17

1975
Kasım

İŞÇİ SINIFININ DEVRİMCİ SENDİKAL BİRLİĞİ İÇİN;

DİSK

TÜRKİYE
DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI

Konfederasyonumuzun aylık yayın organlarından olan dergimizin elimizde bulunan 17 nci sayısı, bir önceki sayı üzerinde işçi kardeşlerimizin ve dostlarının eleştirilerini de dikkate alarak çıkmış bulunuyor.

Yayınına bir süre ara verdikten sonra 16 ncı sayısıyla yeniden yayın hayatına giren DİSK DERGİSİ bir önceki sayısında görevlerini şöyle özetlemişti:

1. Ülkemiz ekonomisini ve siyasal iktidarını ellerinde bulunduran sermaye sınıflarının gerici-ideolojik kampanyasına karşı, sendikal devrimci sorumluluğu çerçevesinde işçi sınıfının güncel mücadelesini, Türkiye ve Dünya sorunlarına bakış açısını, yaklaşımını, en geniş kitlelere duyurmak;

2. İşçi sınıfının gelişen birlik ve bütünleşme eğiliminin sendikal düzeyde DİSK saflarında hızlanmasına katkıda bulunmak..»

Bu görevleri yerine getirebilmek amacıyla aralıksız sürdürülen sendikalarımızın çabalarımızda en büyük desteği ve üyelerinin, DİSK'e güven duyan dostlarımızın maddi ve manevi bilinçli katkılarında gördük.

Sesimizin her yerde ve bir tek çıkması, ancak böylesi çabalarını bütünleşmesi ve tabanımızı kavramasıyla olanaklı olacaktır.

Dergimizin, Konfederal düzeyde bir yayın organı olarak mümkün olduğu kadar geniş kitlelere yayılması, örgütlü olduğumuz tüm işyerlerine girmesi de önemli bir görev olarak hepimizin önündedir.

Dost Selâmlarımızla

DİSK, Basın, Yayın ve Tanıtma Dairesi

17
1975
Kasım

DİSK

İÇİNDEKİLER SAYFA

Sahibi : Devrimci İşçi Sendikası Konfederasyonu adına, Genel Başkan Kemal Türkler * Yazı İşleri Müdürü : Erhan Gömüç * İdare Yeri : DİSK, Merter Sitesi, Sendikalar Binası, Aksaray/İstanbul * Telefon : 25 42 70 ve 25 42 71 * Gönderilen yazı, resim vb. yayınlansın yayınlanmasın iade edilmez * Bağışlar,posta havalesi ile adresimize yapılmalıdır * Dizgi : Alfabe Matbaası / 27 97 49 * Baskı : Aksiseda Matbaası * Filmler ve Montaj : Modern Reprödüksiyon/27 87 04
Kapak ve karikatür: TAN ORAL * Son Baskı Tarihi : 2.12.1975

BAŞYAZI

Geniş kitleleri kapsayan güçlü bir yenileşme eğilimi, zorunlu bir değişim gerekliliğini de beraberinde getiriyor ve hatta objektif olarak içinde taşıyor. Toplumsal sınıflar gerçeği ve mücadelesi, kapitalizmin krizinin derinleşmesinin bir sonucu olan sınıflararası çelişkilerin keskinleşmesiyle beraber, bilinçlerde daha hızlı bir şekilde kavranıyor. «Dış» faktörlerin kolayca etkisinde kalan Türkiye sömürü ve kâr düzeninin savunucusu iktidarların açmazının yeni boyutlara ulaşmasıyla, krizin sadece ekonomik olmayıp, toplumsal yaşamın politik, ideolojik, manevi ve kültürel tüm kesimlerini sarmasıyla politik billûrlaşma süreci hızlanıyor.

Türkiye tekelci sermayesi, kendi sınıfsal çıkarları ile kitlelerin nicel ve nitel gereksinimlerini, en azından görüntüsel ve geçici de olsa, «bağdaştırmak» ve toplumsal, politik uyanışı bir süre geciktirmek güç ve yeteneğinden yoksundur. Egemen sınıfların demokrasi özlemine ulusal kalkınmaya ve toplumsal refaha karşı aldığı tüm tedbirler, içinde bulunduğumuz aşamada, işçi sınıfımız ve müttefiklerinin duyduğu nefretin, sınıfsal politik bilinçlenme ve örgütlenmeyi hızlandıracak koşulları yaratmaya hizmet etmektedir.

Bu değişimin nicel ve nitel gelişimi her şeyden önce işçi sınıfımızın ekonomik örgütlenme mücadelesinin günümüzde vardığı düzeyde izlenmektedir.

Ülkemizde iki konfederasyon ve iki sendikal akım vardır. 1952 de kurulan Türk-İş'in belirleyici özelliği, «partiler üstü» veya «siyaset dışı» denilen sınıf işbirliği, uzlaşmacılığı veya sınıf barışı görüşünü savunan düzenle bütünleşmiş bir örgüt olmasıdır. Sınıf işbirliğine karşı, sömürünün doğurduğu, kapitalizm le beraber doruğuna varan sınıf sendikacılık mücadelesini kendisine rehber edinmiş olan DİSK ise 1967 de kurulmuştur. Bu ikisinin dışında bir üçüncü akım ve yol yoktur.

Yenileşme ve değişime varmada ilk adım (yol ve yöntem) örgütlenme, daha yaygın deyimiyle birleşme ve bütünleşme politik saflaşmada ilk adım olarak ortaya çıkmaktadır. Fakat nerede örgütlenme? İşte, politik güçler dengesinin, tarihinde ilk kez bu denli hızla halktan yana değiştiği ülkemizde, tekelci-işbirlikçi burjuvazinin, ona bağlı tüm unsurların tedirginliğini arttıran bu soruya verilecek ve verilen yanıtın, tekrar edelim; politik doğrultusudur. Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de yıldızlar işçi sınıfının devrimci yörüngesine doğru kaymaktadırlar. Türk-İş'te veya adına «bağımsız» denen sendikalarda örgütlenmiş, örgütsüz geniş işçi kitleleri DİSK saflarına katılmanın adımlarını, bugüne dek görülmedik bir hızla atmaktadırla. Özünde politik olan bu yöneliş ve tercihi doğuran neden ve etkenler nelerdir, nasıl bir gelişim göstermişlerdir?

Bunları iki ana grupta toplayabiliriz. Birincisi, kitlelerin güncel toplumsal yaşantılarından genel politik yönelişe değin düşünsel ve pratik politik davranışlarına objektif (nesnel) temel oluşturan dünya ve özel olarak Türkiye'deki ekonomik, toplumsal ve politik gelişim ve değişmeler. İkincisi, bir yandan kapitalizmin şiddetlenen krizinin neden ve sonuçlarına, diğer yandan emperyalizmin gerilemesine karşılık dünya anti-emperyalist ve barışçı güçlerin ilerlemesine karşı sendikaların aldığı tavır.

Birinci temel faktörü her sayımızda çeşitli cepheleriyle ele aldığımızdan, militan kadroların ve işçi kitlelerinin politik yönelişini büyük ölçüde belirleyen ikinci faktörün gelişimini kısaca incelemede özellikle yarar görüyoruz. Doğal olarak ikinci faktörü incelerken birincisinden soyutlamaya olanak yoktur.

Türk-İş ikinci dünya savaşının sonu ve demokrasi güçlerinin zaferiyle yoğunlaşan soğuk savaş döneminde, 1952 de kurulmuştur. Marşhall plânı çerçevesinde emperyalist güçlerin, barış ve demokrasi mücadelesinin yeni bir savaşa yol açmayacak denli güçlü ve kalıcı bir temele oturtulmasını engelleme ve kendi denetimlerindeki etki alanlarını daha da genişletme girişimlerinin bir parçası da özellikle Batı Avrupa ve çevresindeki işçi ve halk hareketini yozlaştırma, parçalama ve etkisiz hale getirme çabalarıdır. Amerikan emperyalizminin başını çektiği bu girişimler, Marshall plânının Batılı ülkeler ve bu arada Türkiye tarafından kabulüyle hızlanmış ve istenilen sonuçların çok ötesinde kalmakla birlikte, bir ölçüye değin etkili olmuştur. Aynı yıllarda (1947) Fransa'da, işçi sınıfının sendikal birliğini temsil eden C.G.T.'den ayrılan azınlık bir grup F.O. (İşçi Gücü) nü kurmuştur. F.O. Yöneticileri bugün de Helsinki Konferansına ve Avrupa Sendikaları Konferanslarına, böylelikle yumuşama, silâhsızlanma, barış ve karşılıklı işbirliği ve ortak güvenliğe karşı soğuk savaş yanlısı tutumlarını sürdürmektedirler. C.G.T.'nin 2,5 milyonuna karşılık, ancak 200 bin kadar işçiyi temsil edebilen F.O.'nun diğer bir özelliği de hükümet ve işverenlerle ortak anlaşmalara varıp, sınıf işbirliğinin en uç örneklerini vermesidir.

Ülkemizde de, savaş sonrasında (1946 yılında) sendika kurma hakkının, değişen cemiyetler asasına göre, tanınmasıyla işçiler hızla örgütlenmeye başlamıs ve sınıfsal bir

nitelik alan sendikal örgütlere karşı yoğun bir baskı başlamıştı. Türkiye işçi sınıfının örgütlenme gereksinim ve mücadelesini durduramayacaklarını gören egemen sınıflar, «gayemiz işverenle mücadele etmek değil bol üretim ve işçilerin refahı yolunda onlarla işbirliği yapmaktır» görüşüyle yola çıkarak «sendikalar yasası»nın hazırlanması görevini İngiliz uzmanlarına verdiler. Amerikan İş Federasyonu ve İktisat uzmanı Marshall plânı Avrupa temsilcisi Moris Shiskin ile ABD Büyükelçiliği yetkililerinin «tavsiyeleri» ve «böyle bir üst kuruluş kurarsanız size de her türlü yardımı yaparız» desteğiyle başlayan çalışmalar 1952 de Türk-İş'in kurulmasıyla sonuçlandı.

Bu tarihsel olguların değerlendirilmesi, daha kuruluşunda Türk-İş'in:

1. Yeni kurulan sosyalist ülkeleri tecrit etme, giderek yıkma ve bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme mücadelesini bölüp, parçalama amacını taşıyan Amerikan emperyalizminin hazırladığı ve Türkiye'nin de katıldığı Marshall plânı çerçevesinde,
2. Türkiye işçi hareketinin sınıfsal temel üzerinde gelişmesini engellemek ve sermaye sınıflarının çıkarları doğrultusunda sınıf işbirliğini egemen kılmak,
3. Böylece, diğer emekçi katmanların uyanışını rahatlıkla saptırmak ve geçiktirmek, amacıyla kurulduğunu göstermektedir.

1952 den günümüze kadar tam 23 yıl geçmiştir. O günlerde abluka altına alınan ve tanınmayan sosyalist ülkeler daha geçtiğimiz yaz aylarında Helsinki'de toplanan Avrupa Ortak Güvenlik ve İşbirliği Konferansına diğer kapitalist ülkelerin yöneticileriyle eşitlik ve karşılıklı saygı temeli üzerinde bir araya gelerek alınan kararlara imza atmışlardır. Küba, Amerikan emperyalizminin güney yamacında, bağımsızlığını kazanmış bir bölge durumundadır. Vietnam, Laos ve Kamboç halkları, Fransa'dan sonra, Yankee yeni sömürgeciliğini bozguna uğratmış ve oralarda da kurtuluş yolu açılmıştır. Cezayir, Irak, Suriye, Asya ve Afrika da birçok ülke anti-emperyalist bir çizgi izlemekte ; Portekiz'se Avrupa'nın batı sahillerinde bir NATO ülkesi olarak faşizmi yenmiş, demokrasiyi sağlamlaştırma mücadelesi içindedir. Pek çok ülke ulusal bağımsızlığını kazanmış, toplumsal ilerleme yollarını aramakta ve ekonomik bağımsızlığını kazanmak için yeni hamlelere girişmektedir.

Dünya çapındaki bu gelişimin, Türkiye'yi de etkilemediğini düşünmek saflık veya kötüniyetlilik olur.

1975 yılında, artık, Türkiye tarihinin belki de en hızlı değişim sürecine girmiştir. Türkiye hükümetinin Helsinki Konferansı kararlarını imzalaması, çok yanlı ilişkilere ve anlaşmalara girmesi, en gerici iktidarların bile artık ulusal onurumuzu açıkça çiğnemedeki tereddütleri (ambargo ve haşhaş sorunları) uluslararası baskının olduğu kadar, Türkiye işçi sınıfı ve emekçi katmanlarının yiğit mücadelesinin, politik ve toplumsal bilinçlenme sürecinin aşamanın vardığı kaçınılmaz sonuçlarıdır. Bu aşamayı sağlayan temel neden, yazımızın başında belirttiğimiz gibi ekonomik, politik, toplumsal değişimler olmakla birlikte, yönlendirici-yol gösterici ana faktör sınıflar gerçeği doğrultusunda davranan örgüt ve güçlerin mücadelesidir. Toplumsal hareketliliğin, yenileşme ve değişim gereksiniminin çok gerilerinde kalan, hatta yapısı, yöneticileri ve politik çizgisi itibarıyla bu gelişimi frenleme durumunda olan Türk-İş, halâ, daha kuruluşuna temel oluşturan soğuk savaş ve sınıf işbirliği çizgisini sürdürme durumunda ve anti-komünizmi kendisine bayrak edinmiş bir örgüttür. Türk-İş istediği denli ince taktiklere başvursun, **işçi kitleleri tarafından çoktan aşılmıştır ve hızla çökmektedir.** Yükselen bayrak, sermaye sınıfları ve onların her boy ve türdeki yandaşlarına karşı işçi sınıfının devrimci sendikacılık bayrağı, DİSK bayrağıdır.

1975 Türkiyesi'nde işçi sınıfı, artık sadece geçici ekonomik çıkarlar için değil, ekonomik mücadelenin kalıcılığını sağlayacak temel demokratik hak ve özgürlükler, köklü ekonomik, toplumsal ve politik dönüşümler için ön safta dövüşüyor. Bu gelişim işçi sınıfı örgütlerinin, sınıf sendikacılığı yapan DİSK'in, tüm ilerici güçlerin kararlı mücadelelerinin ürünüdür.

Eğer bugün geniş işçi kitleleri DİSK içinde örgütlenmek istiyor, birçok sendika kongrelerini toplayıp DİSK'e katılma kararı alıyorsa, bu sınıf işbirliği ve uzlaşmacılığı politikasının kesin iflâsı, devrimci sendikacılığın ve işçi sınıfının zaferidir.

Tekelçi-işbirlikçi burjuvazi hangi yol ve yöntemi izlerse izlesin, artık Türkiye işçi sınıfı, (genel anlamıyla) dünyadaki gelişim düzeyine uygun, sınıfsal ve ulusal çıkarlarını büyük sermayenin eline teslim etmeyecek, birliğini engelleyici her türlü sağ ve sol girişimleri saf dışı edebilecek toplumsal ve politik bilinçlenme aşamasına varan belli başlı adımları atmıştır. DİSK, işçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanacağı tek sınıf ve kitle örgütü durumundadır. Acil görev, bu amaca varacak yolun kısaltılmasını sağlamak üzere gerekli devrimci tedbirleri, sendikal demokrasi ilkesine uygun bir şekilde arayıp, uygulamaya koymaktır.

SINIF İŞBİRLİĞİ VE UZLAŞMACILIĞI POLİTİKASININ İFLASI

İŞÇİ SINIFININ DEVRİMCİ SENDİKAL BİRLİĞİ YOL ALIYOR

Karşı sayfamızda bir «sarı sendikanın belki uzun görüşmelerden sonra, belki de masaya hiç oturmadan imzaladığı toplu sözleşmenin bazı maddelerini görüyorsunuz. Böyle bir sözleşme örneği, bugün bütün işverenlerin dileğidir. Nitekim Türkiye işveren örgütleri temsilcilerinin özellikle son günlerde yoğunlaşan demeç ve toplantılarında ortaya koydukları demokrasi dışı tavırlar; DİSK'e saldırıları ve demogoji önerileri bunun bir kanıtıdır.

Narin'lerin ve İbrahimoğlu'ların sözcülüğünü yaptıkları sermayecilerin söz konusu ettikleri «çalışma barışı» ve «sendika enflasyonu», dikkat edilmelidir ki DİSK'in hızlı bir güçlenme süreci içine girmesinden sonra yoğunlaşmıştır. Oysa, şu gerçek herkesçe bilinmelidir ki; sömürünün, kârın ve enflasyonun durmadan arttığı, en basit demokratik işçi hakların-mevcut yasalara rağmen çiğnendiği-ve Anayasa'-MC iktidarında somutlaşan güçlerce bir kez daha hedef almadığı bir düzenda çalışma barışı mümkün değildir.

Yanda birtek örneği görülen emsal sözleşmeleri «işçi adına» imzalayabilen, tüm çalışanları azınlıktaki kapitalistlerin tutsağı etmede işverenlerle ortak hareket eden ve **sendikacılığı**, Rafet İbrahimoğlu'nun saptırmaya çalıştığı gibi, **«cazip bir meslek» olarak** görecek ve eğitimini Amerika'daki soğuk savaş yanlısı karanlık örgütlede yaparak işçi sınıfımızı 1952'lerden bu yana işverenlerle işbirliğine ve barışa iten, kişilere karşı işçi sınıfımız ayağa kalkmaktadır.

Ekonomik mücadelenin, politik ve ideolojik mücadele ile olan kopmaz bağlarının her zaman belirten DİSK'e katılmalar yoğunlaşmaktadır. Sınıf işbirliği ve uzlaşmacılığı işçi sınıfının yükselen bilinci karşısında artık iflas etmiştir.

Geçtiğimiz günlerde içinde DİSK'in ve üyemiz TÜMKA-İŞ (Türkiye Tüm Kâğıt ve Selüloz Sanayii İşçileri Sendikası) nın Çaycuma ve Bartın İşçileri tarafından kucaklanışı, Türk-İş'e bağlı Selüloz-İş'in sınıf işbirliği ve uzlaşmacılığına indirilen ağır

TÜMKA-İŞ
TÜRKİYE TÜM KAĞIT VE
SELÜLOZ İŞÇİLERİ
SENDİKASI
Seka-Baksan İşçilerinin
İLERİCİ-DEVRİMCİ-DEMOKRATİK
MÜCADELE TOPLANTISI
ÇAYCUMA'da

Bartın ve Çaycuma İşçileri DİSK'i bağırlarına bastılar

yumruk, bunun en son kanıtlarından biridir. Tümka-İş, yayınladığı bildiride Zonguldak yöresinin bilinçli işçileriyle kaynaşmasının ancak uzun mücadeleler sonucunda kazanıldıığnı ve DİSK in bayrağının Zonguldak yöresinde daha güçlü dalgalandığını belirtmiştir.

YENİ KATILMALAR

İşçiler, tüm çalışanların artık ekonomik-demokratik hakları için sendikal mücadelenin en doğru tutarlı ve başarılı bir şekilde DİSK çatışı altında verilebileceğinin bilincinde bulunmaları, DİSK'in saflarının büyütüyor.

Nitekim Enerji işkolunda çalışan işçilerin sendikas: olan GES-İŞ, 2 Kasım 1975 günü yaptığı olağanüstü kongrede oybirliği ile DİSK'e katılma kararı aldı. Olaylı geçen kongrede, yaklaşık 24 bin üyesi bulunan GES-İŞ Sendikasının DİSK'e katılmasını engellemek isteyen sınıf işbirliği ve uzlaştırmacısı ve Türk-İş yanlısı eski yöneticiler tabanın bilinci ve kararlılığı karşısında gerilediler ve silindiler.

Öte yandan yaklaşık 3 bin üyesi bulunan Teknik-İş Sendikası da Ekim ayı içinde DİSK'e katılma kararı aldı ve bunu basına, kamuoyuna bir bildiri ile duyurdu:

«Bu düzeni emekçi yığınlardan yana değiştirecek olan ana güç bizim de bir kesimi olduğumuz işçi sınıfıdır. Ancak bugün için görev bütün ilerici ve demokratik güçlerin eylem birliği ile daha demokratik bir yönetimi iş başına getirmektir. İşçilerin ve emekçi halkımızın hayati çıkarlarını yansıtan istekler öne sürerek bağımsızlık ve toplumsal ilerleme yolunda mücadele veren DİSK'in çatısı altında toplandığımızı Teknik-İş Sendikası Yönetim Kurulu olarak kamuoyuna duyururuz.»

BİR BELGE

İŞTE İŞVERENLERİN ÇALIŞMA BARIŞI..

Bu Toplu İş Sözleşmesi, Seri İnşaat ve Ticaret Limited Şirketi ile AS.YMI-İŞ (Yapı ve İnşaat İşçileri Sendikası) arasında aktedilmiştir.

Bu sözleşmede Seri İnşaat ve Ticaret Limited Şirketi İŞVEREN, AS.YMI-İŞ Sendikası SENDİKA olarak isimlendirilmiştir.

MADDE: 1 — AMAÇ

Tarafların amacı, işveren ile işçiler arasında iş ahengini ve çalışma barışını sağlayarak verimi artırmak, işverene daha faydalı olabilmek ve rantabl çalışmayı aksatıcı halleri bertaraf etmektir.

MADDE: 6 — İDARE YETKİSİ

İşçilerin işe alınması, işten çıkarılması, işin işçinin ve işyerinin sevk ve idaresi ve disiplinin temini, iş çalışma ve ücret şartlarının düzenlenmesi veya tadili münhasıran işverene aittir.

MADDE: 8 — SENDİKA TEMSİLCİLERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ :

Sendika Temsilcilerinin:

a) Gerek işverene, gerekse işveren vekillerine ve diğer işçi arkadaşlarına karşı işyerinde terbiye ve nezaket dışında bir harekette bulunmaları,

b) İşyerinin intizam ve inzibatını bozmaları,

c) İşyerindeki asıl işlerini aksatmaları,

d İş saatleri dahilinde Sendika faaliyetlerinde bulunmaları yasaktır.

Yukarıdaki yasaklara uymayan temsilciyi Sendika işverenin talebi üzerine derhal değiştirecektir.

MADDE: 9 — İLAN TAHTASI

İşveren Sendika üyelerine duyurulmasına temin maksadıyle işyerinin münasip bir yerinde bir ilân tahtası konulmasına müsaade edecektir. Ancak Sendikanın işbu ilân tahtasına asacağı hertürlü yazıları daha önce işverene veya yetkilisine göstermek ve onların imza ile tasvibini alarak ilân tahtasına koymak mecburiyetindedir. İlân tahtasının anahtarı işveren yetkililerinde bulunur. İlân tahtasının açılıp kapanması onların direktifleriyle olur.

MADDE: 13 — İŞ MÜDDETLERİ VE FAZLA ÇALIŞMA

İş müddetleri işe başlama ve paydos saatleri için icabına uygun olarak işveren tarafından tayin olunur. Haftalık normal çalışma süresi 48 saattir. İşçi işbu madde ile işveren tarafından görülecek lüzuma binaen fazla mesai yapmayı ve ayrıca hafta tatilinde ve genel tatillerde de çalışmayı kabul ve taahhüt eder. Gece ve gündüz farkı gözetmeksizin fazla çalışma normal ücrete tabidir.

İşçi işverenin göreceği lüzuma binaen bir veya daha fazla vardiya halinde çalıştırılacaktır. Bu hale nazaran işçiler vardiyalar şeklinde çalışmayı peşinen kabul ederler.

MADDE: 18 — İŞÇİNİN DENEME SÜRESİ

İşbu toplu iş sözleşmesi kapsamına giren işçilerin tecrübe müddeti 90 (doksan) gündür.

İşçiler:

a) İşverenin işyerinde tatbik edeceği hertürlü emir, talimat ve nizamlara riayet etmekle mükelleftir.

MADDE: 33 — TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN YÜRÜRLÜK SÜRESİ:

33 maddeden ibaret olan işbu toplu iş sözleşmesi 1.8.1975 tarihinden itibaren yürürlüğe girip 3 yıl müddetle 1.8.1978 tarihine kadar yürürlükte kalacaktır. Bu müddetin hitamında bir ay kalarak taraflardan birisi yazılı bir talepte bulunmadıkları takdirde, bu iş sözleşmesi otomatikman 3 yıl daha meriyette kalır.

1.9.1975

İŞÇİ SINIFIMIZ İLERİ BİR DEMOKRATİK ORTAM İÇİN DİRENİYOR

İşçi sınıfının haklarını gaspedenler, ülke çıkarını kendi çıkarları gibi gösteriyorlar. Tüm çalışanlar, alın teri sahipleri ise böylesi bir haksızlığa karşı ayağa dikiliyor ve bu memleketin çıkarı, geniş emekçi yığınlarının çıkarıdır» diyor. Haklı mücadelesini yılmadan sürdürüyor.

Türkiye işçi sınıfının ulusal ve demokratik, sınıf ve kitle sendikal örgütü olan DİSK, her geçen gün büyüyor, güçleniyor. İşçi sınıfının ve emekçi halkımızın bu bilinci, emperyalizmin politik üssü olan MC iktidarını ve temsil ettiği sermaye çevrelerini, işbirlikçi burjuvaziyi tedirgin etmektedir.

Türkiye işçi sınıfının, müttefiki emekçi kitlelerin, tüm ilerici-demokratik güçlerin toplumsal ne olan önerileri, ülkemizin de zararınadır.

İşçi sınıfımız ve diğer emekçi kitleler için, emperyalizmle çıkar ve işbirliği içinde bulunan sermaye güçlerinin çözüm öneri-

lanıyor. İşçi sınıfının doğal müttefiklerine de ağır saldırılarda bulunulması, bundandır.

Direnişler bütün çalışanları kapsıyor ve büro işçileri, teknik elemanlar, öğretmenler, yoksul köylüler... İşçi sınıfı bilimi doğrultusunda burjuvazinin sınıfsal egemenliğine karşı demokratik hak ve özgürlükleri için ileri bir demokrasi için direniyorlar. İleri bir demokratik ortamın yaratılması, toplumsal ilerleme için önemli adımdır.

Sanayicilerin toplantıları ve önerileride önemlidir. Ülkemizde elli yıldır ulusal ağır sanayii kuramayanlar, çağdaş uygarlık anlayışına dahi ulaşamayanlar, şim dilerde **«işçi ücretlerinin dondurulmasından, toplu sözleşme düzenlerinin değiştirilmesinden»** söz ediyorlar. «Her ne pahasına olursa olsun, kalkınma» diyorlar.

SUNGURLAR OLAYI VE "SINIFSAL DAYANIŞMA"

Sungurlar fabrikasında çalışan işçiler sendikal hakları için direnişlerini sürdürüyorlar. Üç aydan beri ücret almaksızın ve tam bir disiplin içinde sürdürüyorlar.

Sungurlar işçileri ne istiyor?

Bu sorunun cevabını öğrenmeyen kaldı ise, bir defa daha tekrar edelim:

Sungurlar işçileri, **DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasına üye olduklarını**, işverenin kabul etmesini istiyorlar. Özgürce ve insanca seçtikleri sendikanın işveren tarafından **tanınması için** direniyorlar.

Tıpkı Çaycuma ve Bartın işçilerinin DİSK'e bağlı **TÜMKA-İŞ'i** istedikleri gibi, GES-İŞ ve TEKNİK-İŞ'in ise doğrudan doğruya DİSK'e üye olmak istedikleri gibi, **Çukurovalı işçilerin** «Referandumu yasalaşmalıdır» yazılı pankartları altında yürüyüşler yaparak DİSK'e üye sendikalara baskısız - terörsüz, özgürce geçmek istedikleri gibi, Sungurlar işçileri de DİSK'e bağlı Maden-İş'i istiyorlar...

Onlar, seçtikleri sendika tarafından temsil edilmeleri için bundan önceki toplu sözleşme dönemlerinde de yoğun mücadeleler vermişlerdir. Ancak işveren, kurduğu bir sarı sendika ile bu mücadeleyi başarısız kılabilmişti. Bunun için, Sungurlar işçileri bu defa, ne pahasına olursa olsun giriştikleri haklı mücadeleyi **kazanmak** istiyorlar.

Mücadelenin karşı tarafında, işveren SUNGUROĞLU bulunuyor. O, mücadelenin bundan önceki saflarında kullandığı yöntemlere yenilerini de katarak, yi-

Sungurlar İşçileri: "Yaşasın DİSK"

halkımız ve «Demokrasi»den, «Anayasa»dan, «Toplumsal İlerleme»den yana olan tüm demokratik güçler, örgüt ve kişiler **Sungurlar işçilerinden yana saf** tutmuşlardır.

Bu yönden Sungurlar işçileri işçi sınıfının tüm denemelerini kendi denemleri ile birleştirerek, sermayeciyi yasa dışına düşürmeyi başarmışlardır.

Bu başarı sağlanırken Sungurlar işçileri ve onların şahsında tüm işçi sınıfı ve emekçi halkın fertleri, **emeğin** karşısında örgütlü bulunan tüm **sermaye** güçlerini ve dayanışmalarını daha da somut olarak gördüler. Sunguroğlu, karşısında yer alan Birleşik Emek Cephesi'ne karşı, sermayeci sınıfın tüm olanaklarını yanında buldu. Daha önce yaptığı taahhütleri erteletti, işveren sendikasının kasasından ve kadrosundan yararlandı, malî ve idarî yükümlülüklerden sıyrıldı, başka sermayecilerin denemeleri, grev ve direniş kırıcı kadroları, sol görünüp sağ vuran ters akımlar, hepsi, Sunguroğlu'nun hizmetine girdiler. Sermaye iktidarının tüm olanakları ve basının büyük bölümünün sayfaları Sunguroğlu'nun dilediği şekilde kullanılmak üzere hazır edildi. TRT'de lehine haberler ve yorumlar yapılması sağlandı.

Böylelikle sermaye güçleri ve Sunguroğlu kazanmak için çabaladıkça Anayasa ve yasalara daha da aykırı düştüler, aykırı düştükçe de çaresizce çabalamalarına devam ettiler.

Sungurlar olayının asıl altı çizilecek yanı, işçi sınıfı birliğinin sağlanmasında önemli somut adımların atılmasıdır. Birliğe giden yolun, işçilerin somut istekleri için verilen ortak eylem ve mücadeleden geçtiğinin benimsenmesi, bu olayda, işçi sınıfının önemli kazanımlarından biri olmuştur.

Sungurlar fabrikasında direnen İşçiler, bu direnişleri ile, işçi sınıfı dayanışması için de mücadele vermiş oldular. Anayasa'nın sendika seçme özgürlüğünü fabrikalarına indirip uygulatma mücadelesini verirken, aynı zamanda **işçi sınıfının birliği ve bu birliği sağlayacak somut «dayanışma» gereklerini ve çabalarını da ortaya serdiler...** Örgütsel düzeyde bir dayanışmanın gerçekleştirilmesinde de işçi sınıfı mücadelesine **yeni bir boyut** kazandırdılar...

Örgütsel düzeyde sağlanan dayanışma daha direnişin ilk günlerinde başladı. İşçiden işçiye, yardım, en yakın fabrika işçileri arasında başlayarak, Seydişehir'deki Alimünyum işçilerine kadar uzamış, DİSK'in düzenlediği mitinglerde fabrika ayırımı gözet-

Kapitalist kalkınma yokuşunun bütün yükünü, bütün alın terini ve kanını, emekçilerin omuzlaması için çabalıyorlar.

İşbirlikçi büyük burjuvazinin tüm önerileri her zamanki gibi; **«yalnızca kendi çıkarlarını gözetmek»** damgası taşıyor. **Ülke nüfusunun ezici çoğunluğu aleyhine olan önerileri, ülkemizin de zararınadır.**

İşçi sınıfımız ve diğer emekçi kitleler için, emperyalizmle çıkar ve işbirliği içinde bulunan sermaye güçlerinin çözüm önerilerini kabul etmek, bir an için dahi düşünülemez. Türkiye'nin kurtuluşu için işçi sınıfının önerilerine kulak vermek, bu öneriler doğrultusunda çalışmak gerekir. Artık kitleler, bu insanlık dışı sömürü düzeninin çilesini çekmeye mecbur olmadıklarını biliyorlar ve yaşanası bir hayat için mücadele veriyorlar.

meksizin ayrı işkollarındaki işçiler bu yardıma **severek** katılmışlardır. Sungurlar işçileri için başlatılan dayanışma diğer emekçilerde ve işçi sınıfından yana aydınlarda da hemen yer bulmuştur. DİSK'e bağlı Maden-İş sendikasının diğer bölgelerdeki işçi kardeşlerimizin yanısıra DİSK üyesi diğer kardeş sendikaların tüm üyelerini yakın bir bölümünün «yardım»laşma istekleri gün ışığına çıkmıştır.

Sermayeci sınıf tarafından eşiyle - çocuğu ile açlığa mahkum edilmek istenen Sungurlar işçilerinin aç bırakılmasına Türkiye İşçi Sınıfının birliği engel olmuştur. Ancak, işçiden işçiye, fabrikadan fabrikaya yapılan yardımlaşmanın yeterli olmadığı Sungurlar olayında açıkça görülmüş ve sınıfsal dayanışmanın örgütsel bir düzeyde gerçekleştirilmesi başarılmıştır. İşçi sınıfı örgütleri dayanışmayı planlayıp, organize edip yaygınlaştırmak görevi ile karşı karşıya kalmıştır.

Ekonomik mücadeleyi bütün boyutları ile ele alan DİSK grev ve direnişleri incelemek ve işçi sınıfı bilimine uygun görülenlerin sınıfsal dayanışma ile desteklenmesini karara bağlamak üzere bir komite oluşturmuştur. DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Nebioğlu'nun başkanlığında kurulan komitede; Lastik-İş Sendikası Genel Sekreteri Celal Küçük, Petrol Kimya-İş Sendikası Genel Başkanı Dinçer Doğu, Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Sekreteri Mehmet Ertürk ve DİSK Hukuk Dairesi Müdürü Av. Müşir Kaya Canpolat bulunmaktadır.

Bu komite yaptığı inceleme sonunda Sungurlar işçilerine dayanışmayı gerekli görerek, DİSK'e bağlı beş sendikanın ivedi olarak gıda yardımı yapmasını kararlaştırmış ve işçilere gıda yardımı yapılmıştır.

Çünkü artık bilinmektedir ki:

Gerek Sungurlar işçileri ve gerekse direnişte bulunan ve grevleri süren diğer işçilerin sürdürdükleri mücadeleler yerinde incelenmekte, dayanışmanın gerekliliği ve biçimi kararlaştırılmakta ve DİSK Tüzüğü ve Yasalar içinde gerekli dayanışma yapılmaktadır.

Fabrikalarda sürdürülen ekonomik mücadeleler sınıfsal bir boyut kazanmıştır. Bir işyerinde çalışan işçilerin tek başlarına bu mücadeleyi başarıya ulaştırmaları güçleşmiştir. Bir işyerinde çalışan işçilerin grev ve direnişleri işçilerin çocukları ile birlikte açlığa mahkum edilmelerini getirmektedir. Mücadelenin sonuçları işçi sınıfını bağladığından, yalnızca bir fabrika işçisinin ve çocuklarının dahi bu fedakârlığına ortak olmak işçi sınıfına düşer.

Tek tek yapılan yardım ve dayanışma artık bu mücadele için yeterli değildir. Dayanışmanın örgütsel olarak planlanıp, merkezileştirilip, en yaygın biçimde uygulanması gereklidir. Böylece yapılan dayanışma, insancıllıktan öte sınıfsal bir nitelik kazanacak ve getirdiği yükümlülükler, demokratik olarak örgüt tarafından kararlaştırılacak ve yerli yerinde kullanılacaktır.

Sungurlar, Bandırma-Çukurova, Ankara ve diğer işçi eylemleri göstermişlerdir ki; İşçi sınıfı birliğinden söz etmek yetmez. İdeolojik, politik ve ekonomik birliğin ölçüsü, sınıfsal dayanışmadır. Sınıfsal dayanışma örgütlendiği oranda bilinçleştirilmiş olur. Sungurlar işçileri verdikleri mücadelede sermayeci sınıf tarafından açlığa mahkum edilirken, işçi sınıfı gerekli dayanışmayı örgütlemiştir. İşçi sınıfı birliği, ekonomik mücadelede örneğin Sungurlar'da görüldüğü gibi bir düzeye gelmişse, bunu, tüm Türkiye işçi sınıfının yiğitçe sürdürdüğü mücadeleye borçludur.

DİSK, işçi sınıfının ulusal ve demokratik, sınıf ve kitle sendikal örgütü olarak bugüne kadar sürdürdüğü görevlerine, bundan böyle de azimle ve tüm tabanının desteği ile devam edecektir.

ÇÜMİTAŞ işçilerinin sonu zaferle biten grevleri bu gerçeklerin açıkça görüldüğü somut bir örnektir.

ÇÜMİTAŞ GREVİ

İşveren, Çümitaş'lı işçilerin gösterdikleri üstün direnci kırmak için Maden-İş sorumlu militanlarından Nurettin Çavdargil arkadaşımızı öldürmeyi plânlamış ve bu plânı ayda 45 bin lira aylık aldığı belirtilen Genel Müdür Suat Yetkin aracılığıyla Yüksek Mühendis Ali Şahin'e uygulatmıştır. Yani sermaye cephesinin bu kesimi, Çümitaş işçilerinin haklı ve yasal mücadelesini cinayetle kırmaya çalışmış ve bu suç'u, bir teknik elemana işletmek suretiyle de kol emekçilerinin karşısına «düşman» olarak bir teknik elemanı koymaya çalışmıştır.

Çavdargil'i özel arabasıyla ve öldürme kastıyla ezen Yüksek Mühendis Ali Şahin, gerçekte işçi düşmanı, faşist biri olabilir. Ama işçi sınıfı, bu bir tek örneği, bütün bir teknik eleman kitlesine (kafa emekçilerine) maletmemekle, burjuvazinin bir oyununun üstesinden daha gelmiş olmaktadır. Üstelik örneği MKE Kurumunda ve Bandırma Etibank Sülfirik Asit Fabrikasında görüldüğü gibi, işçi sınıfı işten atılan ve haksız uygulamalar altında bırakılan bir kısım teknik elemanın doğal hakları için de direnmektedirler.

Çukurova'lı işçiler, bu caniyane tertibi içinde barındıran haklı grevlerinden zaferle çıktılar. Çukurova toprağına akıtılan işçi kanı, anayurdun dört bir yanında işçi sınıfının ve tüm ilerici-demokratik güçlerin birliğini daha da sağlamlaştırdı. DİSK Tabanının birliğini daha da pekiştirdi.

İşçi sınıfının ekonomik-demokratik istekleri uğruna yürüttükleri böylesi haklı eylemler, hemen her yerde emekçi halkın da desteğini kazanıyor. Bu birlik, işbirlikçi sermayeyi gerileten ve yasa dışı eylemlere sürükleyen önemli bir gelişimdir.

Nurettin Çavdargil'i öldürmeyi planlayanlar bunu başaramadılar. Ama pamuğa damlayan kan, Çukurova toprağını berekete boğdu. Bu topraklar şimdi bire bin verecektir. Bu kanla birlikte, tüm işçi sınıfının kanlarının alın terlerinin hesabı sorulacaktır!

BANDIRMA SÜLFİRİK ASİT FABRİKASI İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİ

Nitekim, DİSK üyesi Petrol Kimya-İş'in saflarında birleşmeyi amaçlayan ve bu uğurda Türk-İş üyesi Petrol-İş'ten ayrılarak Petrol-Kimya-İş'e geçen Bandırma Etibank Sülfürik Asit Fabrikası işçilerinin, yasa dışı, saygısız ve işletmeye zarar veren sorumluları protesto etmek için düzenledikleri yürüyüşe, civar fabrikalardan-köylerden binlerce işçi ve emekçi de katıldı. Bandırma,da şimdiye kadar görülmemiş büyüklükte gerçekleştirilen bu miting'de, işçiler, Bandırma Halkına haklılıklarının anlattılar ve onların desteğini kazandılar. Petrol-İş'in ve işverenin yasa dışı tutumu, Cumhurbaşkanı'na, Başbakan'a ve ilgili Bakan'a bildirildi ve direnişin nedenleri bir kez daha açıklanarak doğacak zararların sorum luluğunun Petrol-İş'e ve işverene ait olduğu belirtildi.

Bu örnekte de, işçi sınıfımızın ve tüm emekçi halkımızın devlete ödediği paralar ile kurulan bir

Gün ola, devran döne,
umut yetişe,
Dağlarının, dağlarının ardında
Değil öyle yoksulluklar,
hasretler.
Bir tek başak bile dargın
kalmayacaktır.
Bir tek zeytin dalı
bile yalnız
Sıkıysa yağmasın yağmur,
Sıkıysa uykudan uyanmasın
dağ,
Bu yürek, ne güne vurur...

devlet işletmesine, günde en az 600 bin liralık net kâr kaybettirenlerin ve işyeri huzurunu bozanların **kimliği** ortaya serilmiş olmaktadır. Ülkemizin ve tüm emekçilerin haklarını korumak için işçi sınıfının nasıl mücadele ettiği ispatlanmaktadır. Bandırma Devlet İşletmesi yetkililerinin politik amaçlarla giriştikleri yasa dışı tavırlar ve işverenin kanunlara, toplu iş sözleşmesine ve kendi bildirimine aykırı olarak giriştiği iş akitlerini fesh etme işlemleri, halkımızın gözü önündedir.

Bandırma Etibank Sülfürik Asit Fabrikasındaki olaylar, aynı zamanda Türk-İş'e bağlı sendikalarla işverenlerin ortaklığını da tartışmasız bir kez daha belgelemiştir. Petrol Kimya-İş'li işçilerin haklı eylemleri esnasında, Petrol-İş ve işveren ortaklığı sonucu; pek çok işçiye disiplin cezası verilmiş, 25 işçi işten atılmış, 16 işçinin sosyal yardımları ve 210 işçinin 12'şer günlük yevmiyeleri kesilmiştir. Tablo budur; ve hayat pahalılığının ağırlığı altında ezilen işçilerin emekten yana bir düzen için, insanca yaşamak için, ne zorluklara katlandıkları, nasıl mücadele verdiklerini çizmektedir bu tablo...

Emek dünyasının karşısında yer alan sermaye dünyasının gerilemesi, güçsüzleşmesi günümüze damgasını vuruyor. İşverenlerin yasaları çiğnemek suretiyle Anayasa dışı eylemlere girişmeleri, aynı zamanda halkımıza dayattıkları sömürü düzeninin de aczidir.

İşçi sınıfının devrimci sendikal birliğini kendisinde toplama yolunda DİSK'in hiç durmaksızın gelişip-güçlenmesi, işveren çevrelerinin «sendika enflasyonu»ndan bahsetmelerine yol açıyor. Devrimci mücadelenin önüne dikilen engeller durumundaki sarı

DİSK, Anayasal ve yasal hakların korunması ve ileri demokratik mevzilerin kazanılması için, işçi sınıfının ve; tüm ilerici-demokratik güçlerin birliğini savunmakta ve bunun için çalışmaktadır.

sendikaların eriyip gitmesi, Narin'lerin, İbrahimoğul'larının ve sözcülüğünü yaptıkları parababalarının çağdaş korkularıdır.

YAPI İŞÇİLERİ, SINIF SENDİKALARINDA ÖRGÜTLENİYOR.

Türkiye-Irak Petrol Boru hattını alalım.

İşverenlerin DİSK'in gelişip-güçlenmesinden duydukları tedirginlikle ön plâna çıkarttıkları «sendika enflasyonu»nu, bu bölgede de görebiliriz. Çünkü yapı işçilerinin sınıf sendikaları DİSK üyesi BAYSEN-İŞ'in karşısında, bu inşaatlarda TİS-İŞ, Pratik Yapı-İş, Yapım-İş, Yapı-İş, YMSİ-İŞ.. gibi pek çok **«sarı»** korsan çeteler vardır. Üyemiz Baysen-İş uzun süren mücadeleler sonucu ve işçilerin bilinçi ile işveren-sarı sendika engellerini aşmış ve yapılan referandumu bütün işçilerin oyunu almak suretiyle kazanarak yetkiyi almıştır.

DİSK üyesi bir sendikanın yetkili olması, hemen daima yeni sorunların yaratılmasına, yeni engeller dikilmesine neden olmaktadır. DİSK böyle zorluklar içinde savaşarak güçlenmesini sürdürüyor.

Güncel pek çok örneğin içinden, gene BAYSEN-İŞ'in Elbistan-Kapıdere yol inşaatında çalışan ve sırtını MC iktidarına dayamış parababası Nafiz YÜREKLİ'nin beş aydan beri paralarını vermemek suretiyle aileleriyle birlikte açlığa mahkûm ettiği 200 işçinin haklı direnişi, ya da, Baysen-İş'i seçtikleri için işten atılan Petrol-boru hattı inşaatında çalışan 56 işçinin direnişleri gösterilebilir. Türkiye'nin dört bir yanında emekçiler işten atılmakta ve açlığa terkedilmekte hürdürler, burjuvazinin hürriyeti geniş yığınlar için bu örneklerdeki gibidir.

Örnekleri uzatmak mümkündür ve her verilebilecek örnekte, işverenlerin, onların kurduğu veya desteklediği düzmece sendikaların, bazı bölge çalışma müdürlerinin, çeşitli yetkililerin ülkemiz çıkarına yakırı ve yasa-dışı tavırlarını sergileme olanağı vardır.

Tüm emekçi katmaların karşısına dikilen bu tutucu-faşist tavır ve uygulamalar, beraberinde kabaran bir devrimci dalga, bir birliktelik oluşturuyor.

Devrimci Toprak-İş'in Nusaybin'de sürdürdüğü ve 8 bin tarım işçisini kapsayan direniş, tüm civar bölge emekçilerinin, ilerici örgüt ve kişilerin desteğiyle güç kazanıyor, işçi-köylü bağlaşıklığını, ilerici güçlerin eylem birliğini pekiştiriyor.

DİSK, tutucu —faşist güçlerin emekçi halkımıza ve ulusal çıkarlarımıza karşı geliştirdiği ve tüm olanaklarını ve kurnazlığını kullandığı mücadele platformunda, Anayasal ve yasal hakların korunması ve ileri demokratik mevzilerin kazanılması için, işçi sınıfının olduğu kadar tüm ilerici-demokratik güçlerin de eylem birliğini savunmakta ve bunun için çalışmaktadır.

DİSK, kontrolünde olan yasaı eylemlerde, birliğe giden somut dayanışmaların sağlanması ve bu çabalarda işçi sınıfı, disiplinin hakim kılınması için öncülük yüklenmiştir. Bunun başarma yolunda sendikalarımızın, militanlarının ve tüm üyelerinin ortak hedefler için ortak sorumluluk yüklenmesi zorunludur.

DİSK'İN KONTROLÜ DIŞINDA DİSK ADINA CEREYAN EDEN DİRENİŞ OLAYLARI HAKKINDA

DİSK GENEL YÖNETİM KURULU KARARI:

A) KARAR GEREKÇESİ :

Son günlerde basında yoğunlaşan «işçi eylemleri», «yasal dışı eylemler», «direnişler» önemli ölçüde sermaye çevrelerinin kamuoyunu etkilemek, şaşırtmak ve yön vermek stratejilerine dayanmaktadır. Doğaldır ki, sıkıyönetim kalkmasıyla sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev, hak ve özgürlüklerin bir ölçüde işlerliğe kavuşmasıyla işçi sınıfımızın demokratik eylemlerinde belirgin bir artış olmuştur. Bazılarının ve sermaye çevrelerinin yaptığı gibi bu demokratik eylemleri bir kalemde ajan provokatörleri, polis oyunlarına bağlayıp geçmek mümkün değildir. Eylül 1975 ortalarında çok kabaca yapılan bir araştırmaya göre, bu dönemde 20 işyerinde 4000 işçi direnişlerini sürdürürken, 27 işyerinde 7000 işçi de yasal grevlerini devam ettirmekte idi. İşçi sınıfımızın demokratik eylemlerini iki ana grupta ele almamız zorunludur. Birinci grup, toplu sözleşme ve grev yasasının sınırları ve verdiği haklar için yürütülen yasal grevleri; sıkıyönetim grev ertelemeleri ortadan kalkınca bu yasal eylemlede belirgin bir artış olmuştur. Daha doğrusu, olması gereken olağan düzeye kavuşmuştur. Yine de özellikle Bakanlar Kurulu kararıyla birçok stratejik işyerinde grev uygulamaları ertelenmiştir (Shell, Makina Kimya San. ve Erdemir gibi). İkinci grup demokratik direnişler, işçi sınıfı hareketinin gelişmesine, yeni boyutlar kazanmasına, giderek salt ekonomik olmaktan çıkan taleplerin demokratik ve politik bir içeriğe kavuşmaları sonucu ve yasal mevzuatın toplum hayatındaki bu objektif gelişmeye ayak uydurmaması, toplumun bu kesitinin istemlerine cevap veremez duruma gelmelerinden doğmaktadır.

Bu arada önemle üzerinde durulması gereken nokta, işçi sınıfımızın bu demokratik eylemlerinin kendiliğinden (spontane) bir biçimde gelişmesi halinde ortaya çıkan sorunlardır.

DİSK işçi sınıfı mücadelesinin hangi düzeyde olursa olsun örgütlü bir mücadele olmasını savunmaktadır.

DİSK örgütsüz, disiplinsiz, kendiliğinden gelişen demokratik eylemlerin çoğunlukla başarısızlıkla sonuçlandığının bilincindedir. Bu kendiliğinden gelişen eylemlerin zararı yalnız o eylemi başlatan işçilere değildir. Zarar genel olarak işçi sınıfı hareketine ve onun sendikal örgütlenmesinedir.

Bu nedenle DİSK kesinlikle kendiliğinden (spontane) eylemlerin karşısındadır. DİSK sendikal örgütlenmenin disiplini dışındaki bu hareketleri olumlu karşılamamaktadır.

B) KARAR

Yukarıda gerekçe bölümünde açıklanan noktaların ışığında, DİSK Yönetim Kurulu,

1. İşçi sınıfımızın kendiliğinden (spontane) eylemlerine destek olunmayacağına,

2. Aşağıdaki demokratik istemlerin gerçekleşmesi için vargücü ile mücadele edilmesine,

a) Referandum hakkının yasallaşması,
b) Dayanışma Grevi,
c) Genel Grev,
d) Grev uygulamasına konan sınırlamaların kaldırılması,
e) Lokavtın yasaklanması,
f) İş garantisinin sağlanması.

3. Aşağıdaki hususların geliştirilmesine,

a) Sendikalar içi demokrasinin,
b) İşçi sınıfının bilimi doğrultusundaki eğitimin,
c) Sendikaların işyeri içi örgütlenmelerinin geliştirilmesine oybirliği ile karar vermiştir.

DEVRİMCİ SENDİKACILIK; SINIF VE KİTLE SENDİKACILIĞI .2.

SENDİKAL DEMOKRASİ

«Günümüzde Sendikaların önünde duran somut hedef; toplumu demokratik dönüşümlere uğratmaktır...»

TÜRKİYE'de 1971 yılı rakamlarına göre 2 milyon 204 bini sigortalı işçi ve memur, 1 milyon 851 bini tarım işçisi ve diğer sabit gelirliler olmak üzere toplam 4 milyon 55 bin ücretli bulunmaktadır. Bu ücretliler kitlesinin ancak yüzde 29,3'ü sendikalıdır. Sendikalıların yarısından fazlasının Türk-İş ile adına «bağımsız» denen sendikalarda toplandığı ve çoğunluğunu işçilerin (sanayi ve tarım) oluşturduğu milyonlarca ücretlinin örgütsüz olduğu gözönüne alındığında işçi sınıfının, giderek tüm ücretlilerin birliğinin sağlanması doğrultusunda verilecek mücadelenin önemi ve acilliği bir kez daha ortaya çıkar.

Sınıf sendikacılığı, yani DİSK için somut sendikal görev; bir yandan sınıf işbirliğine, yani Türk-İş ile diğer «bağımsız» sendikalara tutsak edilmiş işçi kitlelerini kendi çatısı altında toplamak, diğer yandan da sendikasız işçileri, giderek ücretlileri örgütlemek şeklinde belirlenmektedir.

Kapitalizmin ekonomik, politik, toplumsal, ideolojik krizinin genelleşmesi ve derinleşmesi toplumsal yaşantının tüm kesimlerini alabildiğine etkilemekte, sınıflar mücadelesini keskinleştirmektedir. Toplumsal ve siyasal uyanış, işçi sınıfının istem ve özlemleri ve onun bilimi doğrultusunda davranan örgüt ve güçlerin mücadelesiyle hızlanmakta ve sınıf uzlaşmacılığını, sağ reformizmi tecrit etmektedir.

Günümüzün maddi koşulları bu uyanışı en azından geciktirmeye, giderek ezmeye yönelik sendikal ve politik güçleri çökertmeye elverişli bir ortam hazırlamıştır. Ülkemizde işçi sınıfının bağımsız devrimci politikasını sendikal alanda güçlendirebilecek yapıda olan tek örgüt DİSK'tir. Türk-İş'e bağlı ve «bağımsız» birçok sendikanın, kitlelerinin baskısıyla, DİSK'e katılma kararı almaları bu olguyu belgelemektedir.

SORUN, işçi sınıfının sendikal birliğini DİSK'te sağlamak olduğuna göre, bu amaca yönelik en tutarlı ve sağlıklı yol ve yöntemleri geliştirme ve uygulama durumundayız. Bu yöntemlerin en etkinlerinden birisi de hiç kuşkusuz «tabanın söz ve karar sahibi olması» şeklinde belirlediğimiz sendikal demokrasinin tüm yönleriyle ve her düzeyde yaşama geçirilmesidir. 2 Ekim 1975 tarihinde toplanan DİSK Yönetim Kurulu bu konuyu tartışmış ve vardığı kararla sendikal demokrasinin önemini ısrarla belirtmiştir.

SENDİKAL DEMOKRASİNİN SINIFSAL KÖKENİ

SENDİKAL demokrasi kavramı karşıt toplumsal sınıf çıkarlarının uzlaşmaz olduğu sınıflı toplumun vardığı üst aşama olan kapitalizmin koşullarının bir ürünüdür. Egemen sınıf durumunda olan burjuvazinin çıkarlarının gereğine göre sınırlandırılmış bir «demokrasi», sömürülen ve ezilen işçi sınıfının kısa ve uzun erimli istem ve özlemleriyle elbette çatışacaktı. En basit örneğiyle, barışçıl yoldan ücreti arttırılmayan işçiler, grev silâhına başvurup da üzerlerine kolluk kuvvetlerinin gönderildiğini gördüklerinde «burjuva demokrasisi»nin sınıfsal gerçeğini daha yakından görmüşlerdir. Her şeyden önce ekonomik isteklerinin elde edilmesinin tek yolu olan sendikal örgütlenmelerini hızlandırarak, kendilerine konan sınırlar içindeki güçler dengesini karşıt sınıflar aleyhine değiştirme mücadelesine girmişlerdir. İşçi sınıfının ileri kesimleri, ekonomik sömürüyü sınırlandırma ve giderek ortadan kaldırma mücadelesinin, geniş emekçi kitlelere egemenlik sağlayacak demokrasi doğrultusundaki mücadelesiyle iç içeliğini kavrayarak örgütlenmelerini geliştirmeye başlamışlardır. Bir diğer deyişle, işçi sınıfının politik ve ekonomik örgüt yapıları, burjuva demokrasisine karşı büyük çoğunluğun söz ve karar sahibi olacağı gerçek bir demokratik toplum yapısının işleyiş ilkeleri temeli üzerinde kemikleştirilmiştir.

Burjuva demokrasisinin kuşa çevrildiği kapitalizmin bunalım dönemlerinde, örneğin özellikle günümüzde, demokrasi ve özgürlük mücadelesini en tutarlı, kararlı ve kalıcı bir biçimde verme durumunda olanlar, ancak: 1 — **Gerçekten demokrasiye inanan,** 2 — **Örgütsel yapılarında demokratik işleyişi gerçekleştirebilmiş,** örgütlerdir.

SENDİKAL DEMOKRASİNİN İLKE VE ÖZELLİKLERİ

SENDİKAL demokrasi her şeyden önce sendikalıların, sendikayı temsil edecek, yönetecek kişiler saplatamasını, seçmesini sağlayacak koşulları yaratmalıdır. Sendika yapı-

sı öylesine inşa edilmelidir ki, tüm üyeler, işyeri delegelerinden başlayarak, konfederasyon yöneticilerine değin tüm kademeleri seçebilsin.

Sendikal demokrasinin diğer ve belki de en önemli ilkelerinden birisi de, bütün üyelerin kararların hazırlanması, alınması ve uygulanmasına söz ve karar sahiib olarak aktif bir şekilde katılmasını sağlamaktır. Özellikle, alınan **sendika içi kararların uygulanmasına** katılma oranının yüksek olduğu pek iddia edilemez. Her şeyden önce, egemen sınıfların yoğun baskısı, artan sömürü ve ağırlaşan çalışma koşulları işçilerin sendikal çalışmalara katılmalarını engelleyen maddi nedenlerdir. Ancak, sınıfsal politik bilinç düzeyinin yükselmesi oranında, sömürü güç ve onların çıkarına hizmet eden çevrelerin sürdürdüğü baskının yarattığı önlemlere (engellere) daha kararlı bir şekilde göğüs gerilebilecektir. Böylece gündemin ilk sıralarına giren **eğitimin** en geniş kitleleri kucaklaması yine sendikal demokrasinin **uygulanıp uygulanmamasına** bağlıdır. Bu yönüyle de sendikal demokrasinin hayata geçirilmesi, sınıfsal ve politik düzeyi yüksek militan kadroların yetişmesini ve çeşitli yönetim kademelerinde görev almasını sağlar.

Sendikalıların örgütlerinin çalışmalarına katılmasını sağlamak, çok yönlü olan bu çalışmaların bir kaç militanın sırtına yüklenip sınırlanmasını önlemenin en etkin yolu hiç kuşkusuz sendika ve işyeri yaşamındaki gelişmelerden üyelerin bilgili kılınmasıdır. Bu amaçla hazırlanan bildiri, broşür, afiş, kitap, dağıtım seminer ve toplantıları en geniş sendikalı kitlelere, giderek örgütsüz veya başka örgütten işçilere duyurmak gerekir. Bu çalışmaların yoğunluk kazanması tabanla tavan arasındaki **ilişkilerin sağlığına** alâmettir.

SENDİKAL DEMOKRASİ VE İŞÇİ DEMOKRASİSİ

İŞÇİLERİN, emekçilerin **kendi yaşamlarına kendilerinin yön verme** istek ve özlemleri büyümektedir. Bu olgu özellikle, sınıflararası çelişkilerin alabildiğine keskinleştiği ve sınıf bilincinin yükseldiği günümüz koşullarında gözlenmektedir. Böylece, sadece üyeleri değil, örgütsüz işçileri de bilgili kılmak, onların da görüşünü almak gerekliliği kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Ancak, bunu gerçekleştirmek nasıl olacaktır?

Sendikal demokrasi, sadece sendikalı işçiler için gerekli bir yöntemdir. **İşçi demokrasisi ise** bir işyerindeki sendikalı ve sendikasız tüm emekçileri kapsar. Örneğin, 20 Eylül «Demokratik Hak ve Özgürlükler için Mücadele» mitingine Türk-İş'e, bağımsız sendikalara üye ve örgütsüz pek çok işçinin katılması **DİSK**'in, sendika temsilcileri ve militanları aracılığıyla, işyerlerinde işçi demokrasisini uygulamasıyla mümkün olmuştur. Sendikalı bilinçli işçilerle birlikte toplantılara, eylemlere katılan diğer emekçiler için bu mücadele bir okul olmakta ve sınıf bilinçleri yükselerek, devrimci sendikaların safları sıklaşmaktadır.

Daha önce belirttiğimiz gibi sendikal demokrasi:

1 — En aşağıdan, en yukarıya değin sendika yönetim organlarının seçimi,

2 — Söz ve karar sahibi olma,

3 — Çalışma ve eylemlere katılma şeklinde üyelerin sendikaya egemen olmalarını sağlar. Ancak, işçi demokrasisinin uygulamasında sendikasız veya başka sendikaya üye emekçiler bu örgüt içi üçlü süreçten geçmezler; sadece mücadele hedeflerini ilgilendiren genel kararlara, bilgilendikleri oranda, katılırlar.

İşçi demokrasisi, emekçilere mücadele hedeflerinin gerçekleştirilmesinde kendilerini ilgilendiren tüm sorunların görüşülmesine katılma olanağı vermelidir. Bu olanak, ancak, sendikalılar örgütlerinde sözkonusu konuları tartışıp, karara vardıklarında sağlanmalıdır. Yoksa, sendikalı olmanın hiç bir özelliği kalmaz. Kaldı ki üyelerin vardıkları kararlar, sendikasız işçiler tarafından benimsenmeyebilir veya ileri gözükebilir.

Sendikal demokrasinin öncelikle uygulanması ve yaşama sokulması, işçi demokrasinin uygulanmasının teminatıdır.

SENDİKAL DEMOKRASİYE KARŞI «KENDİLİĞİNDENCİLİK»

İŞÇİ sınıfına, onun örgüt ve militanlarına ders vermeye kalkışan bazı sözde devrimciler veya işçi hareketine yabancı ve zararlı bozguncu unsurlar hareketin «kendiliğinden» gelişmesinden yanadırlar. Onlara göre, **kendiliğindencilik** (Spontaneizm) sendikal demokrasinin ta kendisidir. Bu maskenin altında yatan asıl amaç ise, işçi sınıfının örgütsel ve eylem birliğini bozarak içeri sızmaktır. Bu davranışlar provokasyondur ve sermaye sınıflarının işine yarar.

İlk düşünce, ilk tepki çoğu kez yanlış olabilir ve hatalı sonuçlar verebilir. Bu tür davranışlar, genellikle, eksik bilgilenme ve sınıfsal bilinç düzeyinin düşüklüğünden veya duygusal, gerçekçi olmayan bir tepkiden gelmektedir.

Oysa, sınıf sendikacılığının etkili olduğu, sendikal demokrasinin ve işçi demokrasisinin uygulandığı yerlerde **«kendiliğindenci»** hareketler gelişme koşullarını bulamamaktadır. Çünkü, belirli bir bilinç düzeyinde ve olaylar üzerine bilgili olan işçiler dayanışma içinde olmayı, ortak kararları doğrultusunda **birlikte** eylem vermeyi tercih etmektedirler.

Sendikal demokrasinin en etkin ve tüm yanlarıyla eksiksiz bir biçimde yaşama kavuşturulması sendikal harekete bir canlılık getirir; işçi sınıfının sendikal örgütlenmesini hızlandırır; demokrasi mücadelesine, sendikasında bunu yaşamış bilgili, bilinçli ve disiplinli militanların kazanılmasını sağlar.

Önümüzdeki sayıda: **Sendikal bağımsızlık ve Sendikal devrimcilik anlayışı.**

DİSK ve AVRUPA SENDİKAL HAREKETİ BİRLİĞİ

SON YILLARDA dış politikada alınan bir dizi karar, Ortak Pazar'a aday olan Türkiye'nin Batı Avrupa ülkeleriyle olan ekonomik, ticari ve kültürel ilişkilerini hızla geliştirmiştir. Özellikle son bir iki yıl içinde gözlenen diğer bir gerçek de, yapılan anlaşmalarla ülkemizin bir yandan sosyalist ülkeler, diğer yandan da Orta-Doğu ülkeleriyle ilişkilerini geliştirmede olumlu adımlar atıldığını göstermektedir. Bulgaristan ve Romanya Halk Cumhuiyetleri, Sovyetler Birliği ile yapılan ileri ekonomik anlaşmalar, Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ)nün tanınması ve en son, Helsinki'de toplanan Avrupa Ortak Güvenlik ve İşbirliği Konferansı kararlarına ülkemizin de katılması Türkiye'nin artık tek yanlı ve ikili ilişkilerden, çok yanlı ilişkilere geçmekte olduğunun somut belirtileridir.

BU GELİŞİM, barış, silâhsızlanma, ortak güvenlik ve eşitlik temeli üzerinde karşılıklı işbirliğinden yaan olan işçi sınıfımızı yakından ilgilendirmekte ve uluslararası dayanışmasını gelişmeye ve güçlendirmeye götürmektedir.

5. GENEL KURULUMUZUN 18 ve 19 nolu kararları, Genel Başkan ve Genel Sekreterimizin çeşitli uluslararası sorunlar ve toplantılardaki konuşmaları ve demeçleri DİSK'in uluslararası sendikal hareket üzerindeki temel görüşünü belirtmektedir. Geçen sayımızdaki «İşçi sınıfının birliği sorunu ve DİSK» ve «Barış ve silâhsızlanma politikası ve sendikalar» başlıklı yazılar da sosyalist bir örgüt olan DİSK'in bağımsızlık, demokrasi, barış, toplumsal ilerleme ve sosyalizmden, ulusal ve uluslararası düzeylerde işçi sınıfının sendikal eylem ve örgütsel birliğinden yana olan devrimci çizgisini açıklamaya yardımcı olmuştur.

BUNDAN BÖYLE her sayımızda uluslararası sendikal örgütleri, kendi veya kendilerine bağlı ulusal örgütlerin resmi kaynaklarına başvurarak objektif bir şekilde tanıtarak, bugüne değin kapalı kalan bu konu üzerine örgütümüz temsilcilerinin açık bir görüş ve tutuma varmalarına yardımcı olacağız.

BU SAYIMIZDA DİSK'in uluslararası sendikal eylem ve örgütsel birliği üzerine olan temel görüşünü ana çizgileriyle saptamaya çalışacağız.

GÜNÜMÜZDE sendikaların ideolojik, politik ve örgütsel eğilimlerinin farklı olmaları, dünyamızda iki sistemin, kapitalizm ve sosyalizmin varlığı gerçeğinden çıkar. Bu iki sistem arasındaki uzlaşmaz çatışma ve ilişkilerin gelişim doğrultusu, sendikaların ve sendikalararası ilişkilerin yönünü belirleyici bir etken olarak ortaya çıkmaktadır. «Üçüncü bir yol» olarak ileri sürülen sağ reformist çizgi, kapitalizmin dünya çapındaki krizinin genelleşmesi ve derinleşmesi karşısında işçi sınıfını bu buhranın sonuçlarına ortak eden ve büyük sermayenin «kutsal birlik» çağrısını onaylayan bir tutuma girmesiyle beraber geniş işçi kitleleri tarafından mahkûm edilmektedir.

DİSK, sınıf işbirliğine karşı, kapitalizmin sömürü ve baskısına karşı, geniş işçi kitlelerinin ekonomik ve toplumsal haklarının korunması ve genişletilmesi, bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme temeli üzerinde emekten yana bir düzen için mücadele eden ulusal ve demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütüdür. DİSK'in ulusal ve uluslararası düzeydeki ilişkilerine damgasını vuran, bu ilkelerdir.

ANCAK, bu ilkeler, uluslararası sendikal eylem ve örgütsel birliğin şartı olarak ileri sürülemez. Toplumsal rejimleri farklı ülkelerin barış içinde yaşaması politikasının önemli mesafeler kaydettiği günümüzde, DİSK, ülkelerinin rejimleri veya ideololik ve politik eğilimleri farklı olan sendikal merkezlerin sadece karşılıklı görüş ve bilgi alışverişinde değil, ortak eylemde de bulunmaları ve giderek, öncelikle Avrupa çapında tek bir sendikal örgütte toplanmalarından yanadır.

GÜNÜMÜZDE belli başlı üç sendikal akım vardır:
FSM (Dünya Sendikalar Konfederasyonu), C.I.S. (Dünya Hür Sendikalar Konfederasyonu) ve CMT (Dünya İş Konfederasyonu).

İspanya gibi faşist ülkelerdeki devletin kontrolündeki sendikalar bu ülkelerin emekçilerini temsil etmedikleri gibi, uluslararası

DİSK, V. GENEL KURUL KARARLARINDAN:

DİSK'İN DIŞ İLİŞKİLERE DAHA ÇOK ÖNEM VERMESİ
Uluslararası işçi dayanışmasının eski ve onurlu bir geçmişi olduğu, bu itibarla, uluslararası ilişkilerin hergün biraz daha önem kazandığı, başta çok uluslu şirketler olmak üzere, sendikaların, ulusal alanda tekelci sermaye ile tek başına mücadele olanaklarının tam bir uluslararası işbirliği ve dayanışma içinde çözümlenebilmesi için, dış ilişkilere çok daha fazla önem verilmesi gereğine oybirliği ile karar karar verildi.

«DİSK Dünya ve Avrupa sendikal hareketinin bir parçasıdır. Farklı ideolojik görüşlerde olmalarına rağmen uluslararası sendikal hareketin örgütsel birliğini savunmakta ve işçi sınıfının çıkarları için ortak eylemi öngörmektedir.»

herhangi bir örgüte de üye değildirler.

GERİ KALAN ve «bağımsız» olarak adlandırılan örgütlenmeler, gerek üye sayıları gerekse oynadıkları rol itibariyle ikinci plânda kalmaktadır.

GÖRÜLDÜĞÜ GİBİ, bu bölünmüşlük Batı Avrupa emekçilerinin çıkarlarının korunması ve genişletilmesinde olumsuz bir rol oynamaktadır. Avrupa'nın kapitalist ülkelerinde yaşıyan emekçilerin pek çok ortak çıkarı olmasına karşılık, sendikal örgütler halâ daha birbirlerinden kopuk bir şekilde çalışmaktadırlar.

OYSA, işverenler ve büyük sermaye iktidarları, aralarındaki çıkar çelişkilerine ve rekabete rağmen, görüş ve bilgi alış-verişinde bulunmakta, ortak kuruluşlar kurmakta ve genellikle emekçilere karşı ortak kararlar almaktadırlar.

BATI Avrupa Sendikalarının karşı karşıya kaldıkları birçok sorunun emekçilerin yararına çözümü, ancak yine bu sorunların boyutlarına uygun bir şekilde karşılıklı danışma, işbirliği ve ortak eylemin gerçekleşmesiyle sağlanabilir. Bu sorunların bazılarını şöylece sıralayabiliriz.: Çok uluslu şirketlerin yoğunlaşan ve yapılaşan müdahaleleri (Şili örneği, bu dev ekonomik ve mali kuruluşların demokrasi ve özgürlük için ne denli tehlikeli olabileceğini acı bir şekilde göstermiştir.), ücreterin satın alma gücünü düşüren enflasyon, para krizi, işsizlik, çalışma koşulları, meslek eğitimi, çevre sorunları, Ortak Pazar, işgücü göçü, vb...

KAPİTALİZMİN kriziyle beraber daha da ciddi bir durum alan bu sorunlar, FSM, CISL, CMT, onlara bağlı ulusal örgütler ve uluslararası bir sendikal örgüte üye olmayan bir çok demokratik sendika tarafından ortak bir şekilde gözlenmektedir.

C.I.S.L.'e bağlı sendikal merkezlerin Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nu (C.E.S.) kurmaları, bu sorunların ancak karşılıklı görüşme ve eylem birliğinin sağlanarak çözülebileceği gerçeğinin bir sonucudur.

BU YENİ ÖRGÜTÜN kurucusu durumunda olan birçok sendika C.E.S.'in, faşizmin egemen olduğu ülkelerin resmi sendikaları dışında kalan Avrupa'nın tüm sendikal örgütlerine açık bir sendikal derlenmeye temel oluşturmasından yanaydılar. Hiç kuşkusuz, böylesi bir derlenmeden yana olan örgütlere bu örgütlenmenin çeşitli yanlarını (yapısı, tüzüğü, programı...) tartışma olanağı sağlanması daha normal ve demokratik olurdu. Yine de, Avrupa emekçilerinin ortak istemlerini somutlaştırma olanağını yaratan C.E.S.'in, demokratik tüm sendikal örgütlere açık olarak, ileriye yönelik adımlar atmasına katılmak gerekmektedir.

ANCAK, bu kaygıyla hareket eden DİSK'in 1974 yılında yaptığı üyelik müracaatı, gerekçesiz bir şekilde geri çevrilmiştir. Fransa'da, .5 milyon üyeli C.G.T. nin, FSM'ye bağlı olması nedeniyle üyeliği engellenmiş, 700 bin üyeli CFDT ise CES üyesi olabilmiştir.

HİÇ KİMSE ve hiç bir örgüt, tüm Avrupa sendikalarının aynı sendikal çizgi ve görüşe sahip olmalarını istememeli ve Avrupa sendikal hareketini temsil yetkisini tekelinde tuttuğu iddiasıyla hareket etmemelidir. Tüm akımların, ilkelerini, örgütsel bağımsızlık ve uluslararası diğer bir örgüte üye olma durumlarını koruyarak, iş ve güçbirliğine girmelerinde sayısız yararları vardır. Temsil yetkisi olan sendikal merkezlerin etrafında birleşecekleri ortak bir eylem platformunu oluşturacak pek çok ortak çıkar ve ekonomik, toplumsal hedef vardır.

AVRUPA SENDİKAL KONFERANSI

1974 Ocağında Avrupa Sendikal merkezleri temsilcilerini biraraya getiren toplantıdan sonra 28 Şubat - 1 Mart 1975'de Cenevre'de toplanan Avrupa Sendikal Konferansı Avrupa sendikal birliğinin gerçekleştirilmesi doğrultusunda atılmış tarihsel bir adımdır.

BU KONFERANSA, Avrupa'nın 27 ülkesinden 44 örgüte bağlı 157 delege katılmıştır. FSM-CISL CMT-CES gözlemcilerinin de hazır bulunduğu konferans Amerikan A.F.L.-C.I.O.'ya bağlı Georges Meary, Irwing Borrwn gibi sendikal işbirliğine düşman soğuk savaş yanlısı sendika yöneticileri tarafından protesto edilmiştir.

SOSYALİST ve kapitalist Avrupa ülkelerinin değişik uluslararası sendikal örgütlere üye sendikal merkezlerinin hemen en üst düzeydeki temsilcilerini biraraya getiren Avrupa Sendikal Konferansında bir dizi somut hedeflerde birleşebilmeleri, (Çalışma ortamının insanca bir duruma getirilmesi, daha iyi sağlık, güvenlik ve çalışma koşulları) daha geniş kapsamlı hedefler için ortak görüşe varılabileceğini göstermiştir.

SENDİKALARIN «değişik toplumsal sistemlere ait olduğu ve farklı ideolojik görüşlere sahip olduklarını» tanımakla birlikte, «sendikal sorunlar üzerine Avrupa sendikal merkezleri arasında işbirliğinin olanaklı »olduğunu da belirten konferansın bir kez daha 1976'da toplanması kabul edilmiştir.

DİSK, Avrupa sendikal hareketinin bir parçasıdır. Farklı ideolojik görüşlerde olmalarına rağmen, sendikal merkezlerin ortak ekonomik istemlerde ortak eyleme geçmelerini ve uluslararası sendikal hareketin örgütsel birliğini savunan DİSK, sınıf işbirliği görüşlerinin istikbali olmadığı görüşündedir. Sosyalizmden yana olmakla birlikte, DİSK, sınıf mücadelesi temeli üzerinde, köklü ekonomik ve toplumsal dönüşümlerin gerçekleşmesi için üstüne düşeni yapar.

KAPİTALİST Avrupa'da da değişim ve gidiş büyük sermayeden değil, halklardan; savaştan değil, barıştan; gericilikten değil ilericilikten, baskı ve terörden değil demokrasi ve özgürlükten yanadır.

AVRUPA emekçilerini ortak çıkarları ve ortak hedefler doğrultusunda örgütsel düzeyde biraraya getirecek bir örgütlenme, bu gelişim ve değişimi, «emekçilerin demokratik ve barışçı Avrupası»nın kurulmasını hızlandıracaktır.

Yabancı işçi gönderen ve yabancı işçi çalıştıran Avrupa ile Kuzey Afrika ülkelerinin sendikaların temsilcilerinin İlk Uluslararası Göçmen İşçiler Konferansında, 24-26 Nisan 1972 tarihlerinde Yugoslavya'nın başkenti Belgrad şehrinde, bir araya geldiler.
Konferansa şu vekillerin sendikalarının temsilcileri katıldı:
Avusturya, Federal Almanya, Belçika, Cezayir, Danimarka, Fransa, Fas, Hollanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Tunus, Türkiye ve Yugoslavya.
İkinci uluslararası Göçmen İşçileri Konferansı 6-10 Kasım 1973 tarihlerinde İstanbul'da yapıldı.
Üçüncü Uluslararası Göçmen İşçiler Konferansı ise 1976 Mayıs ayı içinde Federal Almanya'da, Stuttgart şehrinde toplanacaktır ve bu toplantıya DİSK temsilcileri hazır bulunarak bir tebliğ sunacaklardır.

MÜNİH

EKİM, 1975

GÖÇMEN İŞÇİLER SORUNU

DİSK, V. GENEL KURUL KARARLARINDAN:

NO: 20 — YURT DIŞINDAKİ İŞÇİLERİMİZ!

İŞÇİLERİMİZİN KENDİ VATANLARINDA ÇALIŞACAK İŞ BULMALARININ TEMEL SORUN OLDUĞU, ANCAK, BUGÜN YURT DIŞINDA ÇALIŞAN İŞÇİLERİMİZİN ÇEŞİTLİ SORUNLARINA DA ÇÖZÜMLER GETİRMENİN KAÇINILMAZLIĞI SAPTANDIĞINDAN, İŞÇİLERİMİZİN, YURT DIŞINA GİTMEK İÇİN BAŞVURDUKLARI ANDAN BAŞLAYARAK, ÇALIŞMAK ÜZERE GÖNDERDİKLERİ ÜLKELERDE BULUNDUKLARI SÜRECE, HER BAKIMDAN KORUNMALARINI SAĞLAMAK AMACIYLA OLDUĞU KADAR, GERİ DÖNDÜKLERİNDE DEVLETİN KENDİLERİNE İŞ BULMASININ SAĞLANMASI AMACIYLA HER TÜRLÜ TEDBİRİN ALINMASI İÇİN GEREKLİ ÇALIŞMALARIN YAPILMASINA OYBİRLİĞİ İLE KARAR VERİLDİ.

BAZILARININ ileri sürdüğü gibi, işgücü göçü «uluslararası kaçınılmaz bir olgu» veya «çağımızın bir gerekliliği ve gelişmiş sanayiilerin bir gereksinimi» değildir.

Uluslararası işgücü göçü, emperyalizm aşamasındaki kapitalist ülkelerin eşit olmayan gelişim yasasının bir sonucudur. Kapitalist sistemin bir parçası durumunda olan bir ülke içinde nasıl insanlar geri kalmış bölgelerden gelişmiş bölgelere doğru göçüyorlarsa, uluslararası düzeyde de işgücü göçünün yönü geri bıraktırılmış, bağımlı ve yarı bağımlı ülkelerden ileri derecede gelişmiş ülkelere doğrudur.

İşgücü göçü, üretimin ve her türlü değişimin uluslararasılaşma sürecinin alabildiğine hızlandığı günümüzde işçi gönderen ve alan ülkelerin ekonomik ve toplumsal yaşamlarını son derece etkilemektedir.

İşgücü göçü, gerek gönderen ve alan ülkeler açısından, gerekse ülkelerini «terkeden» milyonlarca emekçi açısından temelde ekonomiktir. Bir gangren halini almış işsizlik sorunu ve geçim koşullarının alabildiğine zor ol-

Dışa bağımlı burjuvazi emekçileri yaban ellere göndermekte, tereddüt etmiyor. Çünkü bu göç, emekçileri perişan eder ve aileleri parçalarken, burjuvazinin çıkarına geliyor. burjuvazi. çare bulamadığı işsizlik sorununu bir yandan bu yolla geçici bir çözüme kavuşturmayı, diğer yandan da işçilerin canı ve kanıyla kazandıkları paraları döviz olarak kullanmayı planlamıştı.

«İşgücü göçü, gerek gönderen ve alan ülkeler açısından, gerekse ülkelerini terkeden milyonlarca emekçi açısından, temelde, ekonomiktir. Göç eden bu insanların esas kaygıları; kendilerinin ve ailelerinin geçimini sağlamak, ülkelerine döndüklerinde de insanca bir yaşamın koşullarını hazırlamaktır.»

duğu genellikle «Üçüncü dünya» ülkelerinden göçeden bu insanların esas kaygıları: kendilerinin ve ailelerinin geçimini sağlamak, ülkelerine döndüklerinde in sanca bir yaşamın koşullarını hazırlamaktır.

Kısmî ve geçici de olsa bu göç kimi zaman politik bir nitelik de almaktadır. Örneğin; İç savaştan sonra veya sırasında yüzbinlerce İspanyol, Eylül 1973 faşist darbesinden sonra binlerce Şili'li, 25 Nisan 1974 den önce ve sömürge savaşlarının başlamasıyla birlikte geniş Portekizli kitleler, yine iç savaştan ve Nisan 1967 darbesinden sonra Yunanlı emekçilerin ve aydınların kapitalist ve sosyalist ülkelere göçü politik bir niteliğe sahiptir.

GÖNDEREN ÜLKELER AÇISINDAN İŞGÜCÜ GÖÇÜ

TÜRKİYE sermaye sınıflarına ve onların ideoglarına göre işgücü göçü:

1 Kontrol altında tutamadıkları işsizler ordusunun daha da genişlemesine karşı bir set oluşturduğu ve sosyal patlamayı en azından geciktirecek önemli bir etken (sübap) görevi gördüğünden,

2 Genişlettiği döviz rezervleriyle dış ticaret açığını belirli bir düzeyde tuttuğundan,

3 Tüketim ve montaj niteliği ağır basan dışa bağlı sanayiine gerekli maddelerin ithalatını kolaylaştırdığından,

4 «İşçi yatırım bankaları», «kâra ortak olmak üzere tasarrufların hisse senetlerine yatırılması» gibi adlar altında kapitalizmin her yönüyle propagandasına elverişli koşullar yarattığı, ama aslında bu tasarrufla bankalar aracılığıyla tekelci işbirlikçi sermayeye aktarılmasını sağladığından

yararlıdır. Öte yandan, büyük ser maye ideologlarına göre döndüklerinde yurt dışındaki işçiler elde ettikleri «üstün sanayi tecrübesi» ile ülkelerinin sanayiinin ihtiyaç duyduğu kalifiye işgücü boşluğunu dolduracaklardır.

OYSA Türkiye'de gerçekler gizlenemeyecek denli açık ve çarpıcıdır. Türkiye büyük burjuvazisi 2 milyon açık ve milyonları bulan gizli işsizler ordusunu, yüzde 30'a varan hayat pahalılığını, 8 ayda paranın dört kez değerinin düşürüldüğünü nasıl gizleyebilirler?

Büyük sermayenin ileri sürdüğü bu gerekçelerin ne bilimsellikle, ne de Türkiye'nin koşullarıyla en ufak bir ilişkisi yoktur. İşsizler ordusu kitleler halinde büyümektedir ve bu durum sadece Türkiye egemen sınıflarını değil, Türkiye'nin bir parçası olmak yolunda önemli adımlar attığı ve git gide bağlandığı Batı Avrupa'yı da çok yakından ilgilendirmektedir. Çünkü, işsizliğin bu denli hızla artması sosyal patlamaları da beraberinde getirebilir. Kaldı ki, kapitalizmin buhranının tüm Batı Avrupa'yı sardığı günümüzde, özellikle Ortak Pazar ülkeleri, sınırları içinde bulunan göçmen işçileri her ne pahasına ve hangi yol ve yöntemlerle olursa olsun ülkelerine yollama zorunda kalmaktadırlar. Bu davranışlarını da «ulusal işgücünü koruma» maskesiyle gizlemek istemektedirler.

Örneğin son aylarda Türkiye'ye dönen işçi sayısı bir anda 80 bini aşmış ve böylece çözümü uzun yıllardır ertelenen, geri kalmış kapitalizmin koşullarında çözümü imkânsızlaşan sorunlar daha da deşilmiş, derinleşen krizin yeni boyutlara varmasını hızlandırmıştır.

İşçi dövizlerine göre hesaplanan dış ticaret politikası, yine bu olgu sonucu önlenemez (veya sadece dış borçlanmanın hızlandırılmasıyla önlenebilir. Son 8 ay içinde Türkiye'nin dış borçlarına 700 milyon daha eklenmiştir.) sonuçlar doğurmuştur.

Ülke ekonomisi, özellikle sanayi dışa bağımlı olduğundan, gönderilen işçi dövizleri geldikleri ülkelere geri dönmekte ve böylece ekonomik bağımlılık artmaktadır. Yine bilinmektedir ki ticari ve ekonomik bağımlılığı siyasal bağımlılık izlemektedir.

DEVLET istatistiklerinin ortaya koyduğu gibi, yurt dışına giden Türk işçileri içinde kalifiye olma oranı sanıldığından yüksektir. Sadece tekellerin işgücü göçü politikasına göre . ayarlanmış Sosyal Güvenlik anlaşmalarına rağmen işçilerimizin daha Türki-

«Kapitalist-emperyalist dünyanın zenginliği; hem kendi emekçilerinin, hem de sömürebildikleri ülkeler emekçilerinin yoksulluğu üzerinde kuruludur...

ye'de kazandıkları bu nitelik göz önüne alınmamaktadır. Çünkü, her şeyden önce · göçmen işçiler tekeller için ucuz işgücü veya «bilinçsiz sürü» durumundadırlar. Böylece, ülkesine dönen işçi bu niteliğini de yitirerek bir kenara itilmektedir. Yabancı tekeller nasıl göçmen işçiler aşırı kâr kaynağı olarak görüyorlarsa, Türk işçileri ülkemiz büyük sermayesi için «altın yumurtlayan tavuk» olarak değerlendirilmektedir. Fakat şurası da bir gerçek ki, krizin sonucu olarak «tavuk» artık «yumurtlayamayacaktır».

Kapitalist koşullar devam ettikçe ve «büyük balık küçük balığı yutar» felsefesi bu sistemin bir ilkesi olduğu sürece, **genel olarak,** geri bıraktırılmış, bağımlı ya da yarı bağımlı ülkelerin kapitalist ülkelere işçi ihraç etmesinden sürekli hiç bir ulusal kalkınma için yarar beklenemez.

İşsizlik kapitalist dünyada büyük bir hızla artmakta, işçilerimiz insanlık dışı şartlara mahkûm edilmektedir. Dünya burjuvazisi ise halâ bu koşulları «HÜR» gösterme gayreti içindedir.

ALAN ÜLKELER AÇISINDAN İŞGÜCÜ GÖÇÜ

BATI Avrupa ülkelerinde kapitalizmin «bağımsız» gelişimine paralel olarak işçi hareketi de ilerlemiş ve uzun yıllar süren sendikal mücadeleler sonucu bu ülkelerin işçi sınıfları, geri bıraktırılmış ülkelerin pek çoğunun günümüzde bile sahip olmadığı, ileri ekonomik ve toplumsal haklar elde etmiştir. Aynı süreç için de kültürel düzeyi gelişmiş ve ileri sanayi koşulları içinde tecrübesi genişlemiştir. Oysa kapitalist tekellerin, özellikle kısa sürede yüksek kâr getiren ekonomik sektörlerde ucuz işgücüne ihtiyacı vardır. İşte bu boşluğu da, yine kapitalist ülkelerin eşit olmayan gelişimi yasası sonucu geri bıraktırılmış ülkelerden gelen işsizler kitlesi doldurmuştur.

1. Dolaylı bir YEDEK SANAYİ ORDUSU oluşturma,
2. Yerli işçilerin reddettikleri çok ağır ve kötü iş koşullarında göçmen işçilerin çalışmayı kabul etmeleri,
3. Fazla mesai ile iş ritminin hızlandırılmasına, genellikle ses çıkarmayan göçmen işçilerin, artık hızla tersine dönen, «uysallıkları»,
4. Göçmen işçilerin, işyeri ve işyerleri düzeyinde hareketliliğe elverişli koşullar altında bulunmaları,
5. Kendi ülkelerinin para değerine göre yüksek gibi görünen düşük ücretlere rıza göstermeleri ve böylece ücret düzeyinin iş kolları, işyerleri ve ulusal düzeyde ayarlanmasında bir baskı aracı olarak kullanılabilmeleri,
6. Ücretlerinden kesilen emeklilik, ihtiyarlık v.b. gibi primlerin bir yandan yeni veya ek yatırımlar için, diğer yandan kendi toplumlarının alt yapı harcamaları için kullanılabilmesi

7. Dil, din, ulus ve kültür, bilinç düzeyi farklılaşmasını yerli işçilerle göçmen ve göçmen işçileri kendi aralarında bölmek, böylece işçi sınıfı hareketinin eylem ve örgütsel birlik ve bütünlüğünü parçalamak, zayıflatmak üzere kullanmak.

TÜM bunlarla birlikte, doğumundan başlayarak tüm alt yapı harcamaları kendi toplumu tarafından karşılanan göçmen işçiler, oluşumları için bir tek kuruş harcamayan yabancı tekellerin elinde ücretli birer modern köle durumuna düşürülmektedirler. Böylece işgücü ihraç eden ülkeler muazzam maddi kayıplara uğramaktadırlar. Ülkemiz Devlet Plânlama örgütünce yapılan çalışmalar Türkiye'nin uğradığı kayıpların milyarları bulduğunu rakamlarla sergilemektedir.

Toplumsal rejimleri değişik iki büyük ülkenin bilim adamlarının uzayda el sıkıştıkları günümüzde, ulusu ne olursa olsun insanların modern köle durumuna düşürülmesi, aralarında ayrılık tohumlarının atılarak ırkçılığın körüklenmesinden elbette bir şeyler sorumlu olmak gerekir. Örgütümüz DİSK'e bu acı durumun sorumlusu aşırı sömürü ve aşırı kâr temeline dayalı bir sistem olan kapitalizmdir.

Ülkesinde bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme doğrultusunda emekten yana bir düzen için Anayasal yoldan mücadele veren DİSK, halkının ayrılmaz bir parçası saydığı yurt dışındaki Türk işçilerinin gittikçe ağırlaşan ekonomik ve toplumsal yaşam ve çalışma koşullarının insanca bir duruma getirilmesi için mücadele vermektedir. Ancak DİSK, bu mücadelenin başarıya ulaşmasının temel koşulu olarak, Türk işçilerinin çalıştıkları ülkelerin temsil yetkisi olan demokratik sendikal merkezlerle, karşılıklı saygı ve anlayış ilkesi temeli üzerinde, güçbirliğinin gerçekleştirilmesini görür. Gerçekleşen I ve II. Konferansları, hazırlığını yaptığımız III. Konferansı bu doğrultudaki önemli ve mutlaka geliştirilmesi gerekli adımlar olarak değerlendirmektedir.

SENDİKALAR AÇISINDAN İŞGÜCÜ GÖÇÜ

FARKLI toplumsal rejimlerde çalışan sendikaların ideolojik eğilimleri ve uluslararası işgücü göçünün nedenleri üzerine görüşleri değişik olabilir. Ancak, bu göçün sonuçları üzerine, daha önceleri görüldüğü gibi geniş bir görüş birliği vardır. Bu görüş birliği, genel hatlarıyla olsa da, göçmen işçirin sorunlarına getirilen genel çözüm önerilerinde de açıkça gözlenmektedir. DİSK olarak, bu görüşlerin koordinasyonu ve hedeflerin veya ortak eylem program taslağının saptanarak hızla hayata geçirilmesinden yanayız.

DİSK bu konuda üzerine düşeni yapmaya hazırdır.

Helsinki'de en üst düzeyde gerçekleşen ve aralarında ülkemizin de bulunduğu Avrupa Ortak Güvenlik ve İşbirliği Konferansının olumlu ve ileriye dönük kararlarının çalışmalarımızı olumlu yönde hızlandırması ve geliştirmesi en büyük dileğimizdir.

Batı Almanya'nın da zenginliği, diğer kapitalist ülkelerde olduğu gibi sömürünün üzerinde yükseliyor. Ülkemizdeki düzenin bozukluğu yurttaşlarımızı yaban ellere göçe zorluyor ve oradaki sefalete yerli ve yabancı kapitalistlerin çıkarbirliği yüzünden çözüm getirilmiyor.

(*) Yazımızda kullanılan fotoğraflar Berlin Festivaller Haftasında TÜRK işçilerinin somut problemlerini içeren ve MEHMET BERLİN'DE - MEHMET KAM AUS ANATOLIEN isimli serginin albümünden alınmıştır.

BATI AVRUPA
ÜLKELERİNDE
ÇALIŞAN TÜRK
İŞÇİLERİNİN
EKONOMİK
TOPLUMSAL VE
DEMOKRATİK
HAK VE
ÖZGÜRLÜKLERİNİN
KORUNMASI VE
GELİŞTİRİLMESİ

İÇİN

DİSK'İN SOMUT ÖNERİLERİ:

1 — İkili işgücü ve sosyal güvenlik anlaşmaları, yerli ve yabancı işçilerin eşitliği temeli üzerinde, yeniden gözden geçirilmeli ve bu amaçla kurulacak komisyonlara temsil yetkisi olan sendikal merkez veya merkez temsilcilerinin de katılması sağlanması,

2 — İşgücü göçü ile ilgili resmi kuruluşların yönetiminde temsil yetkisi olan sendikal merkez veya merkezler temsilcilerinin de söz sahibi olması,

3 — **Ekonomik** (eşit işe eşit ücret; iş ayrımının olmaması v.b.), **toplumsal** (işsizlik durumunda doğan tüm haklardan yararlanma; çocuğu nerede olursa olsun çocuk paralarında tam eşitlik; ulusal iş yasasındaki hükümlerden eksiksiz yararlanması; yıllık ücretli izin için ülkelerine giden işçiler için yol süresinin izin süresi dışında tutulması; ayrıca kanıtlayabileceği önemli bir nedenden dolayı ülkesine gitmek isteyen işçilerin geri döndüklerinde iş garantisinin sağlanması; işçi çocukları için bakımevleri ve kreşlerin çoğaltılması gibi) ve **demokratik hak ve özgürlükler** (istedikleri örgütlere, özellikle sendikal örgütlere serbestçe üye olma ve çıkma, bu konuda serbestçe ilgili yasalardan sonuna dek yararlanması; dernek kurma ve yönetmesi; işyerlerinde tercümanların seçimle getirilmesi; sınır dışı edilmesi istenen göçmen işçinin ilgili mahkemelere başvurma ve kendini savunma hakkının sağlanması, v.b.) düzeylerinde yerli ve yabancı işçiler arasında yüzyılımızın son çeyreğine yaraşır bir biçimde tam eşitliğin sağlanması,

4 — Göçmen işçilere oturma ve çalışma izni değil, oturma ve çalışma hakkının verilmesi,

5 — Türkiye'ye kesin dönüş yapan Türk işçiler için, çalıştıkları ülkelerde ücretlerinden kesilen ve milyarları bulan emeklilik, yaşlılık, malûllük ve ölüm sigorta primlerinin işçinin geleceğinin teminat altına alacak ve sosyal adalete uygun bir şekilde değerlendirilmesi için ikili işgücü ve sosyal güvenlik anlaşmalarında gerekli değişikliklerin bir an önce yapılması,

6 — Göçmen işçilerin çocuklarının kendi dillerinde kendi kültürleriyle bağlarını geliştirici ve bulundukları ülkenin eğitim kurum ve olanaklarından kısıntısız bir şekilde yararlanmalarını sağlayıcı tedbirlerin ilgili ülkelerin Milli Eğitim Bakanlıklarının sorumluluğu altında alınması,

7 — Göçmen işçilerin, dil ve meslek eğitiminin iş saatleri içinde ve ücret kaybına uğramadan sağlanması için işverenleri yükümlü tutucu tedbirlerin alınması ve konuyla ilgili yapılacak tüm çalışmalara sendikal örgüt temsilcilerinin söz sahibi olarak katılması...

KIBRIS

İŞÇİ SINIFI DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLER İÇİN MÜCADELE EDİYOR!

Emperyalist güçlerin planları bir noktaya kadar boşa çıkarıldıktan bu yana Kıbrıs'lı emekçilerde hızla artan bilinçlenme, bugün, açıkça, gericiliğin sembolü (simgesi) olan kişi ve güçleri telâşa kaptırmıştır.

Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm mücadelesi bir bütün teşkil eder. Bu üç alandaki mücadelenin her biri diğer ikisiyle kopmaz bağlarla bağlıdır. Hele günümüzde demokrasi ve özgürlük için verilen mücadeleler, içerik (öz) bakımından geçmiş yıllara oranla çok daha kapsamlı ve çok daha zengin bir duruma yükselmiştir. Çünkü içinde tüm dünya anti-emperyalist ve barışçı güçlerinin, dünya sosyalist sisteminin deney ve tecrübelerini barındırır.

Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesine somut içerik (muhteva) kazandıran şey, bu mücadelelerin toplumsal ilerleme ve her alanda kurtuluş sağlamaya yönelik olmasıdır. Zira bütün mücadelelerin temelinde gittikçe şiddetlenen ve gittikçe su yüzüne çıkan emek ile sermaye arasındaki çatışma yatmaktadır.

Çelişkilerin gittikçe keskinleşmekte olduğu Kıbrıs'ta bu gerçekler bütün açıklığıyla gözlenebilmektedir. Kıbrıs işçi sınıfı anti-demokratik baskılara karşı kararlı bir biçimde direnmekte, demokrasi ve özgürlük için genişleyen mücadelesi faşist baskılarla önlenmeye çalışılmaktadır.

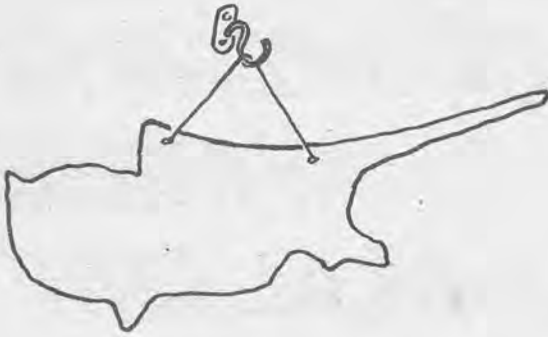
Kıbrıs'ta, bugün, bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme bir bütün olarak en aktüel bir sorun durumundadır ve bütün bu sorunlar bu alanlarda topyekün bir çözüm beklemektedir.

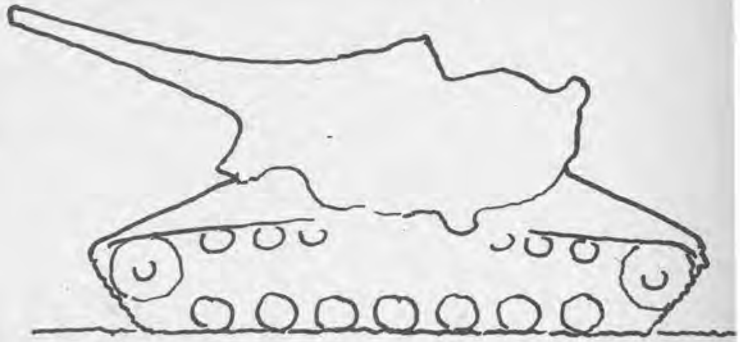
Özellikle Türk toplumu bu sorunların ağırlığını daha çok duyuyor. Ekonomik ve sosyal (toplumsal) geriliği yok etmek, başta gelen bir problemdir. Bu görev tüm ilerici-demokratik güçlerin önündedir.

Üstelik Türkiye'deki birtakım işbirlikçi tekeller için adanın kuzey kesiminin, iktidardaki MC yardımıyla sömürecekleri yeni bir sömürü ve tatlı bir kâr alanı olması, meselenin söz konusu fırsatçılar tarafından istismarına yol açmaktadır. Bu tür fırsatçılığa karşı çıkanlar ise, susturulmak istenmektedir.

Kıbrıs Türk Federe Devleti Anayasa'sının kabulünden sonra, giderek örgütlenmelerini yasal gerekçeler bağlayabilen emekçiler, o günden bu yana 5 devrimci sendika çatısı altında toplandılar. Geçmiş yılların baskı altında tutulan birikiminin bu denli fışkırması, başta Türk yönetiminin başında bulunan Denktaş ve adamlarını telâşa düşürdü. İkinci olarak, Kıbrıs Türk kesimi burjuvazisinin işçiler üzerine kapattığı ve Türk-İş uydusu Türk-Sen'i tedirgin etti. Bu gelişimden hoşlanmayan üçüncüler ise, elbette, Kıb-

rıs üzerindeki tatlı kârlarını gerçekleştirmeye çalışan işbirlikçi Türk tekelcileri ve bazı Amerikan şirketleriydi...

Gürleşen ve demokratik hak ve özgürlükleri için mücadele veren ilerici- yurtseverler üzerindeki faşizan baskılar arttırıldı. Beş Parmak dağlarına gencecik orta okul öğrencilerinin eğitildiği «komando kampları» kuruldu. Eski Ülkü Ocakları İstanbul Şubesi Başkanı, Edebiyat Öğretmenliği etiketiyle Kıbrıs'a gönderildi. Gelişmeler karşısında Cumhuriyetçi Türk Partisi: «Faşist gençlik istemiyoruz, yurtsever gençlik istiyoruz» sloganını ortaya attı. Uluslararası planda grev kırıcılığı yapan ve CİA tarafından organize edilen «Uluslararası Grev Kırıcıları», Portekiz devrimiyle buradan kovulduktan sonra 16 bin Pakistan'lı işçinin bir bölümü Kıbrıs Türk kesimine soktular. Binlerce Pakistan'lı işçi Kıbrıs Türk Federe Devleti tabiyetine geçirildi. Fabrikalarda normal ücretler 2 Kıbrıs lirası (70-80 T.L.) iken, Pakistan'lı işçiler 12 şilin (25 T.L.) civarında bir ücretle fabrikalarda çalıştırılmaya başlandı. Belirtildiğine göre bugün Kıbrıs'ta sokaklar işsiz Kıbrıs'lı Türk'lerle doludur.

Kıbrıs Türk Kesimi Sanayi Holding Ltd. şirketinde kurulan KITSAK-SEN, ve Amme Memurları Sendikası faşizan baskılarla ilgili olarak yayınladıkları bildirilerde Kıbrıs'lı ilerici ve devrimci kişilere karşı MC iktidarı ve Denktaş rejimi tarafından şiddetli baskılar uygulandığını açıkladılar. Bu tür baskıların başta işçiler olmak üzere tüm demokratları ve ilericileri hedef aldığı belirtildi. 15 Şubat 1975'de kurulan Sanayi Holding'in ilk Genel Müdürünün, şirketin bazı sorumlularının, mühendislerin ve bazı teknik elemanların işlerinden atıldıkları ya da ilgisiz yerlere sürüldükleri açıklandı.

Bugün, işçilerin demokratik hak ve özgürlüklerinin başında gelen «Sendikalaşma Özgürlüğü» açıkça çiğnenmektedir. Ancak bu baskılar elbet yeni değildir. İngiliz ve Amerikan emperyalizmi ile flört edenlerin yönetim kademelerini ellerine geçirdiklerinden beri bu anti-demokratik (demokrasi dışı) baskılar sürmektedir. Bu itibarla, Kıbrıs işçi sınıfı ve emekçi halkı böylesi baskılara yabancı değildir. Ama ne var ki özellikle sendikalaşma suretiyle örgütlenmelerine hız veren emekçilere kullanılan baskılar, son günlerde faşist terör biçimine dönüşmüş bulunuyor.

Kıbrıs'ta bugüne kadar işverenlerin çıkarlarını korumaktan başka bir şey yapmayan, Türk-İş uydusu sarı sendika TÜRK-SEN'e karşı gittikçe gelişen devrimci muhalefet 16 Ağustos'ta Devrimci Genel-İş'i kurdu. Genel-İş bugün, Kıbrıs'ta, devrimci Türk işçilerinin sendikal mücadelelerinde önemli bir yer tutuyor. Bu nedenle de Denktaş rejiminden her türlü desteği alabilen Türk-Sen'in saldırılarına uğruyor. Onlara bu konuda MC de yardımcıdır. Türk-Sen, Devrimci Genel-İş'in hızla güçlenmesi karşısında Denktaş'a başvurarak bu örgütün kapatılmasını dahi istemiştir. Bu tehdit halen devam ediyor!

Demokratik hak ve özgürlükleri için mücadele veren, yığınsal eylemleriyle faşizmin tırmanmasına karşı koyan işçi sınıfımız Kıbrıs'daki kardeşlerinin mücadelesinin en yakın destekçisidir. Bilmekteyiz ki, kendi ülkelerinde demokrasiye kastedenler yani MC iktidarı ve Dektaş rejimi ne Kıbrıs sorununa barışçı bir çözüm yolu bulabileceklerdir ve ne de Kıbrıs toplumunun ekonomik ve sosyal ilerlemesini ve kurtuluşunu sağlayabileceklerdir. Çözüm, bütün dünyada olduğu gibi işçi sınıfının ve emekçi halkın bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme mücadelesinin başarısından, halkların barış içinde birarada yaşamalarından sosyalist toplumun kuruluşundan geçmektedir.

İŞÇİ - MEMUR AYIRIMI KALKMALIDIR(*)

DİSK V. GENEL KURUL KARARLARI' NDAN:
NO: 11 — İŞÇİ - MEMUR AYIRIMI

«Anayasa'nın devlet yönetimindeki «asli ve sürekli görevler»i görenleri memur saydığını, bunun dışında, ister kamu, ister özel kesimde çalışanların işçi olduklarının geçerli olduğu, işçi-memur ayırımının bu ilke açısından ele alınması ve bu ayırımın ortadan kaldırılması için gerekli yasal değişikliklerin sağlanması amacıyla çalışmalarda bulunulmasına oybirliği ile karar verildi.»

İŞÇİ Mİ? MEMUR MU?
Onun memur sayılmak istenmesi, sendikalaşıp ekonomik-demokratik haklarını savunamaması içindir. DİSK, bu konuda sonuna dek mücadele edilmesi gereğini vurgulamaktadır.

«Bir gün geçmiyor ki, faşizan uygulamaların bir yenisini görmeyelim. İşte son örneklerden biri daha: Başta işçi sınıfımız olmak üzere bütün çalışanların en doğal demokratik özgürlüklerinin başında sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev hakkı gelmektedir. Sermaye sınıfları ve onların siyasi iktidarları bu demokratik özgürlüğü kullandırmamak için işçi-memur ayırımını ortaya çıkarmışlar ve bu yapay bölünmeyi, çalışanları bölmek için yasallaştırmışlardır.

Anayasada 1971 yılında yapılan değişiklikler ve 12 sayılı Kararname bu yasallaştırmanın somut ürünüdürler.

Şimdi yeni bir duruma daha tanık oluyoruz.

Anayasada, 1971 yılında, mevcut demokratik hak ve özgürlükleri geriye doğru götüren bir doğrultuda yapılan değişiklikler, daha sonra 12 sayılı Kararnamede çiğnenerek yeniden yüzbinlerce işçi ve emekçi memur statüsüne geçirilmeleri suretile, bunların tümü birden sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev hakkından yoksun bırakılmak istenmektedir. Bu yeni girişimlerin Rafet İbrahimoğlu, Halit Narin ve Şük-

(*) Bu yazı, DİSK Genel Sekreteri İbrahim Güzelce'nin 200 binin üzerinde işçinin memur statüsüne geçirilerek Anayasal sendikalaşma haklarının çiğnenmek istenmesi üzerine basına verdiği yazılı demecidir.

rü Er gibi sermaye sözcülerinin Anayasal sendikal hakları gereksiz bulduklarını basında belirtmelerinden hemen sonra ortaya çıkmasını biz bir rastlantı olarak gör müyoruz.

Bizim 12 sayılı Kararnamenin yorumlanmasına ilişkin görüşlerimiz şöyledir:

Kamu kesiminde çalışanların istihdam şekillerini düzenleyen 12 sayılı Kararnamede, 4. madde bunları: memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler olmak üzere dörde ayırmıştır.

Memurları, sözleşmeli personeli ve geçici personeli tanımladıktan sonra, bunların dışında kalanların işçi sayılacağı kabul edilmiştir.

Bu demektir ki, ancak memur tanımının dışında kalabilenler işçi sayılacaktır.

Memur tanımı ise aynen şöyledir: «Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince **genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini** ifa ile görevlendirilenler, bu kanunun uygulanmasında memur sayılır. Yukarıdaki tanımlananlar dışındaki kurumlarda genel politika tesbiti, araştırma, plânlama, programlama, yönetim ve denetim gibi işlerde görevli ve yetkili olanlar da memur sayılır.»

Maddenin B bölümünde sözleşmeli personel tanımlanmıştır. Bunları tanımlarken **«işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileri»** denilmek sureti ile işçilerin sanki tanımı yapılmış gibi bir tanımlama söz konusu edilmiştir.

Maddenin C bendinde «geçici personel» de **«işçi sayılmayan kimseler»** olarak tanımlanmıştır.

Memur-İşçi ayırımı konusunda bu tanımlamaların gerçek durumu saptayamayacağı açıktır. Hatta ancak gerçek durumun saptanmaması için kasıtlı tanımlamalar yapıldığı da anlaşılmaktadır.

Her bir kurumda hangi görevlerde çalışanların 4. maddede belirlenen esaslara göre memur veya işçi olduğuna kesin olarak karar vermek üzere, Çalışma ve Maliye Bakanlıkları ile Devlet Personel Dairesinden atanacak uzman temsilcilerden oluşacak komisyon, Bakanlar Kurulunun kararının yayınlanması tarihinden itibaren 6 ay içinde göreve başlaması gerekirken, bu güne kadar bu komisyon da kurulamamıştır.

O halde kamu kesiminde çalışanların hangileri işçi, hangileri memur niteliğindedir?

Bu husus nasıl belirlenecektir?

Çalışan kesim ekonomik mücadelesini yaparken, bunun için örgütlenirken ve sözleşmesini yaparken memur mu, yoksa işçi mi olduğunun belirlenmemiş olması yasal haklarını haleldar edecektir. Bu yönden konunun bekletilmeye tahammülü yoktur.

Kamu kesiminde çalışanların hangilerinin işçi sayılacağı esas itibariyle işçi niteliğinde olduğu halde memur statüsünde kabul edilerek, sendikal haklarından yoksun bırakılması sonucunu doğuracaktır.

Anayasada kabul edilmiş bulunan sendikalaşma ve toplu sözleşme ve grev hakkından belirli süre de olsa, herhangi bir işçinin yoksun bırakılmasına cevaz yoktur.

Bu hakları düzenleyen 274 ve 275 sayılı yasaların getirdiği ölçüleri esas almak zorunluğu vardır.

274 sayılı Sendikalar Kanununun «işçi sendikası üyeliğine» ilişkin 2. Maddesinin 4. bendinde kamu kesiminde çalışanlar için açık bir ölçü getirilmiştir.

Bu maddeye göre, **«Devlet veya diğer kamu tüzel kişilerince yürütülen hizmetlerde, yahut iktisadi devlet teşekkülleri ile müesseseleri ve iştiraklerinde veya özel kanunlarla kurulmuş kurum, müessese ve işyerlerinde BEDENİ ÇALIŞMALARI FİKRİ ÇALIŞMALARINA GALİP GELEN KİMSELER DE BU KANUN BAKIMINDAN İŞÇİ SAYILIRLAR VE HAKLARINDA İŞ KANUNLARI İLE 275 SAYILI KANUN HÜKÜMLERİ UYGULANIR» denilmektedir.**

Aynı kanunun 5. bendi, **«BİR KİMSENİN 5434 SAYILI T.C. EMEKLİ SANDIĞI KANUNUNA TABİ OLMASI VEYA KANUNLARA GÖRE KADRO KARŞILIĞI ÜCRET ALMASI, HAKKINDA BU KANUNLA 275 SAYILI KANUN VE İŞ KANUNLARI HÜKÜMLERİNİN UYGULANMASINA ENGEL OLMAZ»** diye kesin hüküm getirmiştir.

İşçi sayılanlara uygulanacak kanun, açık ve kesin hükümler getirdiğinden ve memur-işçi ayırımı 12 sayılı Kararnamede kesin olarak çözüme bağlanmamış bulunduğundan, kamu kesiminde çalışanların hangilerinin işçi sayılacağının ve sendikal hak sahibi olduğunun saptanmasında 274 sayılı yasada kabul edilen ölçünün uygulanmasından doğru bir yol yoktur.

Esasen kamu hizmetlerinde istihdam şekillerini düzenleyen 4. madde «açıkça memuru» tanımlamış ve hemen arkasına «bu kanunun uygulanmasında memur sayılır» ibaresini getirmiştir.

> Yönetim ve denetimde görevli ve yetkili kılınmamış olan ve bedeni çalışmaları fikri çalışmalarına galip gelen kamu hizmetlilerinin 274, 275 ve İş Kanunu uygulanmasında işçi sayılmaları gerekir.

Bu kanunun uygulanmasında «memur sayılması», 274 ve 275 sayılı kanunların uygulanmasında da «memur sayılmayı» gerektirmez.

Kaldı ki, **4. madde** bu yönden incelendiğinde: **«GENEL İDARE ESASLARINA GÖRE YÜRÜTÜLEN ASLİ VE SÜREKLİ KAMU HİZMETLERİNİ İFA İLE GÖREVLENDİRİLENLER»**, bu kanunun uygulanmasında memur sayıldığına göre, asli ve sürekli kamu hizmetlerini ve bunların genel idare esaslarına göre yönetilmesini 274 sayılı yasanın getirdiği bedeni çalışma ile fikri çalışma kıstasına vurmak gerekir.

Bu hizmetlerin **GENEL İDARE ESASLARINA GÖRE YÜRÜTÜLMESİNDE** görevlendirilmiş olanların fikri çalışmaları bedeni çalışmalarına galip bulunduğu açıktır.

Bu nedenle, asli ve sürekli kamu hizmetlerinde YÜRÜTME ile GÖREVLİ ve YETKİLİ kılınanlar ancak memur kapsamı içine girebilir.

Bu hizmetlerde bedeni çalışmaları fikri çalışmalarına galip olan kimselerin memur sayılmasına imkân yoktur. Bunlar gerçek anlamı ile işçidirler.

Nitekim, 4. maddenin devamında da memur tanımının dışında kalanların da hangilerinin memur olduğu saptanırken aynı ölçü kabul edilmekte ve aynen şöyle denilmektedir: «Yukarıdaki tanımlamalar dışındaki kurumlarda GENEL POLİTİKA TESBİTİ, ARAŞTIRMA, PLANLAMA, PROGRAMLAMA, YÖNETİM ve DENETİM gibi işlerde görevli ve yetkili olanlar da memur sayılır.»

Memurun tanımını görev ve yetkisinde aramak ve dolayısı ile fikri çalışmalarının bedeni çalışmalarına galip geldiğini görev ve yetki sınırlarının somut olarak bunu belirlediğini kabul etmek, memur-işçi ayırımının yasal ve maddi dayanağını doğru saptamak olur.

Yönetim ve denetimde görevli ve yetkili kılınmamış olan ve bedeni çalışmaları fikri çalışmalarına galip gelen kamu hizmetlilerinin 274, 275 ve İş Kanunu uygulanmasında işçi sayılmaları gerekir.

Asli ve sürekli kamu hizmetlerinin yönetim ve denetiminde görevli ve yetkili kılınanlar çok sayıda olamaz. Çünkü bu yönetim ve denetimin tabiatı gereğidir.

Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi de daha çok bedeni çalışmayı gerektirir.

Kamu hizmetlerinde çalışanların memur-işçi ayırımı da yukarıda açıklanan ölçülere göre yapılacaktır.

Bu hizmetlerin, genel politikasının tesbitinde, araştırma, plânlama, programlama, yönetim ve denetiminde görevli ve yetkili kılınanlar —bunların fikri çalışmaları bedeni çalışmalarına galip geleceğinden— memur sayılacaklar, **memurların dışında kalanlar, yani bu hizmetlerde bedeni çalışmaları fikri çalışmalarına galip gelenler ise işçi sayılacaklardır.**

SONUÇ OLARAK :

Biz, bütün çalışanların sendikalaşmasını, buna paralel olarak da, toplu iş sözleşmesi ve grev hakkına konulan tüm sınırlamaların kaldırılmasını ve özel olarak da yapay işçi-memur ayırımına son verilmesini savunuyoruz.

Çünkü, DİSK V. Genel Kurul kararlarından sadece biri olan 11 no.lu karar şöyle der:

Anayasanın devlet yönetimindeki asli sürekli görevleri görenleri memur saydığını, bunun dışında, ister kamu, ister özel kesimde çalışanların işçi olduklarının geçerli olduğu, işçi-memur ayırımının bu ilke açısından ele alınması ve bu ayırımın ortadan kaldırılması için gerekli yasal değişikliklerin sağlanması...»

DİSK, önemli demokratik haklardan biri olan bu hakkın savunulması ve genişletilmesi için sonuna dek mücadeleye kararlıdır.»

12.13 KASIM 1975

DİSK BAŞKANLAR KONSEYİ GÖRÜŞÜ:

BUNALIM, AŞIRI SÖMÜRÜ VE KÂR DÜZENİNİN BİR SONUCUDUR...

İki gün süren olağan toplantısında gündemindeki maddeleri görüşen DİSK Başkanlar Konseyi'nin dünyada ve Türkiye'de bunalımın neden ve sonuçlarına ilişkin görüşüdür.

Ülkemizin büyük bir bunalım içinde bulunduğu gerçeği şu veya bu biçimde, herkes tarafından kabul edilmektedir. Ancak, bu bunalımın nedenleri, sonuçları ve çözüm yolları üzerine sürülen görüşler karşıt sınıfların çıkar ve özlemleri doğrultusundadır.

Sermaye sınıfları ve onların iktidarlarına göre bunalım kaçınılmaz, geçici ve dünya çapındadır. Bu sömürücü güçler, artan işsizlik ve ,pahalılığı, vergileri onun sendikal örgütlerinin işverenler ve MC iktidarıyla işbirliğine girmeleri doğrultusunda harcanan çabalar yoğunlaşmaktadır. Radyo, televizyon ve bir kısım basın-yayın organları bunun propagandasını yapmaktadırlar.

İşçi sınıfımızın çıkar ve özlemleri doğrultusunda mücadele veren DİSK'e göre, emekçi halkımızı daha da yoksullaştıran ve gittikçe derinleşen bunalım; dünya çapında değil, **sadece** tüm kapitalist ülkeleri kapsamaktadır. Bir avuç parababasının, sözde ücret artışlarına ve «sendika enflâsyonuna», bunun yanında «çalışma barışı»nın bozulmasına bağladıkları **bunalım, aslında aşırı sömürü ve kâr düzenini bir ürünüdür. Bunun sorumlusu emeğiyle geçinen milyonlar değildir.**

Sermaye sınıflarının çalışma barışından anladıkları işçi sınıfımız ve çalışan kitlelerin sömürüye ses çıkarmamaları sınıf işbirliğinin yüceltilmesi ve giderek anti-demokratik baskı tedbirlerinin uygulanmasıdır. DİSK'e göre ise çalışma barışının sağlanması, sömürüsüz ve toplum yaşamının bütünüyle demokratikleştirildiği emekten yana bir düzenden geçer.

Geri bıraktırılmış ve gelişmekte olan birçok ülkenin kendi ulusal zenginliklerine, ekonomik bağımsızlıklarına sahip olma doğrultusunda attıkları adımlar büyük ulusal ve çok uluslu tekeller arası çelişkileri şiddetlendirerek bunalımı derinleştirmektedir. Bunun sonucu olarak, sınıflararası çelişkiler keskinleşmekte, bir yandan sermaye sınıfları ve iktidarları iç tüketimi kısmak üzere ücretleri dondurmaya ve satın alma gücünü düşürmeye çalışırlarken, diğer yandan da geniş kitlelerin toplumsal ve siyasal bilinç düzeyi yükselmektedir. İşçi sınıfı, sınıf işbirliğini aşarak özünde devrimci bir örgüt olan DİSK'e yönelmektedir.

Emperyalist sistemin geri bıraktırılmış bir parçası olarak ülkemiz, sömürü ve kâr düzeninin dünya çapındaki bunalımını en yakından duyan ülkeler arasın-

"KAPİTALİZMİN BUNALIMINA KARŞI MÜCADELE ULUSAL VE SINIFSAL BİR MÜCADELEDİR.."

dadır. Açık işsizler ordusu 2 milyonu aşmış, hayat pahalılığı yüzde 30'a varmış, enflâsyon hızı alabildiğine artmıştır. MC iktidarı karaborsacılık, istifçilik ve aracılığı, spekülâsyonu teşvik edici davranışlarıyla ekonomimizi görülmedik dar boğazlara sürüklemiştir. Dış ticaret açığının artması, döviz rezervlerinin azalması, çok uluslu tekellerin denetim altına alınamaması, kredi ve vergi politikasındaki adaletsizlik ve anarşi, ulusal zenginliklerimizin yabancı sermaye ve şirketler tarafından talan edilmesi dışa bağımlılığımızı daha da arttırmıştır. Sermaye sınıfları ve MC iktidarı acilen iki tedbirin uygulanmasını istemektedirler. Birincisi, ücretlerin dondurulması; ikincisi buna karşı sınıfsal doğrultuda mücadele veren sendikal örgütlerin, yani DİSK'in gelişmesinin önlenmesi. Bunu da, üzerinde ısrarla durdukları «çalışma barışı» yutturmacası içinde yapmaya çalışmaktadırlar.

14 Ekim 1973 ve en son 12 Ekim seçimlerinin ortaya koyduğu gibi, bunalımın sadece sonuçlarına değil, giderek nedenlerine de karşı ulusal, toplumsal ve siyasal uyanışın hızlanması sermaye sınıflarının sınıf işbirliği çağrılarını geçersiz kılmaktadır. **Siyasal güçler dengesi işçi sınıfımız ve halkımız lehine hızla değişmektedir.**

Günümüzün acil hedefi, sermaye sınıflarının bu ikili yönelişine set çekmek ve demokratik, sendikal ve politik hak ve özgürlüklerin uygulanması ve genişletilmesi için kavga vermektir. Gerçekleştirdiği mitinglerle bu mücadelenin ön saflarında olduğunu gösteren DİSK, tüm ilerici, devrimci ve ulusal güç ve örgütleri şu somut istekler etrafında birlikte mücadele etmeye çağırır:

1 — Ücret artışlarının fiyat artışlarının önüne geçmesi ve aile geçim endeksine göre saptanması,

2 — Satın alma gücünün yükseltilerek iç tüketimin ve buna yönelik üretimin arttırılması,

3 — Çok uluslu tekellerin, diğer yabancı şirketlerin ham madde kaynaklarımızı ve işgücümüzü talan edici, ülke ekonomisini egemenlikleri altına alıcı girişimlerini önleyici tedbirlerin alınması,

4 — Dış ticaret ve ulusal zenginliklerimizin, çalışanların fiilen denetiminde millileştirilmesi,

5 — Anayasamızın devlete yüklediği görevlerden olan halkın eğitim, sağlık, mesken ve beslenme gereksinimlerini sağlama görevinin sosyal devlet anlayışına uygun bir şekilde yerine getirilmesini sağlayacak tedbirlerin uygulanmaya konulması,

6 — Yatırımların, (miktar, cins ve kalite) büyük sermayenin kısa süreli aşırı kâr hırsına göre değil, toplumsal ilerleme ve refahı gerçekleştirici bir yönde yapılmış; buna karşı davrandığı saptanan işyerleri ve işletmelerin Anayasamızın 26, 38 ve 39. maddelerine göre kamulaştırılması veya devletleştirilmesi,

7 — Bu tedbirlerin gerçekleşmesini sağlamak üzere işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın tüm katmanlarını temsil eden örgütlerin temsilcilerinden oluşacak «Halk Denetim Komisyonları»nın bölgeler ve ulusal düzeyde kurulması ve işyerlerinde bu komisyonların söz ve karar sahibi olmasının sağlanması,

8 — Devlet aygıtının faşist ve halkımızın çıkarlarına karşı davranan tüm karanlık unsurlarından ayıklanması; devletin ve toplum yasamızın demokratikleştirilmesini sağlamak üzere 1961 Anayasasının uygulanması,

9 — Düşünce ve örgütlenme özgürlüğüne set çeken 141, 142 ve 146. maddelerin T.C.K. dan çıkarılması,

10 — Cemiyetler, üniversiteler yasası gibi tüm anti-demokratik yasaların kaldırılması,

11 — Emekçi sınıf ve katmanların eylem birliğinin sağlanması ve demokratik mücadelenin daha geniş örgütlü kitlelere mal olması doğrultusunda grev ve toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının tüm çalışanlara tanınması ve işçi sınıfının birliğinin bölücü işçi-memur ayrımına son verilmesi,

12 — Referandumun yasallaşması; grev hakkına konan tüm kısıtlamaların kaldırılması; dayanışma ve genel grev haklarının tanınması,

13 — Tüm ikili anlaşmaların yırtılması; yabancı askeri üs ve tesislere fiilen el konularak, tüm askeri personelin tek taraflı bir şekilde sınır dışı edilmesi; NATO ve CENTO gibi saldırganlık örgütlerinden çıkılması,

14 — Bağımsızlıkçı, barışçı ve onurlu bir dış siyaset temeli üzerinde tüm ülkelerle ulusal çıkarlarımız doğrultusunda, karşılıklı eşitlik, saygı ve iç işlere müdahale etmeme ilkelerine sadık kalarak ticari, ekonomik, politik ve kültürel ilişkilerin kırılması,

Aşırı sömürü ve kâr düzeninin dünya çapındaki bunalımının sonuçlarını halkımız üzerine yıkmaya, ücretleri dondurmaya, soğuk savaş ve sınıf işbirliği sendikacılığını canlandırmaya çalışan, ulusal çıkar ve onurumuzu ayaklar altına alan, Anayasayı çiğneyen, sermaye sınıfları ve MC iktidarına karşı mücadele ulusal ve sınıfsal bir mücadeledir.

Bu acil isteklerin hayata geçirilmesi toplum yaşamının tüm kesimleriyle demokratikleştirildiği bir ortamın yaratılmasından geçer. İşçi sınıfımızın sendikal birliğinin gerçekleşebileceği tek merkez olan ve hızla güçlenen DİSK, emekten yana ileri demokratik bir toplum hedefi doğrultusunda sınıf ve kitle sendikacılığının kendisine yüklediği sorumluluklar çerçevesinde, Anayasal yoldan mücadelesini sürdürmeye kararlıdır.

DİSK, TÜM İLERİCİ, DEVRİMCİ ULUSAL GÜÇ VE ÖRGÜTLERİ İŞÇİ SINIFININ SOMUT İSTEKLERİ ETRAFINDA MÜCADELEYE ÇAĞIRIR

EMPERYALİZMİN YENİ BİR OYUNU

"YEŞİL YÜRÜYÜŞ" VE BAZI GERÇEKLER

HAFTALARDIR **dünya kamuoyunun kafasını kurcalayan** bir sorun daha gün ışığına kavuştu. Fas Kralı II. Hasan'ın büyük bir debdebe ve reklamla başlattığı «Yeşil Yürüyüş» ün aslında İspanya'nın egemenliği altındaki Batı Sahra topraklarının doğal zenginliklerinden pay isteme kav gasından başka bir amaca yönelmediği anlaşıldı. Bu sırtlan ziyafetine bir de Moritanya eklenince, herkes bu işin nedenini merak etmeye başladı.

ASLINDA MESELE **çok açık.** Batı Sahra toprakları fosfat yatakları bakımından dünyada dördüncü sırayı işgal ediyor. İspanyol sömürgeci-faşist yönetimi yüzyıllardır bu zenginlikleri yağmalamışlar. Öte yandan ABD ve Sovyetler Birliği'nden sonra dünyanın üçüncü büyük fosfat üreten ülkesi durumunda olan Fas ise, bu alanda bir tekel kurmak sevdasındadır.

KRAL HASAN **bütünüyle sömürgeci niyetlerle** başlattığı hareketi, aklısıra şirin ve haklı göstermek için daha tehlikeli ve bir o kadar da yanlış yol seçmiş, kitlelerin ulusal duygularını şövenist bir biçimde kullanmış, tahrik etmiştir. 250 bin Fas'lı ellerinde Kuran ile tepeden tırnağa silahlı İspanyol sınır muhafızlarının üstüne yalınayak yürürken, Batı Sahra topraklarının kendilerinin olduğuna gerçekten inanıyordu. Kaldırılan toz duman arasında savaş tehditleri de birbirini kovalıyor, bu kayıkçı dövüşüne ciddi bir görünüm verilmek isteniliyordu. Oysa Kral Hasan böylesi hamasî ve duygusal yöntemlerle Sahra'nın zenginliklerini İspanya'nın elinden kopartıp alamazdı. İspanyol faşistleri artık sömürüye Fas'ın ortak edilmesi zamanının geldiğini çok iyi biliyordu. Çünkü işin ucunda, fosfat madenlerine ve işletmelerine yatırdığı milyonlarca dolarlık yatırımların elden gitme tehlikesi vardı.

İSPANYA'YI TELAŞLANDIRAN **temel unsur,** Batı Sahra'nın bağımsızlığı için yürütülen hareketin güçlenmesi ve aldığı yoldur. Öte yandan Franko'nun ölüm döşeğinde olduğu şu günlerde **İspanya'da demokratik muhalefetin güçlenmesi ve dünya ilerici kamuoyu da etkenler arasındadır.**

BATI SAHRA'NIN **bağımsızlığı için savaşan POLİSARİA örgütü,** 1973'den sonra, İspanyol sömürgeciliğine karşı silaha sarılan Sahra halkının gerçek temsilcisidir. Yurtsever **POLİSARİA** örgütü, **bugün İspanya, Fas ve Moritanya arasında Sahra topraklarını pay eden anlaşmayı tanımıyor, ülkenin bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü için sonuna dek mücadele edeceğini tekrarlıyor.** Örgütün lideri **Ahmet Adel,** Paris te yaptığı basın toplantısında, **bütün bu gerçekleri dile getirmiş ve Sahra toprakları üzerinde kurulmak istenen emperyalist komplolara karşı dünya ilerici ve demokratik güçlerinden destek istemiştir.** Yurtsever Sahra'lılar, örneklerine başka yerlerde de rastlandığı gibi, Fas ve İspanyol sömürgeciliğine karşı mücadelelerinde yalnız değiller. Sovyetler Birliği ve Cezayir daha olayların başında, Batı Sahra'nın bağımsız bir ülke olarak tanınması gerektiğini savunmuşlar ve Sahra halkının mücadelesinin destekleyeceklerini bildirmişlerdir.

KRAL HASAN'IN **Sahra topraklarında hak iddia ederek başlattığı sözde** yeşil yürüyüş yarı yolda kesildi. İspanya, Fas ve Moritanya arasında varılan bir anlaşmaya göre Batı Sahra toprakları bu üç ülke arasında paylaşılacak, Ama bakalım bu böyle mi olacak? Batı Sahra toprakları ile uzaktan yakından akrabalıkları olmayan **sömürgecilerin** dediği mi olacak, yoksa Sahra toprakları üzerinde yaşayan ve bağımsızlık isteyen **yurtsever Sahra halkının dediği mi?**

İNANCIMIZ ODUR Kİ, **Batı Sahra toprakları üzerinde** bağımsız bir ülkenin bayrağının dalgalanacağı günler uzak değildir. Tıpkı Angola'da olduğu gibi. Ve böylece dünya yüzünde sömürgeciliğin son kalıntıları da tasfiye edilmiş olacak, Batı Sahra halkı sosyal kurtuluş yolunda ilerleyen Afrika kıtası halkları arasındaki onurlu yerini alacaktır.

Lübnan'daki çatışma ilericilikle gericilik arasındadır.

LÜBNAN'DA FAŞİZME KARŞI DEMOKRASİ SAVAŞI

MC Radyo ve televizyonunun önceleri «solcu müslümanlarla sağcı hıristiyanlar», sonraları, «yukarıdan» gelen bir emirle «müslümanlarla hıristiyanlar» arasında çatışma olarak sunduğu Lübnan'daki ciddi durum ve silâhlı çatışma, hangi ekonomik-toplumsal ve politik nedenlerden kaynaklanmaktadır?

MC'nin TRT'si **Lübnan'da alabildiğine şiddetlenen sınıf mücadelesini** dinsel bir çatışma olarak göstermekle Lübnan'daki iç savaş yanlısı faşist güçlerin cinayetlerini gizlemektedir.

Osmanlı İmparatorluğundan sonra Fransız emperyalizminin egemenliği altına giren Lübnan, Fransız sermayesi için Arap dünyasına sızma tranpleni ve tarımsal ham madde (İplik) kaynağı olarak kullanıldı. Fransız sömürgeciliği sırasında olduğu gibi, bağımsızlıktan sonra da Lübnan ekonomisinin ana özellikleri bir yandan mali ve bankacılık sistemi ile hizmetler sektörünün gelişmişliği, diğer yandan da sanayi ve tarımın geri kalmışlığıydı(1). İkinci dünya savaşından sonra sanayi üretiminin ve tarımda kapitalist ilişkilerin gelişmesine rağmen, Lübnan'ın ekonomik yapısını belirleyen özelliklerde köklü değişimler **olmadı.**

Bu yapının doğurduğu en önemli sonuç; Lübnan ekonomisinin **dış faktörlere büyük ölçüde bağlı kalmasıdır.** Son yıllarda kapitalist pazarı saran derin kriz bu ülkede, zaten çözümlenmemiş olan, işsizliği daha da arttırmıştır. Diğer yandan, teknik uzman ve kalifiye işçi ihraç eden Lübnan, bunun yerine komşu Arap ülkelerinden gelen geniş işsiz kitleleri çekmektedir.

Ayrıca, Lübnan ekonomisindeki bölgeler arasındaki gelir farklılıkları da aşırı boyutlara ulaşmıştır.

Kapitalizmin dünya çapındaki krizinin derinleşmesi Lübnan'ın yıllardır çözüm bekleyen sorunlarını daha da karmaşıklaştırmıştır. İşsizlik, pahalılık, enflasyon, dış ticaret açığı artmış, kiralar yükselmiştir. Bu arada, İran ve Kuveyt'in rekabeti ile 1968 den bu yana süren İsrail'in saldırıları ve iç politik durumdaki istikrarsızlık sonucu, Lübnan, bölgesinin tek ve bellibaşlı mali merkezi rolünü yitirmek durumuyla karşı karşıyadır.

Son yıllarda birbirlerini izleyen Lübnan hükümetlerinin hemen tümü Lübnan büyük burjuvazisinin çıkarlarını koruma noktasından hareket ettikleri için biriken sorunların hiç birini çözememişlerdir.

Filistin sorunu Lübnan politik yaşamını yakından ilgilendirmekte ve Filistin Direniş Hareketi (M.P.R.) yönetim organlarıyla ona bağlı silahlı birliklerin Lübnan toprakları üzerinde bulunması, bir yandan Filistinli ve Lübnanlı kitleleri birbirlerine yaklaştırırken, diğer yandan da faşist ve şövenist unsurlarla Amerikan emperyalizmi ile siyonizmin saldırganlıklarını Lübnan üzerinde yoğunlaştırmaları sonucunu doğurmaktadır.

Tüm bunların sonucu olarak Lübnan'da **sınıflar mücadelesi ala bildiğine şiddetlenmiştir.** Lübnan ve Arap gericiliği, emperyalist güçler ve siyonist çevreler Lübnan'daki politik güçler dengesinin ilericilik ve halktan yana değişmesine karşı, Lübnan yurtsever ve demokratik hareketinin kazanımlarını yoketmek ve Filistin Direniş Hareketini dağıtmak için «güçlü bir iktidar» kur-

ma doğrultusunda Lübnan'ı **bugünkü duruma getirmekten** sorumludurlar.

Daha 1973 Mayıs'ında da aynı güçler Lübnan ordusunu kullanarak MPR'yi yoketmeyi, sonuç olarak da Lübnan ilerici ve yurtsever güçlerini zayıflatmayı amaçlamışlardır.

TRT'nin **«sağcı hıristiyanlar» şeklinde sunduğu güçler**, aslında, Lübnan mali oligarşisine organik olarak bağlı **Kataib (falanjistler)** (2) Partisi öncülüğünde, Beyrut'taki silahlı çatışmaları tüm Lübnan'a yayarak geniş bir iç savaş çıkarmak isteyen ve **«hür batı dünyası»** ile **çok yakın ilişkileri olan faşist ve gerici güçlerdir.**

Kataib Partisi yöneticileri, Lübnan demokratik ve ilerici hareketinin başarılarını, MPR ve Arap anti-emperyalist mücadelesiyle bütünleşmesini «müslümanların hıristiyanlar üzerindeki tehditi» şeklinde göstermekte ve müslüman çoğunluğun hıristiyan topluluklarını yoketme girişimleri olarak sergilemektedirler.

Artık, Lübnan toplumu, kitlelerin dinsel temel üzerinde ayrıldığı bir toplum olmaktan çıkmakta ve **dinsel topluluklar içindeki sınıfsal farklılaşmalar, sömüren azınlık ile sömürülen çoğunluk şeklinde açıkça belirginleşmektedir.**

Halktan ve ilericilikten yana değişen politik ve toplumsal güçler dengesini emperyalist tekeller ve mali oligarşi lehine değiştirme doğrultusunda «güçlü bir iktidar», diğer bir deyişle askeri diktatörlük kurmayı amaçlayan ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerdeki gerici, faşist, emperyalist ve siyonist çevrelerin başlattıkları sabotajlar, silahlı çatışmalar Lübnan ekonomisini büyük zarara uğratmıştır. Sadece 1975'in ilk yarısında Lübnan'ın uğradığı maddi kayıp yıllık toplam ulusal gelirin üçte biri, yani iki milyar Lübnan lirası tutmaktadır. (4)

İlerici ve ulusal güçler Lübnan'ı genel bir iç savaştan korumak ve ekonomik ve politik huzuru sağlamak üzere bir dizi acil istekler ileri sürmektedirler:

MPR'ye (Filistin Direniş Hareketi) Lübnan'da yerleşme ve eylem hakkı tanıyarak, **ortak düşmana karşı ortak eylemler düzenleyerek** Lübnan-Filistin ilişkilerinin iyileştirilmesi; Anayasa'da, **devletin dinsel niteliğini değiştiren ve vatandaş hak ve gö revlerini saptayan değişikliklerin yapılması;** Cumhurbaşkanı yetkilerinin demokrasi anlayışına göre belirlenmesi ve çeşitli iktidar kuruluşları arasında sorumluluk dağılımında dengenin sağlanması; parlemento ve mahalli yönetim seçimlerinin nisbi temsil esasına göre yapılması; ordunun, esas görevi ülkenin güvenlik, bütünlük ve çıkarlarını sa vunan, sivil hükümet karşısında sorumlu gerçekten yurtsever bir güç olmasını sağlayacak bir yasanın kabulü; Lübnan'da doğmuş binlerce insanın Lübnan vatandaşı olma hakkını engelleyen dinsel önlemleri kaldırmayı amaçlayan yeni bir vatandaşlık yasasının çıkarılması; **öncelikle emekçileri ilgilendiren acil ekonomik ve toplumsal sorunların çözümü için gerekli tedbirlerin alınması...»**

Lübnan ilerici güçleri, ülkenin demokratik geleneklerinin savunulması ve güçlendirilmesi, özgürlüklerin korunmasını (ifade, basın, politik ve sendikal eylem örgütlenme özgürlükleri) ve bu özgürlükleri sınırlayan tüm yasaların kaldırılması için belli başlı tüm politik ve toplumsal güçleri birlik ve bütünlük için **silahlı çatışmaları durdurmaya ve genel bir iç savaşı önlemeye çağırmaktadırlar.**

Lübnan'daki çatışma TRT'nin sunduğu gibi «müslümanlarla hıristiyanlar arasında» değil, ilericilikle gericilik arasındadır. MC iktidarı, koyu sessizlik politikası ve TRT aracılığıyla Lübnan'da askeri diktatörlükten ve iç savaştan yana olanları desteklerken, ülkemiz ilerici güçleri, sonucu bölgemizde politik güçler dengesini etkileyecek bu sorun karşısında, Lübnan ilerici güçleri yanında yer alma durumundadırlar.

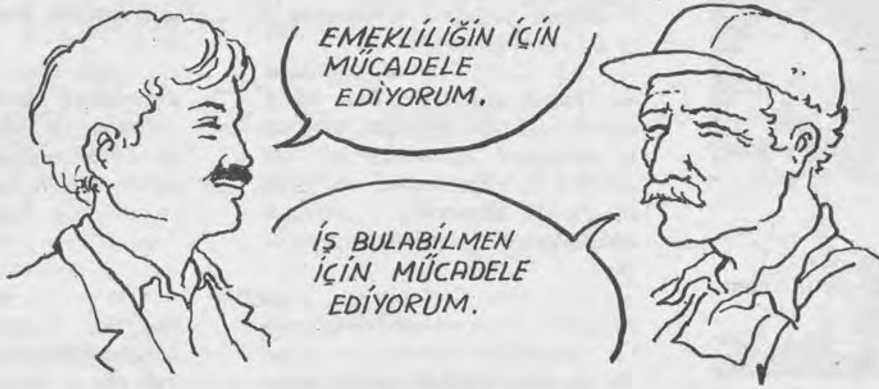
---

(1) İç brüt üretimin yüzde 62 si ticaret ve hizmetler sektörü, sadece yüzde 25'i tarım ve sanayii sektörleri tarafından karşılanmaktadır. (1970 verileri)

(2) Kataib, 1936 yılında askeri (paramiliter) bir örgüt olarak kurulmuştur. 1943 yılında parti niteliğiin almıştır. 50.000 üyesi ve 500'ü Lübnan'da 40'ı dışarda olmak üzere toplam 540 şubesi vardır. Batı ile yakın ilişkiler sürdürmektedir. Kataib, Lübnan'ın Arab dünyasının bir parçası olduğunu yadsımaktadır.

(3) Son sayıma (1932) göre Lübnan toplumunun yüzde 52'sini hristiyanlar (katolik, protestan ve ortadoks), yüzde 48'ini müslümanlar oluşturmaktadır. 1932'den sonra yeni bir sayım olmamıştır ve söylendiğine göre, «güçler dengesini müslümanlar lehine değiştirebileceği» için hristiyan topluluklar yeni bir nüfus sayımına karşı çıkmaktadırlar.

(4) 1974 değerine göre 1 Lübnan lirası 0,444 Amerikan dolarıdır.

FRANSA

İş ve meslek sahibi olabilmek için yüzbinler yürüdü !

4 Ekim günü Fransa'nın **dört bir yanından gelen** yüzbinlerce genç, Fransa işçi sınıfının en güçlü sendikal örgütü **CGT** ile **CFDT**'nin ortak çağrısına uyarak Paris'te toplandılar. Dört saat süren yürüyüşün amacı: **«İş ve meslek sahibi olabilmek»** idi.

Haziran 1974'te **konfederal** düzeyde bir eylem birliği programını gerçekleştiren CGT ve CFDT, 4 Ekim gösterisi için yaptıkları ortak çağrıda kapitalizmi **bir kez daha** mahkûm ediyorlar. **«Fransa'da 1.200.000 işsiz vardır. 25 yaşından küçük 600.000 genç iş aramaktadır. En iyimser tahminlere göre bunların yüzde yetmişi iş bulamayacaklardır. Yüzbinlerce genci, işsizliğe mahkûm etmek ülke ekonomisini uçuruma sürüklemek, gençliği umutsuzluğa düşürmek demektir. Bu büyük bir skandaldır.»**

CGT ve CFDT'nin istekleriyse şöyledir:

CGT ve CFDT'nin İSTEKLERİ

«— Askerlik hizmetlerini yapmış olsun veya olmasın özellikle öğrenimlerini yeni bitirmiş başta olmak üzere **tüm** gençlere iş garantisi,

— **İlk iş arayan gençlere asgari ücrete eşit değerde bir gelir temini,**

— Askerlik hizmeti dönüşü **iş** garantisi,

— **Ücret, meslek tecrübesi ve iş konularında her türlü ayrımın son bulması,**

— Asgari ücretin **1700 Frank'a** çıkarılması,

— **Satın alma gücü ile özellikle en düşük ücretlerdeki ikramiye, prim ve sosyal hakların garantisi ve ilerlemesi,**

— Ücret kaybı olmadan **40** saatlik iş haftası ile açık veya gizli işsizlik durumunda ücret garantisi,

— **Ulusal diploma değerinin korunması ve genişletilmesi,**

— Bu değerin özellikle toplu iş sözleşmelerinde ve anlaşmalarda korunması,

— **Öğrenim süresince işyerinde görülen stajların paraca değerlendirilmesi,**

— **Sendikacılara, liselerde ve tüm öğretim kurumlarında serbestçe toplantı yapma ve propaganda yapmak hakkı.»**

İşte **bu isteklerin hayata geçirilmesini sağlamak üzere** yüzbinlerce kadın ve erkek Fransız genci Paris'te buluştular, birleştiler ve haykırdılar: «GENÇ BİR EMEKÇİ DÜNYANIN BÜTÜN ALTINLARINDAN DAHA DEĞERLİDİR!»

CGT Genel Sekreteri Georger Seguy şöyle diyordu:

«İktidardaki parti ve adamlar gençliği kötülüyorlar, **tecrit etmeye** çalşıyorlar, tüm emekçilerle **birlikte** mücadele yolundan saptırmayı deniyorlar. Çünkü **ekonomik ve toplumsal, sendikal** ve **politik** gerçeklerin bilincine varan gençliğin, «Ortak Hükûmet Programı»nı uygulayacak olan «birleşik sol»dan yana bütünüyle saf değiştireceğinden korkmaktadırlar!...»

«Geçici olarak iktidarda olan işveren yanlısı politikanın sözcüleri gençlikten, ancak onu **yanıltmak, mücadeleden uzak tutmak** ve **sessizliğe gömmek için** söz etmektedirler. CGT, mücadelesini **bugünün ve yarının** tüm genç emekçileri arasında yükseltmeyi amaçlamaktadır. CGT **gençlere güvenmekte,** onların **söz ve karar sahibi olmasını, sendikal** yaşam ve eylemde **lâyık oldukları yeri** almalarını istemektedir.»

Evet, **gençlik yaşamak istiyor,** iş istiyor. Meslek istiyor! Nerede mi? Hemen her gün övgüsü yapılan batı dünyasında; batının Fransa'sı, Batı Almanya'sı, İtalya'sı ve İngilteresi'nde. Gençlik tekellerin Avrupası'na karşı: **yaşamak, gelişmek ve toplumsal ilerlemenin önüne çıkan engelleri kaldırmak istiyor.**

ANGOLA: "YAŞASIN BAĞIMSIZLIK!"

Geçtiğimiz **11** Kasım günü **Afrika'da bağımsız bir ülke daha doğdu. Beş yüzyılı aşkın bir süredir** faşist Portekiz'in sömürgesi olan bu büyük Afrika ülkesinde 1961 yılından beri yürütülmekte olan ulusal bağımsızlık mücadelesi zaferle sonuçlandı. Ancak gelişen olaylar gösterdi ki, bağımsız Angola devletinin önünde daha çok ciddi engeller durmaktadır. Angola'da başarıya ulaşan mücadele, sosyalist ülkelerin, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinin ve ulusal kurtuluş savaşlarının ortak mücadelelerinin sarsılmaz gücünü ortaya koydu.

Hiç şüphesiz bu gelişmede yeni Portekiz hükümetinin büyük payı vardır, aynen Angola halkının faşist Salazar yönetiminin devrilmesinde katkısı olduğu gibi. Bilindiği gibi, Portekiz'de faşizm alaşağı edildikten sonra Afrika'daki Portekiz sömürgeleri teker teker bağımsızlığa kavuştular. Yeni Portekiz hükümeti bu kaçınılmaz sonu sancısız ve daha fazla kan dökülmeden çözümleme yoluna gitti. Önce Gine-Bisau ve Cape Verde, ardından Mozambik ve son olarakta Angola'nın bağımsızlığını tanıdı.

Bugün Angola'daki tavırlarıyla,

bağımsızlık anlayışları çok farklı olan üç ayrı «kurtuluş» örgütünün yürüttüğü mücadele, akla karayı ayırd etmemiz bakımından bir hayli ibret vericidir.

Liderliğini Augustino NETTO'-nun yaptığı Marksist örgüt Angola Halk Kurtuluş Hareketi MPLA'nın hükümeti kurmasıyla birlikte, emperyalizmin ve onunla **kol kola girmiş** Maocuların saldırılarının yoğunlaşması bir raslantı değildi. Angola halkının gerçek temsilcisi olan MPLA'nın yönetime geçmesi ulusal kurtuluştan sosyal kurtuluş sürecine girmede **çok önemli bir adımdı.** Ve emperyalistler ile birlikte Maocular kendileri açısından bu «tehlikeyi» çok iyi değerlendirerek saldırıları arttırdılar, **Tıpkı Portekiz**'de faşistlerle **kol kola** işçi sınıfının gerçek örgütüne ve Gonçalves hükümetlerine saldırdıkları gibi. **Ve aynen Şili**'de faşist Pinochet rejimini ilk önce tanıyarak ve destekleyerek Şili'li yurtseverlere, işçi sınıfına ve emekçi halka saldırdıkları gibi. ABD, bazı Batı Avrupa ülkeleri ve Pekin'deki Maocu klik tarafından desteklenen FNLA ve UNİTA gibi **sözde** kurtuluş örgütleri, **Afrika'nın en gerici ve ırkçı devletleri olan Güney Afrika Cumhuriyeti ve Zaire'den de destek alarak MPLA'nın yönetimini devir mek veya hiç olmazsa ülkeyi parçalara bölmek için çalışıyorlar.**

Bugün Angola'lılar Angola'lıları öldürüyor. Bu ölümcül kavganın sorumlusu kim?: Emperyalist ülkelerdeki güçlü şebekeler, Por tekiz ve Afrika'daki gerici güçler, Pekin'deki Maocu klik. Angola madenlerinin, petrolünün ve kah vesinin sahipleri, tatlı kârlarından vazgeçmeyi kabul edemiyorlar. Onların kârları söz konusu olduğunda, Angola'lının kanı: **bozuk para.** Ne yazık ki, bağımsızlık filizinin şu ilk günlerinde yurduna ve halkına ihanet eden Angola'lılar var. **Halkının çıkarlarını unutarak,** emperyalist güçlerin para ve silahıyla, yurteseverleri öldüren, bir vatandaş harbini başlatan Angola'lılar var.

Ancak Angola yurtseverleri, değilmi ki örgütleri MPLA'nın yönetiminde savaş dolu yaşamlarında bundan daha da karanlık günlerden aydınlığa çıkmayı başardılar, bu zorluğu da **yeneceklerdir.** Angola Halk Cumhuriyeti'-ni **sosyalist ülkeler, ilerici Afrika ve Arap ülkeleri, dünyanın tüm demokratik güçleri destekliyor.** Daha bağımsızlığın ilk günlerinde Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkeler yeni yönetimi tanıdıklarını ilân ettiler. Afrika Kurtuluş Hareketleri Örgütü'nün Cezayir'deki toplantısında Angola Halk Cumhuriyeti'nin acilen tanınması çağrısında bulunuldu. Bu yerinde çağrıya da ilk cevap Suriye'den geldi. İlerici Suriye hükümeti, MPLA yönetimini tanıdığını bildirdi.

Bütün bu gelişmeler, artık Angola'da **bağımsızlığın çiğnenemeyeceğinin** göstergeleridir.

İNCELEME ✳

KADIN SORUNU ÜZERİNE

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÖRGÜTÜNÜN KARARI

18 Aralık 1972 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 7 Kasım 1967 tarihli Kadınlara Karşı Ayrımların Kaldırılması Bildirgesi temeli üstünde, «uluslararası» bir kadınlar yılı ilân edilmesinin kadınların durumlarının geliştirilmesi için gerekli eylemlerin yoğunlaştırılmasında yararlı olacağı düşüncesiyle 3010 Sayılı Kararı benimsemiştir.

BU karar şunları öngörüyordu:

1. 1975 yılı «Uluslararası Kadınlar Yılı» olarak seçilmiştir.
2. Bu yıl içinde aşağıdaki a-

DİSK, V. GENEL KURUL KARARLARI:

NO: 1 — KADIN HAKLARI

Kadın İşçilerimizin yoğun olarak çalıştırıldığı işyeri bölgelerinde, yaşam koşullarının kolaylaştırılmasını belli ölçülerde gerçekleştirmek amacı ile kreşler açılması, çalışan kadınlarımızın, gerek aile birliği, gerekse toplum düzeni içinde ve de çalışma hayatında erkeklerle eşit hak ve eşit ücrete sahip olmalarının sağlanması, Anadolu kadınının erkekler karşısındaki durumunun «tarlada ırgat, yatakta avrat» anlayışından kurtarılması ve hedeflerin uygulama kazanmasını gerçekleştirmek için seminerler düzenlemesine, açık oturumlar yapılması, Birleşmiş Milletler Örgütünce Uluslararası Kadın Hakları Yılı ilân edilen 1975 yılında Türk kadının, yasalardaki ilerici ve eşitlik ilkesine dayanan hükümlere rağmen uygulamada hâla birçok hak ve özgürlüklerden yoksun bulunduğu da saptandığından, Türk kadınının, ekonomik bağımsızlığa ve gerekli sosyal haklara kavuşturulması için gerekli çalışmalarda bulunulmasına oybirliği ile karar verildi.

lanlarda faaliyetler yoğunlaştırılacaktır:

a. Kadınlar ve erkekler arasında eşitliğin geliştirilmesi.

b. Kadınların genel kalkınma çabaları içine tümüyle özümsenmesi, özellikle de kadınların ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde iktisadi, toplumsal ve kültürel gelişmelerdeki sorumluluklarının ve önemli rollerinin vurgulanması.

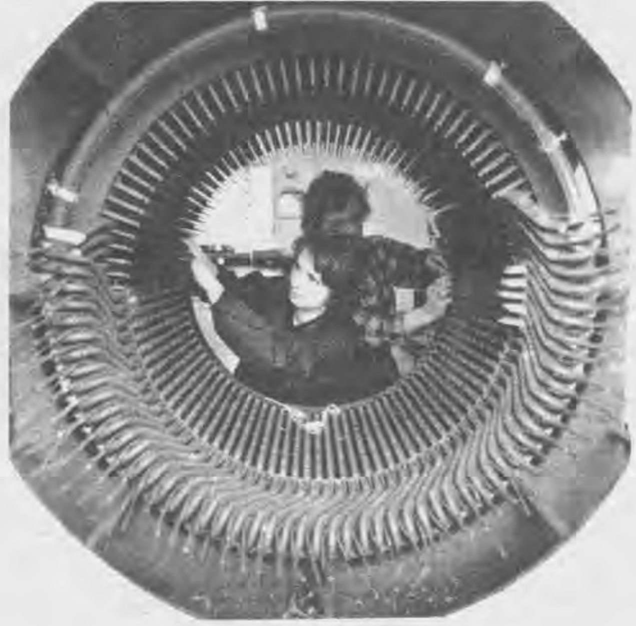
c. Kadınların, devletler arasında dostça ilişkiler ve işbirliğinin geliştirilmesi ve dünya barışının güçlendirilmesinde giderek artan katkılarının taşıdığı önemin tanınması.

3. Bütün üye ülkeler ve bütün ilgili örgütler, kadın haklarının tümüyle gerçekleştirilmesi ve bunların Kadınlara Karşı Ayırımların Kaldırılması Bildirgesi temeli üstünde daha da geliştirilmesini sağlamak amacıyla, gerekli tedbirleri almalıdırlar.

4. Uluslararası Çalışma Örgütünce (İLO) 1951 yılında benimsenmiş olan Eşit Değerdeki İş için Kadın ve Erkek İşçilere Eşit Ücret hakkındaki 100 sayılı kararı bugüne kadar imzalamamış hükümetler bunu en kısa zamanda imzalamalıdırlar.

ILO'nun 100 sayılı Kararını imzalamış bulunan üye ülkelerde ise bu Kararın gerekleri tam olarak hayata geçirilmelidir.

Bundan da öte üye ülkelerin 1975 Uluslararası Kadınlar Yılı için ek ulusal programlar geliştirilmesi istenmiştir. Gerek ulusal, gerekse uluslararası düzeyde çalışan örgütler ve kurumlar merkez organları aracılığıyla bu gibi programların plânlanmasında, başlatılmasında ve uygulanmasında işbirliği yapmalıdırlar.

Kadın işçilerin, ekonomik ve toplumsal mücadeleye daha canlı, daha etkin olarak katılmaları, sendikal mücadele ile iş, aile ve toplumsal yaşamlarını rahatlıkla bağdaştıracak haklar almalarına da büyük ölçüde bağlıdır.

KARARIN NEDENLERİ

BİRLEŞMİŞ Milletlerin aldığı bu karar, bütün dünya ülkelerinin ilerici ve demokratlarınca olumlu karşılandı ve desteklendi. Kararın başlıca hedefi kadının, ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel hayatın her alanında «gerçek» eşitliğinin sağlanmasıdır. Günümüzde kadınların toplumdaki yerleri, çeşitli ülkelerde farklılıklar göstermektedir. Kadınların yerleri ülkelerin ekonomik alt yapılarıyla belirlenmekte, hukuki, sosyal, ahlaki ve politik üst yapıları ile biçimlenmektedir.

Sosyalist ülkelerde kadın hakları ve eşitliği yasalardan hayata aktarılmış veya aktarılıyor. Çalışan kadınların kadın olmaktan dolayı sorunları kalmamış durumda. Bunu da **sadece** sosyalizmin gereği olduğu için değil, kendileri de bu yolda örgütlü ve bilinçli bir mücadele vererek kazandıklarını uluslararası toplantılarda dile getiriyorlar.

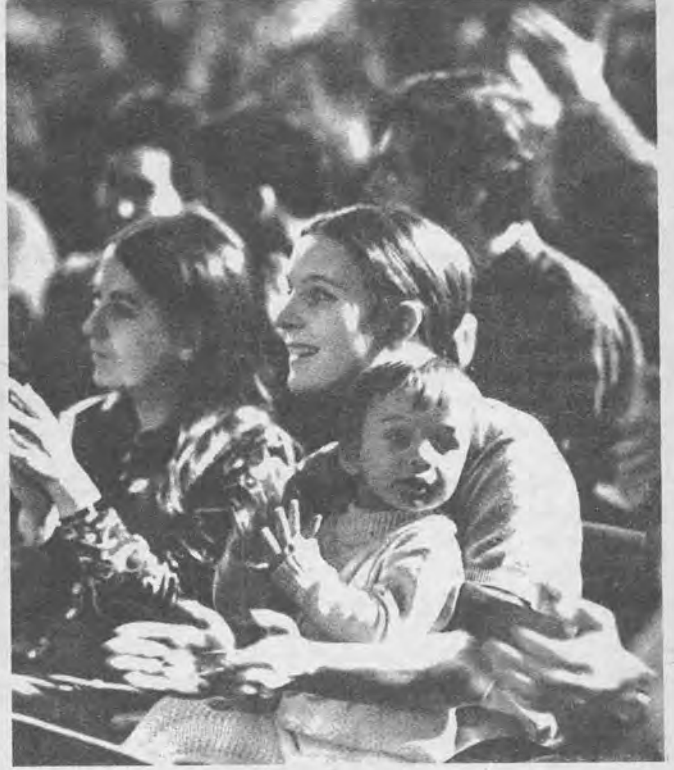
Toplum düzeni ile çelişkileri olan ülkeler kadınlarının mücadele vermeleri gereken alanlar ise kaba hatlarıyla biribirinin aynı. Ana sorunları yukarda da belirttiğimiz gibi, «gerçek» eşitliğin sağlanması,

Günümüzde kadınlar, geçim zorlukları ve toplumsal üretime katılmanın erdem olduğu bilinciyle, çalışma yaşamına giderek artan ölçüde girmekte ve girmeye talip olmaktadırlar. Çalışma yaşamında kadınlara yapılan ayrımın en açıkça yaşandığı konu ücret eşitsizliği olduğundan, «Eşit İşe Eşit Ücret» bütün geri ve gelişmiş kapitalist ülkelerdeki çalışan kadınların ortak sloganı.

TABLO I — **TÜM İMALÂT SANAYİLERİNDE KADIN VE ERKEK ÜCRETLERİ ARASINDA FARKLAR**

(Ortalama kadın kazançları erkeklerinkinin yüzdesi olarak)

ÜLKE	1972
Avustralya	76.1
Belçika	64.4
Danimarka	77.9
Finlandiya	71.3
Federal Almanya	70.7
İrlanda	57.2
Japonya	47.5
İsveç	83.2
İsviçre	64.7
İngiltere	59.3

Kaynak: İLO, 1973 Çalışma İstatistikleri Yıllığı

KADIN SORUNUNUN KÖKLÜ VE KALICI ÇÖZÜMÜ, ANCAK SÖMÜRÜNÜN OLMADIĞI BİR DÜZENDE TAM ANLAMIYLA GERÇEKLEŞEBİLİR.. ÇEŞİTLİ DEMOKRATİK VE İLERİCİ KURULUŞLARIN BU KONUDAKİ ÇABALARININ YANISIRA, EMEKÇİ KADINLARIMIZ EN BİLİNÇLİ KESİMİNİ BÜNYESİNDE TOPLAYAN SENDİKALARIN DA ARTIK BU KONUYA DAHA FAZLA EĞİLMESİNİN ZAMANI GELİP ÇATMIŞTIR.

Bu oranlar ABD için % 62, Fransa için % 65-86, (1) Türkiye'de ise % 63 ile % 80'dir. Bu sayılardan da açıkça görüleceği gibi, Türkiye dahil bütün kapitalist toplumlar için şu genellemeye gitmek mümkün: eşit **değer**deki işe kadınlar erkeklerden % 20-40 daha düşük ücret almakta-

(1) **K. Mendes, Yeni Dünya, Mart 1975, s. 113**

dırlar.

Ücretlendirilmede yaşanan bu eşitsizlikten başka, kadınlar toplumun diğer alanlarında da (analık, eğitim, terfilendirilme ve iş bulma sorunları gibi) kendi başlarının çaresine bakmak zorunda kalmakta ve geri bırakılmaktadırlar. Çocuk doğurarak ve yetiştirerek. Topluma çalışmaktan başka ikinci bir katkıda bulundukları halde, neredeyse bu yüzden cezalandırılmaktadırlar. Gebe ve çocuklu kadınların işten atılmaları, işe alınmamaları, terfilendirmede ayırımla karşılaşmaları doğal ve olağan sayılmaktadır.

Bu yüzden «analığın toplumsal bir işlev olarak tanınması», eğitimde, iş bulmada terfilendirmede fırsat eşitliği», «toplumsal hayatın bütün alanlarında daha fazla temsil edilebilme», «kadınları hor ve aşağı gören gerici düşüncelerle mücadele edilmesi» gibi konular kapitalist ülkeler kadınlarının eşitlikle ilgili ortak sloganları olmaktadır.

ICF'nin Kadın İşçiler için 6. Uluslararası Konferansı Bildirgesinde belirtildiği gibi:

«Eskiden olduğu gibi bugün de eğitim ve öğrenimdeki geri durumu nedeniyle iş bulma ve çalışma olanakları kadınlara büyük ölçüde kapalıdır.»

«Eşit ustalık söz konusu olduğu durumlarda işverenler erkek işçiyi tercih etmektedirler.»

«İşten çıkarma durumlarında, yeteneklere ve toplumsal gereksinmelere bakılmaksızın kadınlar tercih edilmektedir.»

«Yeniden işe alma durumlarında kadın işçiler aynı derecede göz önünde tutulmamaktadır.»

ULUSLARARASI KADIN YILI
DÜNYA KONFERANSI

Uluslararası Kadınlar Yılı için Dünya Kongresi, 20-24 Ekim 1975 tarihleri arasında Demokratik Alman Cumhuriyetinin başkenti Berlin'de toplandı.

Uluslararası Kadınlar Yılı Dünya Kongresi, 29 Avrupa, 33 Asya, 43 Afrika ve 33 Amerika-Avustralya ülkesinin kadınlarını temsilen gelen 1698 delege, gözlemci ve konuk ile, 8'i Birleşmiş Milletlere bağlı örgüt, 14 Uluslararası ve bölgesel kadın örgütü, 10 sendikal örgüt, 15 gençlik, 8 dinî ve 29 diğer örgüte ait 249 delege, gözlemci ve konuğun ka-

«İşletmeler, kadın işçileri emek gücünü iktisadi dalgalanmalara göre ayarlamak için kullanmaktadırlar.»

« 'Part-time' (yarın gün) çalışan kadın işçilerin çoğu iktisadi kriz dönemlerinde işlerini kaybetmektedir.»

«Ailevi nedenlerle çalışma yaşamındaki bir kesintiden sonra, kadın işçilerin emek pazarına yeniden katılmalarında kendilerine hiçbir yardım sağlanmamaktadır.»

Kadınların çalışma hayatında karşı karşıya kaldıkları sorunlar bununla da bitmemektedir. Bir

tıldığı, temsilî niteliği yüksek, tarihi bir kongre olmuştur. Kongre, gerek bu yüksek ve geniş temsili niteliği, gerek uluslararası kadınlar yılının üç ana teması olan EŞİTLİK-İLERLEME ve BARIŞ alanlarında ele aldığı konuk ve gerekse hükümetlerden bağımsız, kitle örgütlerinin delegelerinden oluşması nedeniyle, Uluslararası Kadın hareketi tarihinin en geniş kapsamlı ve en önemli kongresi olarak dünya basınının büyük ilgisini çekmiştir.

Kongre 1200 gazete ve dergiyi, 12 uluslararası haber ajansını ve ABD, SSCB, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Polonya, Finlandiya, Macaristan, Federal Almanya gibi ülkelerin radyo-televizyon merkezlerini temsil eden 45 ülkeden 707 basın mensubunca izlenmiştir.

Dünyanın hemen her köşesinden gelen ve içlerinde devlet ve hükümet başkanlarının ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterininki de bulunan 900 mesaj, Kongreye dünya komuoyunun ve ülkelerinin verdiği önemi kanıtlamıştır.

Kongre süresince, delegeler 9 komisyon çalışmasına katılmış ve komisyonların her biri, konularıyla ilgili birer sonuç raporu yayınlayarak, tüm delegelerin onayını almıştır. Uluslararası Kadınlar yılı için Berlin'de yapılan Dünya Kongresi, son gününde oy birliğiyle kabul edilen bir sonuç bildirgesi ile dünya kadınlarına bir çağrı yayınlamıştır.

Söz konusu bildirgede, 1975 yılında Meksika'da toplanan Birleşmiş Milletler Dünya Kadın Konferansına saptanan deklarasyon ve eylem plânı desteklenmiş ve gerçekleştirilmesi için mücadele edileceği, dünya kamuoyunun oluşturulmasına çalışılacağı belirtilmiştir.

Kadın sorunun çözümünü etkileyen ve önleyen, sömürgecilik, yeni-sömürgeçilik ve ırkçılık ile ırk ayırımcı ve faşist rejimler, dünya yüzünden silinmedikçe, kadınların geri ve eşitsiz durumunun değişmeyeceği büyük bir doğrulukla saptanmıştır.

Kongre, hükümetlere, parlementerlere, siyasi partilere, kitle örgütlerine ve Birleşmiş Milletlere çağrıda bulunarak, yumuşamanın geri dönülmez bir şekilde pekiştirmesi, barış içinde bir arada yaşama ilkesinin uluslararası yaşamda tam geçerliliğe kavuşturulması, Birleşmiş Milletlerce güç kullanımına ve nükleer silahların kullanılmasına karşı koyulan yasağın uygulanması, silahlanma yarışının durdurulması, silahlanmaya ayrılan fonların azaltılması, genel ve tam bir silahsızlanmaya doğru hızla ilerlenmesi için, ellerinden geleni yapmalarını istemiştir.

Dünya kadınlarına yapılan çağrıda ise, yeni nesillere hayat verenler olarak, kendileri, çocukları ve torunları için, savaşsız ve güvenli bir dünya hazırlamanın, kadınların temel hak ve görevi olduğu hatırlatılmıştır. Bu amaçla, silahlanmaya ayrılan fonların kadınların ve tüm ezilenlerin sorunlarının çözümüne harcanmasını, yani silahsızlanmayı savunmak, savaşları ve silahları kâr kaynağı gördüğü için barışa karşı çıkan silah tekellerini ve militanist güçleri kınamak ve onlarla mücadele etmek gereği vurgulanmıştır.

Açlığın, sömürünün hüküm sürdüğü bağımsızlığın, özgürlüğün olmadığı yer ve koşullarda kadınların toplumun özgür ve saygın bireyleri olamıyacağı belirtilerek, bu nedenle kadınlar toplumsal ilerleme mücadelesine katılmaya çağrılmıştır.

Toplumdaki yasal ve yaşanır eşitsizliklerin tümü ortadan kalkmadan kadın-erkek eşitliğinin söz konusu olamıyacağı vurgulanmış ve kadınlar, toplumdaki mülkiyet ve güç ilişkilerine karşı eşitlik için aktif mücadeleye girerek kurtuluşlarını hazırlamaya çağrılmıştır.

Kongre dünya kadınlarını, ortak sloganları BARIŞ-İLERLEME-EŞİTLİK doğrultusunda, uluslararası dayanışma içinde ortak mücadele vermeye çağırmış, dünya kadınlarına;

«Bütün kıtaların kadınları, bize kulak verin, barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık, toplumsal ilerleme ve eşitlik ülküsünü benimseyin, onun için savaşın» diye seslenmiştir.

yandan toplum ve çalışma yaşamındaki deneysizlikleri, geri ahlaki ve ideolojik etkilerin sonucu ortaya çıkan ürkeklik ve pasiflikleri nedeniyle, fazla mesai ile zorunlu olarak kalmakta, sendikal haklardan yeterince yararlanmamakta, oye yandan çocuğun bakımı, ev işleri gibi omuzlarına binen ağır yükler altında emeklerine yabancılaşmaya itilmektediler. Toplumda devlete ve işverene düşen çocuk sağlığı ve eğitimi ile ilgili görevler yerine getirilmediğinden, kadınlar çok yönlü baskı ve sorumluluklar altında (maddi-manevi), kendi küçük dünyalarından öteyi göremez, bilemez, çözemez halde kalmaktadırlar.

YUKARIDA saydığımız sorunların tümü Türkiye için de aynen geçerlidir. Eşitsizliğin var olan ve yaşayan bir olgu olduğunu görmek için kadınların eğitim durumlarına bir göz atmak yeterlidir: 1972-74 Devlet İstatistik Enstitüsü verilerine göre, okuma çağındaki kadınların **ancak %20'si okuma yazma bilmektedir.** Erkeklerde ise bu oran % 60'dır. Yüksek öğrenime kadar eğitim gören kadınların sayısının erkeklerin yarısı kadar olduğunu, üniversite düzeyinde ise oranın 1/5 e düştüğünü görüyoruz. Üstelik orta öğrenim gören kadınların çoğu üretici olmayan (tersine-moda-çiçek-pasta yapımı gibi) alanlarda eğitilip **tüketici bireyler** olarak yetiştirilmektedir. Kadınlar çalışan nüfusun büyük bir kesimini oluşturdukları halde (5 milyon kadın tarlada, yarım milyonu büro işlerinde, 200.000 kadın da fabrikalarda çalışmaktadır), bunların pek çoğu sigortasız, sarı sendikalı, hatta boğaz tokluğuna çalışmaktadırlar. Yasal olarak eşitlik, seçme ve seçilme hakları tanınmışsa da, bu yaşanır ve kullanılır olmaktan **çok uzaktır.**

Kadınlar köylerde başlık parasıyla alınır satılır bir mal muamelesi görmekte, mevkilendirmede erkekler tercih edilmekte, açık ve gizli fuhuş yaygınlaşarak kadını aşağılamaya devam etmektedir. Hayat pahalılığı, ev işleri, çocuk bakımı, güç çalışma koşulları kadını kendi evinin çerçevesine hapsetmekte, yurt ve dünya sorunlarına ilgisiz, hatta kör ve sağır bırakmaktadır.

Yukarıda anlattıklarımız kadının günümüzde politik, ekonomik, toplumsal alanlardaki geriliğini kanıtlamakta. Bu durum binlerce yıl süren bir gelişimin sonucudur.

KADININ GERİ KALMIŞLIĞININ TARİHSEL KÖKENİ

TOPLUMDA kadının geri kalmış durumunu rasyonalize edebilmek için çok eskiden ortaya atılmış bir efsane vardır: «Kadının doğal aşağılıklığı». Bu efsane birçok dinde kabul edilmiş, günümüzde ise bunun sözde bilimsel açıklamaları geliştirilmiştir. Kadınların «biyolojik engeleri» (fiziksel güçsüzlükleri ve çocuk doğurmaları) nedeniyle doğal görevlerinin ev işi yapmak olduğu, bunun tarih öncesi dönemlerde de böyle olduğu, gelecekte de böyle olacağı iddia edilmiştir.

Gerçekten de tarih öncesi dönemlerde avlarda ve av için gerekli aletleri yapma işi erkeklere aitti. Ama, «eski ilkel komünal toplumlarda kadınlara verilen evi idare etme işi, erkeklere verilen avlanma işi kadar önemli ve sosyal ihtiyacı karşılayacak bir çalışmaydı. »(1) Gerçekten tarımsal yiyeceklerin büyük kesimi, hatta bazen çoğunluğu kadınlarca üretiliyordu. Tarımsal gelişmenin ilk döneminde, daha önceki dönemin bitki toplayıcıları olan kadınlar, tohumların üretilmesinden sorumlu oldular, Çiftçiliğin büyük bir bölümü onlar yürütüyorlardı. Kadınlar aynı zamanda vasıflı işçilerdi: derinin tabaklanması, dokumacılık, ilâç hazırlama ve hane halkının ilkel hayatında ortaya çıkan binbir türlü sorununun çözümlenmesi onların sorumluluğuydu. Ve o dönemlerde hane halkı bugünün

özel ev halkından farklıydı. Toplumun bütün üyeleri haneye dahil olduğundan, hane halkı toplumu oluşturuyordu. İlkel toplumlarda kararlar genel olarak karar ları uygulayanlar tarafından verilirdi ve kadınların bu toplumdaki geniş sorumlulukları onların karar verme sürecinde de önemli yerleri olmasını sağlıyordu. Burada temel sorun, kadın ve erkek herkesin yaptığı işin değerli, önemli ve doğrudan toplumun yararına olmasıydı. Bu nedenle kadın ve erkek herkes eşit haklara ve eşit saygınlığa sahipti

HAYVANLARIN ehlileştirilmesinden sonraki durum değişti. Avlanma ve hayvansal üretimden sorumlu erkekler, hayvanlardan elde edilen ürünlerin ticaret amacıyla kullanılabileceğini öğrendiler. Tek tek ailelere teslim edilen sürüler giderek bunların özel mülkiyeti haline geldi. Bu, ilke-

(I) F. Engls, **Ailenin, Özel Mülkiyetin, Devletin Kökeni,** Sol Yayınları. 1967

İşe alınmada, genel ve mesleki eğitimde, ücret ve terfide eşitlik!

ler hanelerin özelleşmesine ve bölünmesine de yol açtı. Kadınlarca yürütülen ev işleri toplumsal niteliklerini kaybederek her aile için özel bir iş halini aldı. Özel mülkiyetin ortaya çıkmasıyla sınıflı toplum ve kadınların köleliği doğdu. Kadın artık toplumsal üretimden kopuk özel hizmetçi durumuna düşmüştü. «Kadının... bu aşağılanmış durumu, giderek süslenip püslendi, aldatıcı görünüşlere sokuldu, bazan yumuşak biçimler altında saklandı; ama asla ortadan kaldırılamadı.» (2) Ancak sanayi devriminden hemen sonra toplumsal üretim yolu kadına tekrar açıldı ve kadınlar sanayi işçilerinin bir kesimi haline geldiler. Ama hangi koşullarda? Niteliksiz işlerde düşük ücretlerle çalıştırılan kadınlar ucuz iş gücü oluşturuyorlar ve ücret düzeylerini düşürmek için bir silah olarak kullanılıyorlardı.

AMA aynı dönemde de kadınlar çifte sömürülerinin bilincine varmaya ve kendi hakları için mücadeleye başlıyorlardı. Kapitalist ülkelerde kadın hakları savunucusu örgütler, ilericiler, demokratlar ve işçi sınıfı hareketince verilen uzun ve kanlı mücadelelere katılan kadınlar yasal olarak, ekonomik, politik, toplumsal bazı hak ve eşitlikler elde etmeyi başarmışlardır. Ne var ki yüzyıllardır kadınları köleleştiren özel mülkiyete dayalı üretim yapısı değişmeden, yasal hak ve eşitliklerin yaşanır hale getirilemiyeceği ve kadın-erkek eşitliğinin gerçek ve insancıl hedeflerine ulaşılamıyacağıda her kol emeğinin önemini azaltarak, kadınlar için zengin iş alanları, okul ve okul dışı eğitim için yeni araç ve olanaklar, yorucu ve aptallaştırıcı ev işlerini kolaylaştırıp, kaldıracak otomatik araçlar, toplumsal kurumlar hazırlamıştır ve hazırlamaya devam etmektedir. Bugün dünya nüfusunun yarısını çalışanların 1/3'ini oluşturan kadınlar aile ve çalışma koşullarının beraberce ve râhatça yürütülmesini, analık ve işçilik işlevlerinin bağdaştırılmasını sağlayacak bu olanakların varlığı ile kullanılmaması arasındaki çelişkiyi her zamankinden daha çok duymaktadırlar. Bundan dolayı da günümüzün kadını, bu çelişkiyi ve onun nedenlerini kaldırmak üzere, ekonomik ve toplumsal mücadeleye daha çok katılmak zorunluluğunu duymakta, en azından bu alanda büyük bir potansiyel gücü taşımaktadırlar. Zaten halkın ve çalışanların böylesine büyük bölümünü oluşturan kadınlar, mücadeleye bilinçli olarak katılmadan ekonomik, demokratik ve toplumsal ilerleme mücadelesi başarıya ulaşamaz, dünya üzerinde sürekli bir barış kurulamaz.

Kadınların kurtuluşu ile toplumsal kurutuluşun birbirinden ayrılamıyacağını ve birbirine sıkıca bağlı olduğunu anlayan dünyadaki ve Türkiye'deki tüm ilerici, demokrat ve yurtsever güçlere ve örgütlere büyük görevler düşmektedir. Bu amaçla, kadınların toplumdaki ve toplumsal mücadeledeki geri durumunun ufak, büyük, temel veya yan somut nedenlerini ve ayak bağlarını bir bir ortadan kaldırmak için mücadele edilmelidir ki, mücadelenin ileri adımlarına katılacak yeni güçler edilebilsin. Geniş kadın kitleleri ufak başarılardan ve kazanımlardan, büyük kazanımların ve başarıların tadını ve bunlar için de mücadelenin gereğini duyacak, eğitimini alacaktır. Başarısızlıklarda ise somut olarak gerçek düşmanını, kapitalist düzeni tanıyacaktır.

---

(2) a.g.e

KADINLAR VE SENDİKAL MÜCADELE

SENDİKALARA, çalışanların kapitalist düzendeki ekonomik ve toplumsal hakların savunmak ve geliştirmek üzere kurulmuş örgütler olarak, kadın sorununun ele alınmasında büyük görevler ve sorumluluklar düşmektedir. Kadın sorunu ile sendikaların ilişkisi salt, sendikaların kadın emekçilere olan görevlerini yerine getirip, getirmemeleri açısından ele alınmamalıdır. Çalışanlar, hatta sanayide çalışanlar arasında, sendikal örgütlenmenin en az, sarı sendikacılığın en yaygın olduğu iş kolları, en çok kadın işçilerin çalıştığı, tekstil, gıda, konfeksiyon ve diğer hafif yapım dallarıdır. Bu durum, kadınların toplumdaki geri durumlarının sonucudur ve sendikal mücadelenin ve örgütlenmenin gücünü, işçi sınıfının birliğinin sağlanmasına engel olmaktadır. İlerici-devrimci sendikalarda örgütlenmiş kadın işçiler genellikle, sendikayla bağları en zayıf, sendikal bilinç ve mücadeleden en çok kopuk kesimi oluşturur. Bunun kanıtı sendikal eğitim programlarındaki, sendika kongrelerindeki ve işyeri ve üst düzeydeki sendikal yöneticiler arasındaki kadınların bir elin parmağını geçmemesi, referandum, sendika seçme, grev kararı alma ve sürdürmede kadın işçilerin çok olduğu yerlerde karşılaşılan olumsuz ve zor durumlardır. Böylece kadın işçiler, erkek arkadaşlarının da sendikal ve ekonomik-toplumsal mücadelesine olumsuz etkilerde bulunmakta, işverenler ise bu durumdan alabildiğine yararlanmaktadırlar.

BU nedenlerle ilerici sendikaların, kadın işçileri sendikal mücadeleye daha etkin olarak sokmayı istedikleri ve isteyecekleri tartışma götürmez bir gerçektir. İşte sorun burada yatmaktadır. Kadın işçilerin, sendikal mücadeleye davet edilmeleri yetmez, yetmemektedir. Sendikalar kadın işçilerin neden sendikalarda ve mücadelede etkin olmadıklarını bir iyice derleyip, bu nedenleri kaldırmakta, zorlukları olan kadın işçilere yardım etmelidirler. Kadın bilinçten eksik ve eğitimsiz ise ve eğitim programlarına katılamıyorsa, eğitim programları kadınların sırtındaki ev ve çocuk bakımıyla çakışmayacak zaman ve yerlerde ve koşullarda uygulanmalıdırlar. Kongrelere toplantılara, yürüyüş ve mitinglere katılamıyorsa, geçici günlük çocuk kreşleri kurarak, anaların bu en büyük zorlukları aşmasına yardımcı olunmalıdır. Bu yeterli değildir. Erkek işçiler de kadın sorunu üzerinde eğitilmeli, onların işçi, emekçi eşlerinin sorunlarını anlayıp, koşullarını düzeltmek üzere mücadele vermelerinin, kendileriyle ve çocuklarının çıkarlarıyla ne denli bağıntılı olduğu açıklanmalıdır.

KADIN işçilerin, ekonomik ve toplumsal mücadeleye daha canlı, daha etkin olarak katılmaları, sendikal mücadeleyle iş, aile ve toplumsal yaşamlarını rahatlıkla bağdaştıracak haklar almalarına da büyük ölçüde bağlıdır. Kadın işçileri doğrudan ilgilendiren,

fabrika içinde **çocuk yuvası ve kreş en az 6 aylık doğum izni, gebelik ve doğum dolayısıyla işçi çıkarılmasını önlemek üzere gebelik süresince ve çocuk 2-3 yaşına gelinceye kadar hiç bir biçimde iş akdinin feshedilmemesi, dul ve çocuklu kadınlara işe alınmada öncelik, ücret kesintisi olmaksızın kadınlara genel ve mesleki eğitim verilmesi, iş sınıflaması, ücretlendirme ve terfide gerçek eşitlik vb. hakların toplu sözleşmelerde yer alması, kadın işçileri sendikalarına, sendikal mücadeleye daha sıkıca bağlayacaktır.** Böylelikle kadın işçilerin sendikal organlarda daha sık görev alması, sendikalarına sahip çıkması ile kadın-erkek tüm işçilerin birliği daha da pekiştirilmiş olacaktır. Bunun için sendikaların **özel kadın komiteleri** kurması, kadınları teşvik edici örgütlenme biçimleri oluşturması bu süreci hızlandıracaktır. Öte yandan böylesine hakların alınması, kadınların çalışma yaşamı ve onun sorunlarıyla **daha çok ilgilenmesini** sağlıyacağı gibi erkek işçilerin de aile yaşamına ve çocukların eğitim ve sağlığına büyük kolaylıklar getirecektir. Yukarda sözü edilen ve kadınların iş ve aile yaşamını rahatlıkla bağdaştırıp, toplumsal mücadeleye daha çok zaman ve enerji ayırmalarını sağlayacak **hakların toplu sözleşmelerle alınması ile yetinilmemelidir.** Yasalardaki bu ve benzeri konularda var olan hakların genişletilmesi, eğitim sağlık ve sosyal konularda **yeni hakların yasallaştırılması için** demokratik mücadele verilmelidir. Bu genel mücadelede sendika-

Kadın işçilerin eğitilmesi, toplumsal mücadeleye daha fazla çekilmesinin yanısıra, emekçilerin karılarının, kızkardeşlerinin eğitilmesi ve bu soruda erkek işçilerin kendilerininde eğitilmesi söz konusudur.

Kadın sorununun köklü ve kalıcı çözümü ancak sömürünün olmadığı bir düzende tam anlamıyla gerçekleşebilir. Ne var ki, **emekten yana güçlerin yaratacağı bu dünyada, kadınların payı en az erkekler kadar önemlidir.** Bu bakımdan daha bugünden kadınların eğitilmesi, hem patronların kadın işçileri erkek işçilere karşı koz olarak kullanmasını önleyecek, hem de emekçilerin eşlerinin ve yakınlarının ekonomik, demokratik ve toplumsal mücadeleye katkısı arttırılmış olacaktır. Çeşitli demokratik ve ilerici kuruluşların bu konudaki çabalarının yanısıra, emekçi kadınlarımızın en bilinçli kesimini bünyesinde toplayan sendikaların da artık bu konuya daha fazla eğilmesinin zamanı gelip çatmıştır.

2 EKİM 1975

- 12 Ekim seçimlerinden önce DİSK'in seçimlerdeki tutumunu saptamak için DİSK Yönetim Kurulu olağanüstü toplandı.
- Tarsus'da DİSK'e bağlı sendikaların Adana şubeleri ortak bir bildiri yayımladı. «Çimitaş grevindeki T. Maden-İş görevlisi Nurettin Çavdargil'e yapılan saldırıyı bütün işçi sınıfına yöneltilmiş bir saldırı olarak niteliyoruz. DİSK'e bağlı sendikalar olarak bu çağdışı saldırıyı nefretle protesto ediyoruz.»

14 EKİM 1975

- Personel Yöneticileri Derneği'nin «Kıdem Tazminatı» konusunda düzenlediği sempozyuma DİSK Hukuk Danışmanlarından Av. Rasim Öz katıldı. Bu sempozyumda DİSK adına sunulan tebliğin zorunlu olarak içerik, nitelik ve konuya bakış açısından farklı olduğunu belirten Rasim Öz konuşmasında; Türkiye işçi sınıfının son yüzyıl boyunca verdiği kavga sonucunda, sermaye sınıfından söke söke aldığı ve kısmen Anyasa ile güvence altına alınmış haklarına karşın, günün cephe iktidarınca, salt oy avcılığı yapmak ve küçük tavizler vererek, işçi sınıfının hakettiklerini; emeğinin ve alın terinin karşılığını nasıl sömürüye istekli olduklarını vurguladı.

17 EKİM 1975

- Sungurlar işçilerine gıda yardımı yapıldı.
Örgütsel planda somut olarak dayanışmayı gerçekleştiren DİSK grev ve Direnişleri İnceleme komitesi çalışmalarını sürdürüyor.
Sungurlarda sürdürülmekte olan direnişi inceleyen komite Sungurlar işçilerine gıda yardımı yapılması için almış olduğu kararı uyguladı.

19 EKİM 1975

- DİSK Grev ve Direnişleri İnceleme Komitesi Sendika seçme özgürlüğü engellenmek istenen Bandırma Sülfirik Asit İşletmesinde çalışan 350 işçinin direnişi ile ilgili incelemelerini sürdürüyor.

20 EKİM 1975

- Merkezi Ankara'da beş bin üyeli kısa adı Teknik-İş olan Türkiye, Ticaret, Banka, Sigorta, Büro ve Eğitim işçileri Sendikası yaptığı olağanüstü kongrede DİSK'e katılma kararı aldı.

21 EKİM 1975

- Bandırma Sülfirik Asit İşletmelerinde çalışan sirenişieki işçiler üzerinde sendika seçme özgürlüğünü kısıtlayan antidemokratik uygulamaların artması üzerine DİSK Genel Sekreteri İbrahim Güzelce basına verdiği yazılı demeçde özet olarak, «sendika seçme özgürlüğünü, dolayısıyla Anayasayı çiğneyen sadece özel sektör işverenleri değildir. Devlet iktisadi kuruluşlarında da aynı doğrultuda davranışlar görülmektedir. Geçtiğimiz günlerde Bandırma'da kurulu ve Etibank'a bağlı Sülfirik Asit Fabrikası'nda örgütlü DİSK'e bağlı Petrol Kimya-İş üyesi işçilere yapılan aşırı baskı, işyerinde yaratılan terör havası ve 16 işçinin bir buçuk yıllık haklarının kesilmesi üzerine 300 işçi direnişe geçmek zorunda bırakılmışlardır.
Etibank bir devlet kuruluşudur. Yöneticileri bu işyerinde devlet adına işveren durumundadırlar. Anayasal bir hak olan sendika seçme özgürlüğünü herkesten önce savunma durumunda olacaklarına, bu hakka karşı takındıkları anti-demokratik tutum Anayasa'nın özel sektörden devlet sektörüne kadar tüm işyerlerinde çiğnendiğinin açık bir belgesidir.
İşveren durumunda olan devlet günlük net kârı yüzbinleri bulan böylesi önemli ulusal şirketin zararına yolaçan Anayasa dışı tutuma derhal bir son vererek, 300 işçinin sendika seçme özgürlüğünü garanti altına alıcı tedbirleri bir an önce almalıdır.» dedi.

23 EKİM 1975

- DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in Viyana Büyükelçisi Daniş Tunalıgil'in öldürülmesi ile ilgili basına yazılı bir demeç verdi ve:
«Viyana Büyükelçisi Daniş Tunalıgil'in öldürülmesini basından öğrenmiş bulunmaktayım. Amacı ister politik, ister kişisel olsun Tunalıgil'in hayatına son veren bu davranış bir cinayettir.
Daha önceleri de belirtmiş olduğum gibi, DİSK hertürlü terör eyleminin her zaman karşısında olmuştur ve olmaya devam edecektir. DİSK'in bu tavrı ulusal sorunlarda olduğu gibi, uluslararası sorunlarda da geçerlidir. Özellikle, amacı politik olan bu tür kanlı saldırılar emperyalizmin halkları bölme politikasına hizmet etmekte halklararası dayanışmayı güçlendireceğine zayıflatmakta ve barış içinde karşılıklı işbirliği ve dostluk ilişkilerini zedelemektedir.» dedi.

24 EKİM 1975

- DİSK ve DİSK'e bağlı Sendikaların eğitim sorumlularıyla İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları sorumluları arasında işçiye dönük bir diyaloğun kurulması amacıyla bir toplantı yapıldı.

26 EKİM 1975

- DİSK Genel Başkan Vekili Mehmet Kılınç basına verdiği demeçde,;
«Demokratik düzen içerisinde siyasal iktidarlar veya sermaye, ücretlerin artışını herhangi belli koşula bağlayamazlar. Bu teklifleri kabul etmek demokratik kuralların dışına düşmek ve bir ölçüde demokrasiden vazgeçme diğer bir deyimle açık bir faşizmin getirme girişimleri olarak nitelenebilir. Elbetteki sermaye ile bütünleşmiş bir cephe iktidarının Anayasa'nın ruhuna uygun kararlar alacağını beklemek olanaksızdır. Fakat bu son günlerde işverenler çeşitli şekilde işçilere karşı saldırılarını yoğunlaştırdılar.»

30 EKİM 1975

- DİSK'e katılma kararı alan Teknik-İş Sendikası katılma kararı ile ilgili şu açıklamayı yaptı: «Türkiye bugün çeşitli paktlar ve ikili antlaşmalarla emperyalist-kapitalist sistemin ağına düşürülmüş, tekelci işbirlikçi burjuvazinin siyasi ve ekonomik egemenliğini sürdürdüğü bir ülkedir.» «İktidardaki Milliyetci Cephe Hükümeti bu en gerici güçlerin siyasal temsilcileridir.»
Bu düzeni emekçi yığınlardan yana değiştirecek olan ana güç bizim de bir kesimi olduğumuz işçi sınıfıdır. Ancak, bu gün görev bütün ilerici ve demokratik güçlerin eylem birliği ile daha demokratik bir yönetimi iş başına getirmektir. İşçilerin ve emekçi halkımızın hayatî çıkarlarını yansıtan istekler öne sürerek zorunlu birliğin sağlanacağına inanan, barış, demokrasi ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme yolunda mücadele veren DİSK'in çatısı altında toplandığımızı Teknik-İş Sendikası Yönetim Kurulu olarak kamu oyuna duyururuz.

31 EKİM 1975

- 2 Kasım 1975 günü yapılacak olan Türk-İş'e bağlı Ges-İş Sendikası olağanüstü Genel Kurulunda DİSK'e katılma kararı görüşülecek.

1 EKİM 1975

- DİSK'e bağlı T. Maden-İş Sendikasına üye 350 işçinin sürdürdüğü ÇÜMİTAŞ grevinde T. Maden-İş görevlisi olarak bulunan Nurettin Çavdargil'i işveren vekili ve Umum Müdür Suat Yelkin'in de içinde bulunduğu Ali Şahin yönetimindeki araba ile öldürme kastıyla ezerek ağır şekilde yaraladı. İşveren, işçilerin bilinçli kararlılığı karşısında istekleri kabul etmek zorunda kaldı.

6 EKİM 1975

- Nuseybin'de pamuk tarlalarında işçilerin direnişini kırmak ve çalıştırılmak için getirilen 2000 işçi de direnişe katıldı. Böylece direnen işçilerin sayısı 8 bine yükseldi. Toprak ağaları işçilerin isteği olan pamuk toplama ücretini vermemekte direniyorlar.

8 EKİM 1975

- DİSK'e bağlı TEK-İŞ Sendikası yaklaşmakta olan Tek Genel Müdürlüğü işyerinde yapılacak toplu sözleşmeye esas olmak üzere işçilerin görüşlerini almak için bir anket düzenledi.

10 EKİM 1975

DİSK'e bağlı Baysen-İş Sendikasına üye 342 işçi, Bayındırlık Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğünün 6 işçiyi toplu sözleşme hükümlerine uymadan işten atması üzerine direnişe geçti.

- Bandırma Sülfirik Asit Fabrikasında eski işçilerin iş aktinin fesh edilerek asgari ücretle tekrar işe alınması üzerine 350 işçi direnişe geçti.

11 EKİM 1975

DİSK'e bağlı SOSYAL-İŞ Sendikasının yaptığı örgütlenme çalışmaları sonucu daha önce Tez Büro-İş Sendikasından istifa eden işçiler topluca SOSYAL-İŞ'e geçtiler.

12 EKİM 1975

- DİSK'e bağlı Keramik-İş Sendikası Alev Ateş Tuğla Fabrikasında grev kararı aldı.

14 EKİM 1975

- DİSK'e bağlı Baysen-İş Sendikasına üye elli iki işçi Bayındırlık Bakanlığının toplu sözleşme imzalamaktan kaçınması üzerine greve başladı. Bakanlık, kendisine bağlı diğer işyerlerinde uygulanan ücretleri burada vermek istemiyor. Baysen-İş, bu tutumu «politik» olarak yorumladı.

15 EKİM 1975

- DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Sendikası ikibin beşyüz P.T.T. işçisi adına toplu sözleşme görüşmelerine başladı.

17 EKİM 1975

- Petrol Kimya-İş Genel Başkanı Dinçer Doğu, Sendika seçme özgürlüğünün engellendiği Bandırma Sülfirik Asit Fabrikasında işçilere yapılan baskıları protesto etti.
- DİSK'e bağlı Turizm-İş Sendikasının Çınar Otelinde sürdürdüğü grevdeki işçilere, Hilton Oteli işçileri erzak dağıttı.
- DİSK'e bağlı T. Maden-İş Sendikası, Madeni Eşya iş kolunun en yüksek sözleşmesini Rabak Elektrolitik Bakır ve Mamülleri A.Ş. de 650 işçi adına imzaladı.

19 EKİM 1975

- Samatya Sosyal Sigortalar Hastahanesinde DİSK'e bağlı Has-İş Sendikası üyesi 750 işçi, daha önce kendileri adına çok kötü şartlarla toplu sözleşme imzalayan Türk-İş'e bağlı Sağlık-İş'i protesto etti.
- Sendika Seçme özgürlüğünü kısıtlayan baskıları protesto eden Bandırma Süfirik Asit Fabrikası işçileri direnişlerinin 9. gününde çevre fabrikalarda çalışan işçilerin de katılmasıyla bir miting düzenlediler. Mitinge civar il ve ilçelerden de çok sayıda işçi-emekçi ve çeşitli ilerici kuruluşlar da katıldı, işletme yöneticileri protesto edildi ve durum kamuoyuna anlatıldı.

20 EKİM 1975

- Türk-İş'e bağlı Sağlık-İş'ten istifa ederek DİSK'e bağlı Has-İş'e geçen 107 sağlık işçisinin işvereni toplu sözleşme görüşmelerine oturtmak için İzmir Buca Sanatoryumunda sürdürdükleri direniş 7. gününü doldurdu.

21 EKİM 1975

- Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğünde çalışan DİSK'e bağlı Sosyal-İş Sendikası üyesi 2500 işçi yemeklerin düşük kaliteli olmasını protesto etmek için bir günlük yemek boykotu yaptı, boykota memur statüsünde olanlar da katıldı.
- İstanbul-Safraköy, T. Maden-İş XVI. Bölge Temsilciliğine bağlı 225 işçinin çalıştığı BİMAK İŞYERİNDE grev uygulamasına geçildi. İşveren, istenen ücret ve sosyal yardım artışlarını vermemekte direniyor.

22 EKİM 1975

- DİSK'e bağlı ASİS Sendikası bin yüz işçinin çalıştığı Elk Fabrikasında grev kararı ald
- Türkiye - Irak Tabii Gaz Boru Hattı İnşaatı Urfa Mardin inşaatında çalışan işçiler, işverenin DİSK'e bağlı BAYSEN-İŞ'i tanımak istememesi üzerine protesto amacı ile direnişe geçtiler.

23 EKİM 1975

- DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası tarafından Coca-Cola işyerinde 580 işçi adına, yani haklar getiren toplu sözleşme imzalandı.
- İşverenin, Türk-İş'e bağlı Ağaç-İş ile toplu sözleşme yapmak istemesi üzerine İnegöl-İSTAŞ işyeinde DİSK'e bağlı ASİS üyesi 140 işçi işi yavaşlatma kararı aldı.
- Bandırma Sülfirik Asit Fabrikası işçileri üzerindeki baskı artıyor, 26 işçi daha işten çıkarıldı. Çıkartılanların çoğunu teknik eleman teşkil ediyor. İşçiler direnişe daha kararlı devam edeceklerini belirttiler. DİSK'e bağlı Turizm-İş Üyesi Sheraton Oteli işçileri basın toplantısı yaparak yasadışı yollardan yetki alan Oleyis Sendikasını protesto ettiler.

29 EKİM 1975

- İşverenin toplu sözleşme görüşmelerine yanaşmaması üzerine Küçükköy'de kurulu Murat Cam Fabrikasında DİSK'e bağlı Hür Cam-İş Sendikası grev uygulamasına geçti.

30 EKİM 1975

- Gebze'de kurulu Gebze Tuğla Fabrikasında çalışan 90 işçinin Türk-İş'e bağlı Çimse-İş Sendikasından ayrılarak DİSK'e bağlı Keramik-İş Sendikasına geçmesi üzerine işveren 25 işçinin iş aktini fes etti. İşverenlerin anti-demokratik tutumları bütün yurtta geniş protestolara uğruyor.

31 EKİM 1975

- DİSK'e bağlı Tümka-İş Sendikası Seka'nın Çaycuma ve Baksan işyerlerinde örgütlenme çalışmalarını sürdürüyor. İşçiler sınıf işbirliği ve uzlaşmacılığını sürdüren Türk-İş üyesi Selüloz-İş'i protesto ederek, Tümka-İş'e geçiyorlar.
- Bakanlar Kurulu'nun 3 ay süreyle ertelediği Antalya Pil Fabrikasında, DİSK'e bağlı Petkim-İş Sendikası'nın aldığı grev kararının ertelenmesi süresi 6 Kasım 1975 günü sona eriyor.

AYIN YORUMU

Tutucu-faşist partiler koalisyonu, 12 Ekim'de yeni bir ağır yumruk daha yediler. İşçi sınıfımız ve emekçi halkımızın bu tercihi, faşizmi yenilgiye uğrattı ve faşizm özlemçilerini ve bu özlemi çeken bir avuç azınlığın destekçisi Amerikan emperyalizmini daha da geriletti.

Ara seçimler, işçi sınıfımız ve emekçi halkımız için eşitsiz koşullarda yapıldı. Sermaye çevrelerinin baskısı ve sindirme eylemleri eksik olmadı. Nice emekçi yurttaş, oylarını kullanamadı. Sermaye çevrelerinden sağlanan milyonlar köyde-kentte ortalara döküldü, bunlarla silahlı parti zorbaları beslendi. Faşist çeteler, geçekondu mahallelerinde, doğu'da, emekçi halkımızın, öğretmen ve öğrencilerimizin üzerine sürüldü.

Onların bu provakasyonlarına (kışkırtmalarına), işçi sınıfına ters akımlarınki de eklendi. Seçimleri boykot etme çağrıları, güçleri bölme girişimleri burjuvazinin ekmeğine yağ sürdü. Katılma oranının düşüklüğünde bu çabalarında rolü vardır.

Serbestçe düşünme ve örgütlenme özgürlüğünü sınırlayan faşist 141 ve 142 nci maddelerin ve diğer anti-demokratik yasaların gölgesinde girilen ve işçi sınıfının bağımsız bir şekilde temsil edilmediği seçimlerde alınan sonuçlar, halkımızın yükselen bilincinin somut bir göstergesidir. Tutucu-faşist güçlerin, birleşip iktidar olmaları, devletin her türlü olanaklarını kendi bireysel emelleri için kullanmaları da seçim sonuçlarını diledikleri yöne sokamamıştır. İşçi sınıfı ve tüm emekçi katmanlar, bağımsızlıktan, demokrasi ve özgürlükten yana olan tercihleriyle kendi iktidarlarına olan kararlılıklarını sergilemiş olmaktadırlar.

DİSK, V. Genel Kurul kararları gereği, faşist tırmanışı durdurmak, emekten yana bir düzen için ileri bir demokratik ortama geçilmesi için işçi sınıfının ve tüm İlerici-demokratik üçlerin birliğini savunmaktadır. 12 Ekim, böyle bir somut hedef için ve bir kez daha, işçi sınıfının, halkımızın, tüm ilerici ve demokratik güçlerin birliğini somut olarak sağlamıştır.

Sonuçlar, hiçbir tartışmaya yer bırakmaksızın ve sorunun en önemli yanı olarak, faşist girişimleri, tırmanışı, daha da geriletebilecek olanakların varlığını belirtmektedir. İşbirlikçi sermaye ve politik hareketinin manevra sahasının gittikçe daralması, yani toplumsal tabanının giderek erimesi, bunun bir kanıtıdır. Bu durum karşısında, panik, egemen güçlerin, Nato'nun, işbirlikçi burjuvazinin duygusudur. Kararlı ve sağlam adımlarla ilerici- halktan yana; demokratik bir iktidar için, ileri bir demokrasi için yürüyen emekçiler, seçim sonuçlarının da sağladığı olanakları iyi değerlendirebilmelidirler.

MC iktidarında somutlaşan «faşizmin tırmanışı», tüm ilerici-demokratik güçlerin ortak çabasıyla ve daha da etkin olarak durdurulmalı ve geriletilmelidir. MC, halkımızın bu çilesi, iktidardan gitmeli ve emekten yana bir düzen için yeni ve ileri olanaklar açılmalıdır.

DİSK, toplumsal ilerlemenin dinamosu olan işçi sınıfının, ulusal ve demokratik, sınıf ve kitle sendikal örgütü olarak bu mücadelenin başarısının ancak işçi sınıfının (dergimizin bir önceki sayısında belirtilen ilkeler gereği) birliğinin sağlanmasından ve tüm ilerici-demokratik güçlerin bu amaca yönelik eylem ve güç birliği yapmalarına bağlı olduğunu savunmaktadır.

İşbirlikçi burjuvazinin, emperyalist tekellerin, CIA'nın plânlarının boşa çıkarmak ve yaşan ası bir memleket ve dünya için mücadele vermek, güncel, ivedi bir zorunluktur.

DİSK YAYINLARI

KİTAP VE BROŞÜRLER

★ V. Genel Kurul Belgeleri

★ DİSK Ana Tüzüğü

★ DİSK'i Tanıyalım (Türkçe, İngilizce ve Fransızca olarak yakında yayınlanacaktır.)

DÜZENLİ YAYINLAR

★ DİSK Ajansı (Her Salı ve Cuma günleri çıkar.)

★ DİSK Ajansı Özeti (Fransızca ve İngilizce olarak ayda bir yayınlanmaktadır.)

★ DİSK Dergisi (Ayda bir yayınlanır.)

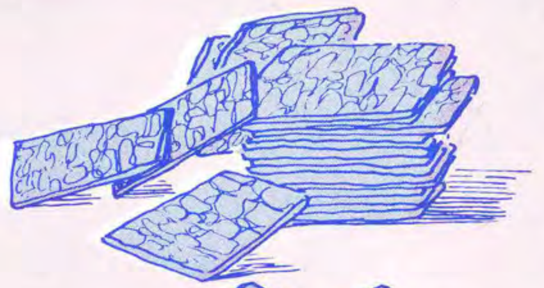
DUYURU

POSTA ÇEKİ HESAP NO: 20 096 814

Dergimize bağışta bulunmak isteyenler, bulundukları yerde bulunan PTT şubelerinden 20 096 814 No. lu Posta Çeki Hesap Numarasına bağışlarını yatırmalıdırlar.

DİSK'e BAĞLI SENDİKALAR

1. ASİS 10 96 94
Gazi Mustafa Kemâl Paşa Bulvarı
No. 112/16 MALTEPE/ANKARA
2. **BAR-DER-İŞ** 26 60 63
Ankara Cad. Nurlu Han No: 123/4 SİRKECİ İSTANBUL
3. **BASIN-İŞ** 22 61 97 - 27 67 37
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12 CAĞALOĞLU / İSTANBUL
4. **BAYSEN-İŞ** 25 46 05
Necatibey Cad. Sezenler Sok. No: 1 / 10
YENİŞEHİR/ANKARA
5. **Devrimci TOPRAK-İŞ** 25 49 56
Akay Cad. Nizamoğlu Apt. No: 6/6
BAKANLIKLAR/ANKARA
6. **GIDA-İŞ** 45 89 85
Refik Saydam Cad. No: 3/4 TEPEBAŞI
İSTANBUL
7. **HAS-İŞ** 26 45 11
İncili Çavuş Sok. Karadeniz Apt. Kat 1
SULTANAHMET/İSTANBUL
8. **HÜRCAM-İŞ** 27 84 02
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12/4
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
9. **KAPFER GENEL-İŞ** 18 99 87
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No: 53 / 10
MALTEPE/ANKARA
10. **KERAMİK-İŞ** 27 84 02
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12/4
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
11. **PETROL KİMYA-İŞ** 28 35 10 - 11
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12/3
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
12. **LÂSTİK-İŞ** 25 42 70 - 71
Londra Asfaltı, Merter Sitesi TOPKAPI/İST.
13. **MADEN-İŞ** 48 50 74 - 75 - 76
Cihanmuma Mah. Barbaros Bulvarı No: 58/2-3-4-5 BEŞİKTAŞ/İSTANBUL
14. **PETKİM-İŞ** 17 48 10 - 25 15 78
İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. No: 7/13-14-15 ANKARA
15. **SOSYAL-İŞ** 12 59 21 - 25 27 78
Necatibey Cad. Sezenler Sok. Lozan Apt.
No: 2/14 ANKARA
16. **TEK-İŞ** 18 89 09
İnkilâp Sok. No: 3/8 YENİŞEHİR/ANKARA
17. **TEK-BANK-İŞ** 25 31 93
Bayındır Sok. No: 37/6 KIZILAY/ANKARA
18. **TEKSTİL** 26 85 90
Babıâli Cad. Sıhhiye Apt. No: 19/3
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
19. **TURİZM-İŞ** 44 41 32 - 45 73 82
İstiklâl Cad. Taksim Palas No: 27-29/3
BEYOĞLU/İSTANBUL
20. **TÜMKA-İŞ** 25 42 71
Londra Asfaltı, Merter Sitesi AKSARAY/İST
21. **YENİ HABER-İŞ** 18 80 96 - 25 23 11
Gazi Mustafa Kemal Bul. Tulluoğlu Ap. No 71/1-2 MALTEPE/ANKARA

tAN